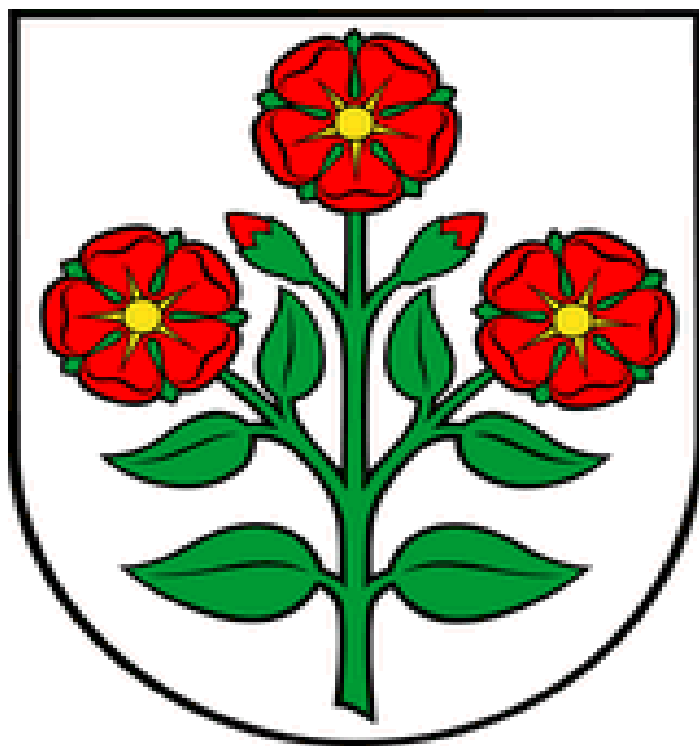

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

Spracoval: Mestský úrad v Bánovciach nad Bebravou

Marec 2009

(aktualizovaný)

OBSAH:

ÚVOD.....	6
I. SOCIO – EKONOMICKÁ ANALÝZA MESTA	7
1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA	7
1.1 Základná charakteristika mesta	7
1.2 História mesta.....	7
1.3 Insígnie mesta	10
1.4 Prírodné podmienky	10
1.4.1 Vymedzenie územia, poloha	10
1.4.2 Geologický vývoj a geologická stavba.....	12
1.4.3 Geomorfológia a reliéf.....	12
1.4.4 Klimatické pomery	13
1.4.5 Hydrologické pomery.....	14
1.4.6 Pôdne pomery.....	14
1.4.7 Rastlinstvo a živočíšstvo	14
1.4.8 Ochrana prírody a krajiny	16
1.5 Demografická charakteristika	17
2. ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	18
2.1 Organizačná štatistika a vlastnícke vzťahy	18
2.2 Priemysel	19
2.3 Pôdohospodárstvo	22
2.4 Vnútrotný obchod	24
2.5 Doprava	25
2.5.1 Cestná doprava.....	25
2.5.2 Železničná doprava.....	28
3. ANALÝZA TERCIÁLNEJ SFÉRY	29
3.1 Finančníctvo	29
3.2 Cestovný ruch	29
3.2.1 Prírodné predpoklady	29
3.2.2 Kultúrno – historické predpoklady.....	30
3.2.3 Organizované podujatia	31
3.2.4 Realizačné predpoklady.....	31
3.2.5 Materiálno – technická základňa	31
3.3 Kultúra	33
3.4 Šport a telovýchova	37
4. ANALÝZA TRHU PRÁCE	38
4.1 Zamestnanosť.....	38
4.2 Nezamestnanosť.....	38
5. ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY	45
5.1 Sociálna infraštruktúra	45
5.1.1 Zdravotníctvo	45
5.1.2 Sociálne služby	48
5.1.3 Školstvo	51
5.2 Technická infraštruktúra	55

5.3 Oblasť bytovej politiky	57
6. ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	64
6.1 Ochrana prírodného prostredia	64
6.2 Ochrana ovzdušia	64
6.3 Ochrana prírody a krajiny	70
6.4 Ochrana a racionálne využívanie vôd.....	71
6.5 Odpadové hospodárstvo	72
7. SÚDNICTVO, PROKURATÚRA, POLÍCIA, HaZZ, CIVILNÁ OCHRANA A VNÚTORNÁ SPRÁVA MsÚ, KONTROLNÁ ČINNOSŤ	81
7.1 Súdniectvo a prokuratúra	81
7.2 Polícia	81
7.3 Mestská polícia	81
7.4 Hasičský a záchranný zbor.....	82
7.4.1 Hasičský a záchranný zbor	82
7.4.2 Dobrovoľná požiarna ochrana	83
7.5 Vnútna správa – správa registratúry.....	84
7.6 Informačné systémy.....	84
7.7 Koncepcia rozvoja informačných systémov.....	86
7.8. Kontrolná činnosť.....	87
8. VEREJNO – PROSPEŠNÉ INŠTITÚCIE	90
8.1 Združenia právnických osôb	90
8.2 Občianske združenia, nadácie, cirkvi	90
9. ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATEĽSTVA	91
9.1 Úroveň bývania a vybavenosti domácností	91
9.2 Peňažné príjmy a výdavky domácností mesta	91
II. HOSPODÁRENIE A FINANČNÉ VZŤAHY MESTA	93
1. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	93
1.1. Charakteristika vývoja ekonomiky v roku 2008	93
1.2 Makroekonomické rámce zostavenia návrhu rozpočtu roky 2007-2009	93
1.3 Makroekonomické rámce zostavenia rozpočtu verejnej správy	96
1.4 Makroekonomické rámce zostavenia rozpočtu obcí	98
2. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	100
2.1 Analýza výsledkov hospodárenia	100
2.2 Rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou v rámci viacročného rozpočtovania	101
2.3 Majetok mesta	104
2.4 Rating mesta	104
III. SWOT ANALÝZA	106
1. SILNÉ STRÁNKY	106
2. SLABÉ STRÁNKY	106
3. PRÍLEŽITOSTI	107

4. OHROZENIA	107
IV. STRATÉGIA ROZVOJA MESTA	109
1. STAVEBNÝ ROZVOJOVÝ PROGRAM	109
1.1 Priemysel	109
1.2 Výstavba	110
1.3 Konceptcia rozvoja Bánoviec v oblasti tepelnej energetiky....	111
1.4 Informatizácia	112
2. CESTOVNÝ RUCH	113
3. DOPRAVA	115
3.1 Cestná doprava	115
3.2 Železničná doprava	116
4. ĽUDSKÉ ZDROJE	117
4.1 Zvýšenie zamestnanosti a pružnosti trhu práce	118
4.2 Zvýšenie kvalifikácie pracovného potenciálu a adaptability	119
5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	120
5.1 Ochrana a racionálne využívanie vôd	120
5.2 Ochrana ovzdušia	121
5.3 Odpadové hospodárstvo	122
5.4 Ochrana, zlepšenie a regenerácia prírodného prostredia	123
6. SOCIÁLNA OBLASŤ	124
7. OBLASŤ ZDRAVOTNÍCTVA	127
8. OBLASŤ KULTÚRY	127
9. OBLASŤ ŠKOLSTVA A ŠPORTU	133
9.1 Školstvo	133
9.2 Stredné školy.....	137
9.3 Šport	138
10. OBLASŤ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI A MAJETKOVOPRÁVNÝCH VZŤAHOV	140
10.1 Oblasť bytovej politiky	140
10.2 Majetkovoprávne vzťahy	141
10.3 Mestská polícia	143
11. MOŽNOSTI SPOLUFINANCOVANIA REALIZÁCIE OPATRENÍ Z FONDOU EÚ? ŠTÁTNEHO ROZPOČTU A INÝCH GRANTOVÝCH SCHÉM	145
12. PHSR V KONTEXTE PROGRAMOVÝCH DOKUMENTOV SR	157
ZÁVER	159
Zoznam použitých skratiek	160
Zoznam tabuliek a grafov	161
Príloha č. 1, Konceptcia riešenia problémov rómskej komunity	165

Kolektív autorov

(aktualizované časti sú zvýraznené vysvietením)

Ing. Stanislav Šiko – kap. 1.3 / **IV. 1.3**

Ing. Peter Drábik – kap. 8.1,1.3

Bc. Peter Baláž – kap. 6.1, 6.2, 6.3, - 5.1, 5.2, 5.4 / **I. 6.2; IV.5.1,5.2,5.3,5.4**

Eva Bérešová, Rastislav Jedlička – kap. 6.4, 5.3 / **I. 6.4**

Ing. Pavel Bročko, Ing. Vladimír Kopecký – kap. / **I. 7.6;**

Ing. Marián Bódi, Mgr. Petra Henčeková, Mgr. Daša Brunovská – kap. 4, 9.1, 9.2, 4, 6
/ **I. 4; 5.1.2;IV. 6;**

Mária Cagáňová – kap. 2.3, 2.4, 5.3

Ing. Štefan Cidorík – kap. 2.1, 2.2, 2.5, 3.2, 2, 3

Milena Gieciová – kap. 1.4 / **I. 1.4;**

PaedDr. Peter Grman – kap. / **IV. 8**

Katarína Janáčková – kap. / **I. 7.5;**

Ing. Pavol Košík, Mária Cagáňová – kap. 10.1 / **I. 10.1;**

Ing. Pavol Košík, Ján Múdry – kap. 5.2

Ing. Pavol Košík – kap. 5.3 / **I. 5.3;**

Ing. Jozef Kšíňan, Ján Múdry – kap. 1.1, 1.2 / **IV. 1.1, 1.2;**

Ing. Miroslav Kubica – kap. 7.5 / **I. 7.7**

Ing. Mária Miková – kap. 3.1, II. / **II. 1.1, 1.2, 1.3, 1.4; 2.1, 2.2, 2.3, 2.4;**

PaedDr. Janett Mokránová – kap. / **I. 8.1, 8.2; 9.2**

PaedDr. Miroslav Nagy – kap. 3.4, 9.2

Ing. Michal Stránsky – kap. 7.3, 10.3 / **IV. 10.3;**

Ing. Eva Straňáková – kap. / **II. 1.1,1.2, 1.3, 1.4.; 2.1, 2.2, 2.3, 2.4;**

Mgr. Roman Šišmiš – kap. 7.1, 7.2

Renáta Šujanová – kap. / **IV. 10.2**

Mgr. Michal Uhrín – kap. 5.1.3, - 9.1 / **IV. 9.1**

Ing. Stanislav Vavro – kap. 3.3, 8

JUDr. Helena Zárubová – kap. 10.2 / **IV. 10.2;**

Ing. Anežka Znášiková – kap. 7.4, 7.5 / **I. 7.4, 7.5**

Ing. Radoslav Žatko – kap. 1.1, 1.2

ÚVOD

Základnou úlohou **mesta Bánovce nad Bebravou** je zabezpečiť všestranný rozvoj územia mesta a potrieb jeho obyvateľov. Podporným prostriedkom realizácie rozvojových aktivít a úloh mesta je dokument:

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BÁNOVCE NAD BEBRAVOU“ (PHSR)

Vypracovanie PHSR vyplýva zo zákona NRSR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. PHSR mesta Bánovce nad Bebravou vypracoval Mestský úrad (MsÚ) v Bánovciach nad Bebravou. Na spracovávaní dokumentu sa podieľali pracovníci jednotlivých oddelení v zmysle ich poslania a pracovnej náplne, komisie Mestského zastupiteľstva (MsZ), členovia Mestskej rady (MsR) a poslanci MsZ. Dokumentu poskytli údaje aj zainteresované inštitúcie a organizácie verejnej štátnej správy.

PHSR mesta Bánovce nad Bebravou obsahuje analytickú časť, ktorá hodnotí súčasný stav v jednotlivých oblastiach na území mesta. Analýzou finančných vzťahov a hospodárením mesta sa zaoberá druhá časť. Tretia časť – SWOT analýza naväzuje na analytickú časť a popisuje silné a slabé stránky mesta a poukazuje na príležitosti a riziká rozvoja mesta. Štvrtú časť tvorí stratégia rozvoja, v ktorej sú zadefinované priority rozvoja mesta podľa jednotlivých oblastí.

PHSR bol vypracovávaný na základe metodiky, ktorú vydalo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

PHSR je strednodobý plánovací dokument na obdobie 5 – 7 rokov s možnosťou jeho priebežnej aktualizácie. Na jeho aktualizácii a aj samotnej realizácii by sa mala podieľať obecná samospráva, odborné skupiny, podnikateľská sféra a ostatné štátne i neštátne inštitúcie.

Na príprave PHSR mesta Bánovce nad Bebravou spolupracovali:

vedúci projektu

primátor mesta: Ing. Stanislav Šiko

odborný tím:

Ing. Jozef Kšíňan – vedúci odboru regionálneho rozvoja

Mgr. Mário Biras (aktualizácia 2009) – referent regionálneho rozvoja, koordinátor projektu, pracovníci jednotlivých oddelení MsÚ (viď. podrobný prehľad podľa kapitol)
konzultanti: poslanci mestského zastupiteľstva, členovia mestskej rady, predsedovia občianskych výborov, predsedovia komisií MsZ, členovia orgánov mikroregiónu Bánovecko, štátna správa - Obvodný úrad v Bánovciach nad Bebravou, samospráva – VÚC Trenčín

I. SOCIO – EKONOMICKÁ ANALÝZA MESTA

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA

1.1 Základná charakteristika mesta

Tabuľka č. 1 základné štatistické údaje mesta Bánovce nad Bebravou

OBEC	Bánovce nad Bebravou
ŠTATÚT OBCE	mesto
OKRES	Bánovce nad Bebravou
KRAJ	Trenčiansky
PSČ	957 01
TELEFÓNNE SMEROVACIE ČÍSLO	038
PRVÁ PÍSMENNÁ ZMIENKA	1234
NADMORSKÁ VÝŠKA STREDU OBCE/MESTA (m)	216
CELKOVÁ VÝMERA (m ²)	26 458 977
POČET OBYVATEĽOV	20 300 (k 1.1.2009)
HUSTOTA OBYVATEĽSTVA	778

Zdroj: www.statistics.sk

1.2 História mesta

Paleolit – nálezy veľkého množstva črepového materiálu nad Svinskou pažitou, boli spracovávané v dielni, surovina pochádza prevažne z Poľska.

Neolit – mladšia doba kamenná JV kopca „Za rezervoárom“, nález kamenných nástrojov so sídliskovými nálezmi, hrob a dôkazy opracovávaní nástrojov.

Kultúra lengyelská – pravdepodobne sídlisko, nálezy nástrojov v lokalite za rezervoárom, bohaté nálezy keramiky.

Eneolit – neskorá doba kamenná, prechod k dobe bronzovej, kamenné nástroje, kamenný mlat, sekerky, klin, oštepky a úštepky, dôkazy pravekej dielne a osídlenia.

Kultúra ludanická – hrob na vyvýšenine za rezervoárom, hladené a vŕtané kamenné nástroje, zlomok praslenu.

Kultúra lužianska – črepový materiál, zlomok žarnova.

Latén – Terekvica, pravdepodobne sídlisko, črepové materiály.

11.storočie – predpoklad staršieho románskeho hradu (Kosmova kronika).

1091 – Bánovce nad Bebravou ako Bánov (Kosmasova kronika).

1232 – osada Ben, patriaca synovi Václava. Spomína sa v darovacej listine kráľa Ondreja II. Svojmu služobníkovi šľachticovi Hodslavovi pri darovaní Ozoroviec.

1241 – Bánovce sú kráľovským majetkom patriacim pod správu kastelánov hradu Uhrovec (po tatárskom vpáde v roku 1241, keď bola krajina spustošená a vyľudnená, doosídľovanie kráľom Belom IV.).

1243 – nitriansky biskup Mikuláš podľa M. Gašparína postavil gotický kostol sv. Mikuláša.

1294 – Doložená fara (asi objekt zbúraný vo Vystrkove v roku 1960 a na jeho mieste vystavané Obuvnícke družstvo).

1295 – Matúš Čák Trenčiansky pričleňuje násilím Bánovce (Baan) k svojim majetkom a vytvára z nich stále trhové a obchodné centrum.

1305 – násilné presťahovanie obyvateľov Krštenian do Bánoviec z príkazu Matúša Čáka.

- 1321 – Bánovce sa stávajú kráľovským majetkom pričleneným k Uhrovskému panstvu.
- 1376 – pred týmto rokom sú vyňaté z právomoci hradu Uhrovec a Trenčianskej župy a sú povýšené na slobodné kráľovské mesto (civitas). Privilegiálna listina kráľa Ľudovíta Veľkého z 28. februára 1376 (pôvodná listina sa nezachovala, zhorela pravdepodobne pri požiari).
- 1389 – kráľ Žigmund dáva Bánovce za peniaze do zálohy Stiborovi zo Stiboric a stávajú sa poddanským mestom (oppidum).
- 1432 – Bánovce sa opäť stávajú kráľovským majetkom, no nemajú obnovené výsady slobodného kráľovského mesta. Bánovce dostávajú do zálohu viacerí zemepáni (Štefan z Košec, Ludanickovci, Blažej Maďar...).
- 1454 – prvá písomná zmienka o opevnenom sídle (fortalícium – opevnený hrádok).
- 1461 – uvádza sa ako castellum – opevnený kaštieľ.
- 1464 – Matej Korvín dáva Bánovce do zálohu Ladislavovi Podmanickému z Podmanína za služby v boji proti husitom a Turkom.
- 1564 – Bánovské panstvo preberá Uhorská dvorná komora a pripojila ho ako správca kráľovských majetkov k Trenčianskemu hradnému panstvu.
- 1593 – panstvo berie do zálohu Štefan I. z Ilešházy.
- 1600 – po zložení 200 000 toliarov sa Trenčianske a Bánovské panstvo stáva majetkom Ilešházyovcov. Súčasne sa stávajú dedičnými trenčianskymi a liptovskými županmi.
- 1605 – cisárske vojsko generála Bastu dobylo Bánovce nad Bebravou, sťali richtára a 12 člennú mestskú radu, pobili alebo zranili vyše 100 mešťanov, medzi nimi aj ženy a dievčatá.
- 1609 – Ilešházyovci na mieste zbúraného kaštieľa stavajú jednoposchodový opevnený kaštieľ.
- 1656 – morová epidémia, vyše 750 obetí.
- 1663 – vpád a vyplienenie Bánoviec nad Bebravou Turkami, zabitie richtára Filu
- 1831 – epidémia cholery, viac ako 200 mŕtvych, väčšinou z Bánoviec.
- 1848 – národno - emancipačné aktivity, versus promaďarské aktivity občanov Bánoviec, komisár Trenčianskej župy menuje Františka Rédekiho za komisára Záhorského okresu.
- 1854 – Záhorský (Bánovský) okres je vyčlenený z Trenčianskej župy a je pripojený k Dolnonitrianskej župe. Bánovce sa stavajú privilegovaným mestom.
- 1860 – znovupripojenie do Trenčianskej župy.
- 1871 – Bánovce strácajú štatút privilegovaného mesta.
- 1901 – Bánovce sú spojené so svetom železničnou traťou.
- 1904 – založenie filiálky Tatra banky. Kontakty s Československou jednotou na Morave.
- 1910 – zánik Bánovského panstva, posledný vlastník Iphigenia Sinaiová ho rozpredáva.
- 1912 – elektrifikácia obce, prvý bol elektrifikovaný Vystrkov.
- 1918 – po skončení vojny rabovanie, najmä maďarským vojskom. Bánovce sú odrezané od sveta. 20. novembra príchod českého vojska. Ústup pred maďarskou presilou. 9. decembra definitívne oslobodenie od Maďarov.
- 1920 – založenie Obuvníckeho výrobného družstva.
- 1933 – vybudovanie obecného vodovodu zo zdroja v Ľutove.

1934 – vznik prvého väčšieho priemyselného podniku Mung a Burg - výroba latoviek, preglejok a dýh pre stolárov.

1935 – otvorenie rímskokatolíckeho učiteľského ústavu, vybudovaný nový okresný úrad a založené Roľnícke skladištné družstvo.

1936 – stavba nového kultúrneho domu, terajšia Sokolovňa, odhalenie Štúrovho pomníka.

1941 – zriadenie mestského rozhlasu, výstavba mliekarne.

1942 – hospodársky rozmach mesta, vybudovanie dyhárne (Preglejka) stolárskym družstvom „Záchrana živnosti“, objekt bol postavený za 3 mesiace, budovanie kúpaliska, meštianskej školy, hasičského domu, regulácia Radiše.

1943 – výstavba meštianskej školy, regulácia Bebravy, vybudovanie kultúrneho domu na Farskej ulici.

1944 – otvorenie textilnej továrne Trikota, neskôr Zornica, v súčasnosti Banco Fashion, a.s.

1948 – nahradenie zvolených funkcionárov mesta členmi KSČ.

1949 – bol založený Strojársky a strojnícky kombinát, v roku 1953 začlenený do Drevopriemyslu Topoľčany, od roku 1958 sa pretransformoval na závod Mier.

1950 - vznik Jednotného roľníckeho družstva. Rekvirácia pôdy cirkvi a časti roľníkov.

1951 – spustenie výroby v závode K.J.Vorošilova, od roku 1958 Tatra, prvá automobilka na Slovensku.

1954 – vybudovanie mliekarne v súčasnosti Milsy, po privatizácii v roku 2001 rakúskou spoločnosťou Lactoprot internacional AG hospodárske straty.

1955 - postavenie závodu Obuvníckeho výrobného družstva vo Vysrckove na mieste zbúranej historickej fary, od roku 1984 sa presťahoval do nového objektu na Partizánskej ulici.

1960 – Roľnícke družstvo zaniká, hospodárenie na pôde preberajú Štátne majetky.

1974 – vybudovanie nového závodu Mier, v roku 1992 transformácia na podnik BONA.

1989 – politické zmeny sa Bánovci dotkli v malej miere, hospodárska a politická moc zostáva v rukách pôvodného vedenia.

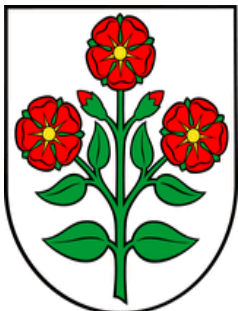
1997 – vybudovanie závodu obuvníckej firmy Gabor. Firma Eterna začína výrobu košiel v objektoch Zornice.

2002 – stavia sa podnik Hella na výrobu svetidiel pre automobily.

2002 – voľby priniesli čiastočné politické zmeny, Ing. Ján Turčan štvrtýkrát primátorom.

1.3 Insígnie obce

✓ Erb mesta

Erb mesta Bánovce nad Bebravou má tvar neskorogotického štítu. V striebornom (bielom) poli je umiestnená zelená listnatá vetvička s tromi červenými zlatostredými a zelenokališnými sklonenými ružami a dvoma červenými pukmi.

✓ Vlajka mesta

Vlajka mesta vychádza z farieb erbu mesta. Vlajka pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov zoradených v poradí: červená, zelená a biela. Pomer strán je 2:3 a ukončená je dvomi cípmi, t.j. zástrihom (tzv. lastovičí chvost), ktorý siaha do jednej tretiny dĺžky vlajky.

✓ Pečať mesta

Pečať mesta je okrúhleho tvaru s priemerom 35 mm s mestským erbom uprostred a kruhopisom MESTO BÁNOVCE NAD BEBRAVOU.

✓ Znelka mesta

Znelkou mesta Bánovce nad Bebravou je ľudová pieseň z konca 19. storočia „Bánovský mestský dom“. Pre zachovanie úcty k historickej predlohe sa text znelky oficiálne používa v miestnom nárečí.

1.4 Prírodné podmienky

1.4.1 Vymedzenie územia, poloha

Katastrálne územie mesta Bánovce nad Bebravou zaberá plochu 26,459 km². Svojou rozlohou sa zaraďuje medzi najväčšie obce okresu (spomedzi 43 obcí je tretou najväčšou obcou) a jej rozloha je asi dvakrát menšia ako rozloha najväčšej obce okresu, ktorou je obec Zlatníky.

Územie mesta tvorí súbor katastrálnych území jeho jednotlivých častí podľa katastra nehnuteľností, a to: Bánovce nad Bebravou, Biskupice nad Bebravou, Malé Chlievany, Horné Ozorovce. Územie mesta sa člení na časti mesta, ktoré bez ohľadu na katastrálne územie majú svoj vlastný názov, a to:

- Bánovce nad Bebravou – mesto (138,70 ha)
- Bánovce nad Bebravou – časť Biskupice (293,61 ha)
- Bánovce nad Bebravou – časť Malé Chlievany (507,29 ha)
- Bánovce nad Bebravou – časť Horné Ozorovce (457,93 ha)

- Bánovce nad Bebravou – časť Dolné Ozorovce (bez katastrálneho územia)

Územie má nepravidelný, mierne pretiahnutý tvar v smere severozápad – juhovýchod.

Poloha územia vyjadruje jeho priestorový vzťah na iné definované skutočnosti. Preto má viacero aspektov.

Poloha na Zemi (matematická poloha) sa udáva geografickými súradnicami, ktoré vyjadrujú uhlovú vzdialenosť bodu od roviny rovníka a nultého poludníka. Pre mesto Bánovce nad Bebravou sa udávajú súradnice: 48°43' 08"s.g.š., 18°15' 14" v.g.d.. Z toho vyplýva, že poloha v daných geografických šírkach určuje celkový charakter klímy v miernej klimatickej zóne so striedaním ročných období. V čase jarnej a jesennej rovnodennosti dopadajú slnečné lúče napoludnie na rovnobežku 49° pod uhlom 41°. V čase letného slnovratu dopadajú slnečné lúče na to isté miesto pod uhlom o 23,5° väčším, v čase zimného slnovratu pod uhlom o 23,5° menším. V konečnom dôsledku dostáva toto územie v letnom polroku 3-krát viac slnečného žiarenia ako v zimnom. To vyvoláva rytmické zmeny v prírode a zasahuje aj do hospodárskeho a sociálneho života. Celé územie (ako aj celé Slovensko) sa nachádza v pásme stredoeurópskeho času, ktorý sa riadi miestnym časom poludníka 15° v.g.d.

V podmienkach Slovenska veľký význam zohráva **poloha v rámci veľkých prírodných celkov**. Existencia Karpát a podunajských nížin podmieňuje veľké kontrasty nadmorských výšok, pestrosť geologickej stavby, tvaru reliéfov a ostatných prírodných zložiek. Bánovce nad Bebravou ležia v oblasti na styku **Strážovských vrchov** a **Podunajskej pahorkatiny**. Mesto Bánovce nad Bebravou leží na území dvoch geografických jednotiek – Bánovská pahorkatina a Bebravská niva. Poloha v rámci prírodných celkov vplýva na chod teplôt, zrážok, rozloženie pôd, rastlinstva a živočíšstva, ktorých najvýznamnejším determinantom v podmienkach Slovenska je nadmorská výška.

Polohu vzhľadom na nadmorskú výšku je preto potrebné venovať osobitú pozornosť. Územie mesta Bánovce nad Bebravou svojou nadmorskou výškou od 190 do 319 m n. m. spadá do územia nížin (do 300 m.n.m.) a okrajom patrí aj do územia nízkych vysočín (300 – 800 m n.m.), ktoré zaberajú až 40,6% (nížiny) územia Slovenska. Predovšetkým sem patria nivy, pahorkatiny a doliny veľkých riek a plochy geomorfologických celkov na južnom okraji Karpát.

Politické javy sú ďalším činiteľom, na ktorý sa môže vzťahovať poloha daného územia. V rámci Slovenska tento činiteľ podmieňuje administratívno-správne členenie. Katastrálne územie mesta Bánovce nad Bebravou spadá podľa územného a správneho usporiadania SR do Trenčianskeho samosprávneho kraja, do okresu Bánovce nad Bebravou. Okres Bánovce nad Bebravou svojou rozlohou 462 km² patrí k najmenším okresom Slovenska. Katastrálne územie mesta Bánovce nad Bebravou leží približne v strede územia okresu. Katastrálne územie mesta hraničí s 11 katastrálnymi územiami. Susedí s obcami Dolné Naštice na juhu, s Brezolupmi na juhovýchode, na východe s obcou Miezgovce, východne až severovýchodne s obcou Horné Naštice, na severe

s obcami Prusy a Podlužany, na severozápade s obcou Dežerice a Ruskovce, zo západu s obcou Veľké Držkovce a na juhozápade s obcami Dvorec a Veľké Chlievany.

1.4.2 Geologický vývoj a geologická stavba

Katastrálne územie mesta Bánovce nad Bebravou sa nachádza na rozhraní jadrových pohorí a terciárnej kotliny. Od západu ohraničuje Bánovskú kotlinu jadrové pohorie Považský Inovec, v ktorého kryštalickej jadre sa nachádzajú svory, svorové ruly, migmatity a granity. Styk pohoria s kotlinou je tektonický. Strážovské vrchy susedie s kotlinou od severozápadu, severu a východu. Tvoria niekoľko antiklinálnych a synklinálnych pásiem so zložitou prikrovovou stavbou. Časť horstva, ktorá prilieha k záujmovému územiu je budovaná druhohornými vápencami, dolomitmi, slieňovcami, slienietými bridlicami. Styk pohoria s kotlinou je tektonický, čiastočne transregresívny. Bánovská kotlina, ktorú vyplňajú usadeniny treťohôr, ležiace diskordantne na horninách mezozoika má zložitú tektonickú stavbu. Do podoby priekopovej prepadliny bola vytváraná vo vrchnom miocéne, čo sa ďalej zvýraznilo v pliocéne.

1.4.3 Geomorfológia a reliéf

Na základe geomorfologického členenia (Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002) patrí katastrálne územie mesta do Alpsko-himalájskej sústavy, jej podsústavy Karpaty, jej provincie Západné Karpaty, jej subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, jej Fatransko – tatranskej oblasti, jej celku Strážovské vrchy. Do spomínaného územia zasahuje podcelok Nitrické vrchy. Z juhozápadu na územie mesta zasahuje Podunajská pahorkatina, ktorá je súčasťou Podunajskej nížiny, ktorá patrí do subprovincie Malá dunajská kotlina, tá do provincie Západopanónska pánva, ktorá je súčasťou podsústavy Panónska pánva.

Najčastejšie sa rezba reliéfu vyjadruje pomocou relatívnej výškovej (vertikálnej) členitosti. Relatívna výšková členitosť reliéfu sa najčastejšie určuje na základe siete kruhov s polomerom 2 km, na ktorých sa sleduje rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom. Na základe takto zostrojenej mapy bolo vyčlenených (Mazúr, Mazúrová 1965) na Slovensku 7 typov reliéfu, z ktorých na územie mesta Bánovce nad Bebravou zasahujú len 2. **Pahorkatiny** majú mierne až stredne zvlnený reliéf, ktorý je charakterizovaný širokými chrbtami, úvalinami a úvalinovitými dolinami. Vznikli na menej odolných horninách, predovšetkým na styku nížin a pohorí. **Vrchoviny (nižšie)** sú typické najmä pre nižšie časti pohorí Karpát a dná niektorých kotlín. Majú silne zvlnený až mierne zrezaný reliéf.

Jednou z charakteristických črt reliéfu je jeho orientácia voči svetovým stranám, často krát podmieňujúca aktivity človeka (poľnohospodárstvo).

1.4.4 Klimatické pomery

Podľa Končekovho členenia spadá územie mesta Bánovce nad Bebravou teplej klimatickej oblasti, ktorá má ročne priemerne 50 letných dní a viac (maximálna teplota 25°C a vyššia). Zaberá pahorkatiny, úpätné časti nižších pohorí a vnútrokarpatské kotliny. Na k.ú. zasahujú dva okrsky:

1) okrsk teplý, mierne vlhký, vrchovinový okrsk

2) okrsk teplý, mierne suchý, pahorkatinový až vrchovinový okrsk

V severovýchodnej časti územia mesta sa prejavuje aj mierne teplá klíma, mierne chladný okrsk, pretože sem zasahujú Strážovské vrchy. Naopak do juhozápadnej časti zasahuje teplá oblasť, s teplým, mierne vlhkým okrskom, keďže sem zasahuje Podunajská pahorkatina.

Priemerné mesačné teploty sa pohybujú počas roka od -2°C až -6°C v januári do 16°C až 19°C v júli. Zrážky nezachovávajú na tomto území vyrovnanosť. Priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje okolo 570 mm. Najviac zrážok sa vyskytuje v júni, priemerne 70,7 mm a najmenej v marci, priemerne 27,6 mm. Na dokreslenie zrážkových pomerov treba uviesť aj snehové charakteristiky, a to dni so snehovou pokrývkou, ktorých je priemerne 40, pričom najviac ich býva v januári, s priemernou výškou snehovej pokrývky 7 – 8 cm. V oblasti prevládajú severné a severozápadné vetry. V ročnom chode sú najveternejšími mesiacmi február a marec, kým najmenej veterný býva september. Priemerná rýchlosť vetra dosahuje 4 m.s⁻¹, zastúpenie bezvetria je 23%. Oblačnosť vyjadruje percento pokrytia oblohy oblakmi. Najväčšia oblačnosť býva v lete popoludní a v zime ráno a dopoludnia. Najoblačnejší býva december a najmenej oblačný august alebo september.

Tabuľka č. 2: Klimatické ukazovatele katastrálneho územia mesta Bánovce nad Bebravou

klimatické ukazovatele	hodnota
priemerná ročná teplota	9,5°C
priemerná teplota v januári	-2° Caž – 6°C
priemerná teplota v júli	16°C až 19°C
ročný úhrn zrážok	570 mm
priemerná rýchlosť vetra	4m.s ⁻¹
počet letných dní	62
počet mrazových dní	98

počet ľadových dní	23
počet dní so snehovou pokrývkou	40

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

1.4.5 Hydrologické pomery

Hlavným recipientom katastrálneho územia mesta je rieka Bebrava, ktorá odvodňuje celé územie a spolu so svojimi prítokmi tvorí hydrologickú sieť územia. Celé katastrálne územie mesta patrí do povodia rieky Nitra. Rieka Bebrava má celkovú dĺžku 49,6 km a katastrálnym územím mesta preteká v dĺžke 6,8 km. Pramení nad obcou Čierna Lehota. Má priemerný ročný prietok 3,7 m³/s. Na území mesta priberá pravostranné prítoky Machnáč, Svinnica, Inovec, Hrežd'ovský potok a ľavostranné prítoky Radiša, Dubnička, Jelešnica a Naštický potok. Rieka Bebrava má takmer v celej dĺžke na území okresu a mesta upravený prietokový profil a na ochranu priľahlého územia pred povodňami sú vybudované ochranné hrádze. Nad Topoľčanmi ústi rieka Bebrava do rieky Nitra. Najdlhším prítokom Bebravy je Radiša s celkovou dĺžkou 24,5 km a priemerným ročným prietokom 0,7 m³/s. Pramení vysoko v horách nad obcou Závada pod Čiernym vrchom. Na území mesta priberá potok Lipový. Južne pod Biskupicami sa Radiša vlieva do Bebravy.

Vodné nádrže – Najväčšou vodnou nádržou je vodná nádrž Prusy s úžitkovou plochou 35,12 ha s úžitkovým objemom 1564602 kubíkov vody. V neďalekom okolí mesta sa nachádzajú ešte ďalšie vodné nádrže, a to Vodná nádrž Svinná, Haláčovce, Brezolupy, Nedašovce (uvedené podľa objemu od najväčšej po najmenšiu). Všetky vodné nádrže boli projektované ako povodňové ochrany, príp. pre chov rýb a použité ako závlahy. Pri vodnej nádrži Prusy sa ráta do budúcnosti aj s využitím na rekreačné účely.

Vodné hate - hať na rieke Bebrava v km 19,804 na území mesta,
- hať na potoku Radiša v 4,424 km na území mesta.

Katastrálne územie patrí do **dažd'ovo – snehové typu** riek. Tento vodný režim zaberá vrchovinnú – nížinnú oblasť. Rieky majú najvyššie stavy vody v marci a apríli. Najmenší odtok v tejto oblasti je koncom leta a začiatkom jesene, najčastejšie v septembri. Špecifický odtok tejto oblasti je priemerne 1,5 až 10 l.s⁻¹.km⁻² a koeficient odtoku len 10% až 30%.

1.4.6 Pôdne pomery

Pôda je samostatný prírodný útvar, ktorý vznikol premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením organizmov na horniny za účasti vzduchu, vody a slnečnej energie (Mičian, 1972). Na utváranie pôdných typov a ich vlastností majú vplyv všetky zložky fyzickogeografickej sféry.

Narozšírenejšie sú hnedozeme, pôdotvorným substrátom hnedozemí sú spraše, sprašové hliny alebo neogénne sedimenty, buď ílové alebo piesočnaté. Na sprašiach a sprašových hlinách sa vyskytuje hnedozem luvizemná.

1.4.7 Rastlinstvo a živočíšstvo

Územie mesta Bánovce nad Bebravou sa zaraďuje do fytogeografickej oblasti *západokarpatskej flóry*, do obvodu *predkarpatskej flóry* (Futák, 1980). Z časti na územie zasahuje panónska fytogeografická oblasť. Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) je možné k.ú. mesta zaradiť do *bukovej zóny*. Z časti sem zasahuje aj nížinná podzóna so svojou pahorkatinou oblasťou.

Potenciálna prirodzená vegetácia je výrazom súčasného ekologického potenciálu krajiny. Zobrazuje prirodzené rastlinstvo, ktoré by sa v budúcnosti postupne vytvorilo, keby človek prestal vegetačný kryt svojou činnosťou ovplyvňovať.

Najrozšírenejšou vegetačnou jednotkou sú **bukové lesy kvetnaté, bukové kvetnaté lesy podhorské, bukové lesy, vápnomilné a dubovo – hrabové lesy karpatské**. V stromovom poschodí prevláda buk s rozšírením jedle. Pretože buk tvorí hustý zápoj, v jeho tieni sa spravidla nevyskytuje krovinaté poschodie. Bylinné poschodie je niekedy riedke a vo všeobecnosti rôzородé, čo vyplýva z rozličných ekologických podmienok.

Fragmentálne sa vyskytujú aj iné vegetačné jednotky. Výrazne sa tu prejavuje inverzia rastlinných spoločenstiev zapríčinená expozíciou. Kým severne a severovýchodne exponované svahy sú pokryté bučínami, južne a juhovýchodne orientované svahy sú pokrývajú drienové dúbavy s dubom plstnatým. Ide o pôvodné, extrémne teplomilné spoločenstvá skalných lesostepí vystupujúce až do výšky 800 m n. m.

Zoogeografická regionalizácia SR je naviazaná na geomorfologické členenie Slovenska. Na najvyššej úrovni rozlišuje Karpaty a Vnútrokarpatské znížiny. Karpaty sa zhodne s geomorfologickým členením delia na Západné a Východné. Územie mesta Bánovce nad Bebravou spadá do Západných Karpát, ich *vnútorného obvodu*, západného okrsku. Do južnej časti územia mesta zasahuje aj Vnútrokarpatská znížina so svojim *dyjsko – moravským obvodom* a s moravským okrskom.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie mesta do *provincie listnantých lesoch* do podkarpatského úseku a časť územia mesta patrí aj do *provincie stepí*, do jej panónskeho úseku.

Živočíšne druhy spoločenstva lesov sa vyvíjali v krajine počas dlhého obdobia. Niektoré sú s ním bytostne späté – nachádzajú v lese potravu a úkryt (zajac), iné tam vyhľadávajú iba úkryt pred nepriateľom. Živočíchy sa rôznym spôsobom prispôbili životu v lese. Medzi charakteristické druhy stavovcov listnatého lesa patria jeleň lesný, diviak lesný, srnec lesný. V pôde a na jej povrchu žijú predovšetkým dážďovka zemná, slimák obyčajný.

Živočíšne spoločenstvo polí a lúk reprezentujú najmä druhy, ktoré pôvodne obývali stepi. Oproti pôvodnému prostrediu však dochádza k striedaniu kultúr a silným zásahom človeka. Je to predovšetkým chemizácia poľnohospodárskej výroby, vyrušovanie, ohrozovanie a priame mechanické ničenie živočíchov pri poľnohospodárskych prácach. Živočíchy sú prispôbené prostrediu svojou prevažne sivohnedou farbou: jarabica poľná, prepelica poľná, bažant poľovný. Z hlodavcov sú typické zajac poľný, chrček roľný.

Živočíšne spoločenstvo vôd, močiarov a brehov predstavuje veľa druhov, ktoré buď celý svoj život a ontologický vývoj prežívajú vo vode (ryby, žaby) alebo opúšťajú vodné prostredie len v dospelosti (mlok) a veľa ďalších využíva vodné prostredie a jeho okolie na získavanie potravy, hniezdenie (kačice, volavky).

Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk predstavuje skupinu živočíchov, ktoré pôvodne žili v iných podmienkach a prispôbili sa človeku, jeho zariadeniam a aktivitám. Je možné ich zaradiť do troch základných skupín:

- 1) živočíchy, ktoré u človeka a v jeho hospodárstve hľadajú predovšetkým potravu (myš domová, potkan obyčajný),
- 2) živočíchy, ktoré vyhľadávajú ľudské obydlia a hospodárske budovy predovšetkým ako hniezdiská,
- 3) živočíchy, ktoré sa špeciálne neviažu ani na výživu a ani na hniezdenie, ale vyskytujú sa v budovách a okolí (užovka obyčajná, jež obyčajný).

1.4.8 Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny zaberá široký okruh otázok, ktorými sa dnes u nás, tak ako i vo svete zaoberá veľa odborníkov. Cieľ ochrany prírody a krajiny spočíva v predchádzaní, obmedzovaní, resp. odstraňovaní zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, estetický vzhľad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu.

V rámci katastrálneho územia mesta Bánovce nad Bebravou sa nenachádza žiadne chránené územie. Avšak v okolí mesta je viacero chránených území. Mimoriadna pestrosť biocenóz, bohatstvo vzácnych druhov, ako aj krajinárska nevšednosť tohto územia podnietili vyhlásenie viacerých chránených území.

Tabuľka č. 3: Chránené územia v okrese Bánovce nad Bebravou

názov obce	NPR	charakteristika
Ľutov	1 Bradlo	chránené územie vyhlásené v roku 1988
Uhrovské Podhradie	2 Rokoš	rozlohou najväčšia v okrese 228,36 ha
	prírodná rezervácia	
Krasna Ves, Slatinka n.B	3 Žrebničky	územie vyniká výrazným krajinným charakterom
Timoradza	4 Smrdľavý vrch	nachádza sa tu reliktný druh škumpy vlasatej
Slatina n.B, Timoradza	5 Udrina	vrchol Udriny je porastený hodnotnými bučinami
Zlatníky	6 Kulháň	výskyt starého dubového porastu, vek 300-600 rokov
Zlatníky	7 Okšovské duby	zbytok bývalého materského 300 r. dubového porastu
Ľutov, Podlužany, Timoradza	8 Ľutovský Drieňovec	patrí k najvýznamnejším náleziskám vstavačových rastl.
Ľutov, Trebichava	9 Kňazí stôl	pozoruhodný výskyt chránených rastlín a živočíchov
Uhrovec	10 Jankov vŕšok	charakteristické xerothermné lesné spoločenstvá
Uhrovské Podhradie	11 Jedlie	morfológicky pestré stvárnené územie
	prírodná pamiatka	
Podlužany	12 Rákociho dub	chránený strom, ide o solitér duba letného
Čierna Lehota	13 Stará Bebrava	výskyt skamenelých živočíchov z obdobia druhohôr
Slatinka nad Bebravou	14 Dúrna diera	jaskyňa s dĺžkou 128 m, archeologicky hodnotná

Zdroj: OÚ Bánovce nad Bebravou

1.5 Demografická charakteristika

Údaje zo štatistík MsÚ

Tabuľka č. 4: Počet obyvateľov mesta Bánovce nad Bebravou v rokoch 1990 – 2008

rok	počet obyvateľov
k 1.1.1990	19 850
k 1.1.1991	20 053
k 1.1.1992	20 275
k 1.1.1993	20 511
k 1.1.1994	20 594
k 1.1.1995	20 702
k 1.1.1996	20 786
k 1.1.1997	20 871
k 1.1.1998	20 723
k 1.1.1999	20 842
k 1.1.2000	20 917
k 1.1.2001	20 944
k 1.1.2002	20 943
k 1.1.2003	20 895
k 1.1.2004	20 883
k 1.1.2005	20 713
k 1.1.2006	20 611
k 1.1.2007	20 477
k 1.1.2008	20 461
k 1.1.2009	20 300

Zdroj: Interné údaje MsÚ

Historické údaje o počte obyvateľov mesta Bánovce nad Bebravou

- ✓ k 31.12.1921 – 3 008 obyvateľov
- ✓ k 31.12.1931 – 3 268 obyvateľov
- ✓ k 01.01.1964 – 6 500 obyvateľov
- ✓ k 01.01.1970 – 7 862 obyvateľov

Tabuľka č. 5: Demografické procesy v meste Bánovce nad Bebravou 1994 – 2008

rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
natalita	253	232	206	207	214	218	196	192	199	201	202	189	178	217	190
mortalita	125	132	125	167	121	117	155	183	114	148	164	155	164	147	154
emigrácia	320	261	240	214	235	235	255	259	327	338	404	363	347	333	411
imigrácia	300	234	246	320	180	172	124	172	237	244	213	215	212	260	200

Zdroj: Interné údaje MsÚ

Národnostné zloženie r. 2002.

Národnosť slovenská:	20 762
Národnosť maďarská:	12
Národnosť česká:	109
Národnosť ukrajinská:	1
Národnosť rómska:	1* (* neoficiálny údaj 1 500)
Iná:	5

2. ANALÝZA HOSPODÁRSTVA

2.1 Organizačná štatistika a vlastnícke vzťahy

Mesto Bánovce nad Bebravou registruje k 31.12.2004 spolu 2111 právnych subjektov. Právnické osoby predstavujú 302 osôb a počet súkromných podnikateľov – fyzických osôb je 1809.

Z právnických osôb v Bánovciach nad Bebravou spoločnosti s ručením obmedzeným predstavujú 72% a akciové spoločnosti 28%. Nárast fyzických osôb oproti minulému roku je asi 20% -ný a počet právnických osôb vzrástol o 10%. V odvetvovej štruktúre sa vnútorným obchodom zaoberalo 40% podnikateľov vrátane hotelovej a reštauračnej činnosti, 20% podniká v oblasti priemyslu a 15% (v závislosti na sezóne) v stavebníctve. Zvyšok súkromných podnikateľov podniká v rôznych iných oblastiach.

Malé a stredné podnikanie

V rámci proporcionálneho rozloženia podnikateľských aktivít na území mesta Bánovce nad Bebravou v priamej závislosti na možnosti technického charakteru a podmienok a v závislosti na dopyte sa rozvíja sektor malého a stredného podnikania predovšetkým v odvetví obchodu, pohostinstva, drobnej priemyselnej výroby (najmä stolárskej, obuvníckej, krajčírskej a strojárskej), kde sa využívajú tradície a kvalifikovaný ľudský potenciál.

Napriek tendenčnému rastu počtu malých a stredných podnikateľov, je nutné naďalej zintenzívňovať jeho rozvoj a podporovať vznik nových výrobných subjektov.

Tabuľka č. 6: *Prehľad ekonomických činnosti (SK NACE) v okrese Bánovce nad Bebravou*

OKEČ	Okres Bánovce n. Bebr.
Organizácie spolu	535
Z toho	
Priemysel	76
Poľnohospodárstvo	60
Stavebníctvo	32
Obch. pohos. ubyt.	95
Obch. – tech. služby	93
Doprava	6
Pošta a telekom.	1
Ostatné	172

Zdroj: PHSR TSK

Tabuľka č. 7 : *Súkromní podnikatelia (fyzické osoby) v okrese Bánovce nad Bebravou podľa činnosti:*

OKEČ	Okres Bánovce n. Bebr.
Súkromné podniky	1944
Z toho	
Priemysel	454
Poľnohospodárstvo	105
Stavebníctvo	363
Obch. pohos. ubyt	674
Obch. – tech. služby	143
Doprava	83
Pošta a telekom.	0
Ostatné	122

Zdroj: PHSR TSK

2.2 Priemysel

Strojársky priemysel

Mesto Bánovce nad Bebravou, aj napriek celkovej hospodárskej recesii v posledných rokoch, má v súčasnosti rozvinutú priemyselnú výrobu, avšak vzhľadom na celkový úpadok bývalého automobilového podniku TATRA – VAB SIPOX, a.s., spojeného so značným prepúšťaním pracovných síl, sa javí pozitívne vzostup iných priemyselných činností.

Tabuľka č. 8: *Strojárska výroba na území mesta Bánovce nad Bebravou v roku 2008*

Názov	Adresa	Popis činnosti
Colný úrad TN	Partizánska 73	Colný dohľad a daňový dozor
COMPAGNUCCI Slovakia, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba strojov a prístrojov, výroba súčiastok a doplnkov pre domáce elektrospotrebiče
ELETTROMIL, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba elektrických transformátorov
FGV Slovakia, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba kovových častí nábytku, tesnení a nábytkových plastových doplnkov
FMB, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba komponentov na kabíny pre stavebné, poľnohospodárske a manipulačné stroje
KORD Slovakia a.s.	Partizánska 73	Elektroenergetika
KTS, s.r.o.	Partizánska 73	Zakázková výroba konštrukcií, strojov a zariadení
LKW Komponenten, s.r.o.	Partizánska 73	Strojárska výroba - dodávateľ komponentov pre strojársky holding MAN
PROGAS, s.r.o.	Partizánska 73	Prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob
PÖTTINGER Stroje, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba a predaj techniky pre odpadové hospodárstvo
RST ROLETY, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba roletových boxov a produktov z drevocementovej hmoty, montáž rolíet
SPPP Slovakia, s.r.o.	Partizánska 73	Montáž plynových kotolní a zariadení, elektroinštal., plynoinštal., kurenárske a zvaračské práce, predaj kotlov.

TANAX, a.s.	Partizánska 73	Výroba a predaj nákladných automobilov, náprav, navijákov, korieb, kontajnerov, strojov a špeciálnej techniky.
Valsabbia Praha, a.s.	Partizánska 73	Výroba oceľovej výstuže do betónu, predaj hutníckeho materiálu
MTA Slovakia, s.r.o.	Partizánska 73	Výroba a montáž komponentov a súčiastok pre automobilový priemysel

Zdroj: Interné údaje MsÚ

Stavebný priemysel

Značné pracovné príležitosti ponúkajú stavebné firmy na území mesta, napr.:

Modest, s.r.o.,

Garel stavebno-montážna firma,

Bancestav, a. s.,

Buchel a synovia, s.r.o.

Uvedené firmy sa modernizujú, rozširujú svoj výrobný park a presadzujú sa i mimo teritória mesta, kde naberaním väčších zákaziek od solventných subjektov si vytvárajú podmienky ekonomického rastu a s tým spojené možnosti zamestnávania nových pracovných síl a príliv financií do mestskej pokladne i do rodín.

Textilný priemysel

Na území mesta sa v súčasnosti významne presadzuje textilný priemysel, ktorý úspešne zastupujú najmä firmy:

Eterna, s.r.o. (výroba panských košiel' z bavlny),

BKV, s.r.o. (výroba pánskych košiel' a dámskych blúzok),

Zornica Banko Fashion, s.r.o (výroba košiel', blúzok, pyžám, záster, sukní, posteľnej bielizne a bytového textilu).

V rozširovaní výrobného programu, odbytišť je perspektíva pre možnosť zamestnania. Novú pracovnú silu získavajú firmy v tomto odvetví aj zo Spojenej školy, ktorej súčasťou učebného procesu je aj študijný odbor zameraný na textilný priemysel.

Drevospracujúci priemysel

Možnosť rozšírenia priemyslu v oblasti drevovýroby predstavuje podnik Dyháreň. Po sprivatizovaní firmou BEBA Invest, s.r.o., ktorá plánovala rozšírenie výrobného programu, modernizáciu, došlo k zastaveniu výroby a k stagnácii. Oživenie firmy by pre mesto znamenalo najmä z hľadiska skúseností z minulosti v oblasti exportu veľký prínos.

V súčasnosti značný rozvoj dosahuje tradičná výroba nábytku v podaní malých a stredných podnikateľov (výroba nábytku – Kočiš, Linea – D, a.s. ...).

Potravinársky priemysel

V oblasti potravinárskeho priemyslu dominuje závod Milsy, a.s., ktorý spracováva mlieko, vyrába čerstvé mliečne výrobky, parenice, syry a korbáčiky. Neustále rozširuje svoj program, naposledy o výrobu nátierok. V oblasti rozširovania výrobného programu a obchodnej siete je veľká perspektíva spomínanej firmy. Začína s exportom do zahraničia, nakoľko už v súčasnosti je najväčším producentom nátierkového masla na Slovensku.

Pekárne na území mesta Bánovce nad Bebravou v značnej miere naplnili požiadavky občanov čo do množstva, kvality i rôznorodosti sortimentu tovaru.

Stabilnú kvalitu je nutné zabezpečiť modernými technológiami na báze výpočtovej techniky.

Firma QUART, s.r.o. zabezpečuje výrobu a plnenie sirupov a malinoviek do vratných fliaš, perspektívy sa javia v rozširovaní obchodnej siete a následne v rozvoji modernizácie liniek, dopravy a skladovacích priestorov.

Obuvnícky priemysel

GABOR Slovensko, s.r.o., ktorá má značné perspektívy najmä v zabezpečovaní nových zahraničných odbytišť, čo môže byť dôvodom rozširovania výrobných kapacít. Sídлом firmy je Rosenheim v Nemecku. Bánovce nad Bebravou sa stali šiestym pilierom firmy pri otvorení východného trhu v oblasti výroby obuvi.

Automobilový priemysel - elektrotechnika

Hella Slovakia Signal-Lighting, s.r.o. – výroba svetlovodov so zabudovanými LED diódami (nízka spotreba energie, dlhá životnosť, rýchla reakcia) pre automobily, zabezpečujúca bezpečnosť a komfort jazdy.

Kovovýroba

Kovyt, s.r.o. – uvedená firma si svojou kovovýrobou prerazila cestu i do zahraničia a v súčasnosti neustále rozširuje svoj výrobný program.

Priebeh transformačného procesu v náväznosti na dovtedajšiu ekonomickú základňu ovplyvnil hospodárstvo mesta, čo malo za následok rapídny pokles zamestnanosti. Preto je potrebné, okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami, podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Treba využiť potenciál ľudských zdrojov v oblasti strojárstva, najmä výrobou komponentov pre automobilový priemysel (v náväznosti na rozvoj automobiliek PSA Peugeot - Citroën, KIA motor, s.r.o. na Slovensku).

Veľké rezervy pri rozvíjaní priemyslu sú v oblasti malého a stredného podnikania. Je to najmä rozvoj strojárskej, elektrotechnickej výroby, výroby textilu, obuvi a pod., vzhľadom na profesionalitu pracovníkov, vybavenie technikou a technológiami, ďalej rozvoj drevárskej výroby pre dostatok drevnej hmoty, ktorá dáva predpoklady na oživenie remeselnej výroby, stavebno-stolárskych výrobkov, perspektívny je rozvoj služieb, stavebníctva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu a iných odvetví.

Samostatnú kapitolu pri rozvíjaní priemyslu v našom meste tvoria priemyselné parky, ktoré sa plánujú realizovať v okrajových pričlenených častiach mesta Bánovce nad Bebravou a majú priniesť konečný efekt vo zvýšenej miere zamestnanosti občanov. Sú schválené v územno-plánovacích dokumentáciách Trenčianskeho samosprávneho kraja a nášho mesta. Po vytvorení priemyselného parku v Dolných Ozorovciach, kde našlo prácu 1 800 ľudí, je pripravený na realizáciu priemyselný park v Horných Našticiach (za areálom bývalého závodu Tatra), kde má mesto vo vlastníctve 17 ha nehnuteľností, ktoré mestské zastupiteľstvo odsúhlasilo na predaj. Ďalším navrhnutým priemyselným parkom v rámci územného plánovania mesta sú

Biskupice, kde je rozloha pozemku asi 25 ha. Urbanistická štúdia je spracovaná pre priemyselný park v Horných Ozorovciach. Lokality priemyselných parkov Horné Ozorovce a Biskupice nie sú majetkovoprávne vysporiadané.

2.3 Pôdohospodárstvo

Polnohospodárstvo

Z hľadiska poľnohospodárskej výroby je potrebné uviesť, že poľnohospodársku pôdu na území mesta užíva MVL AGRO, s.r.o. vo výmere 430 ha. Z toho 12 ha je vyčlenených na súkromný sektor pre SHR.

MVL AGRO obhospodaruje 418 ha:

z toho 32 ha	- trvalé trávne porasty,
386 ha	- orná pôda,
40 ha	- stredisko špeciálnych kultúr.

patrí sem 25 ha	- sad jabloní,
6 ha	- sad sliviek,
4 ha	- jahody,
2 ha	- cibuľa,
1 ha	- ostatná zelenina.

346 ha z toho tvoria :

246 ha - obilniny, ozimná pšenica, jarný jačmeň, jarný ovos,
- za rok sa vypestovalo 1 230 t obilia.

100 ha - olejniny, slnečnica, repka ozimná,
- za rok 2004 sa vypestovalo 300 t.

Záhradkárske osady v lokalite Bánovce nad Bebravou

Na území mesta je **10** záhradkárskych osád:

1/ Záhradkárska osada „Dub“ vo výmere 1 ha 91 a 46 m². Počet evidovaných členov je 56, počet záhradkárskych chát je 33.

2/ Záhradkárska osada „Nemcov jarok“ vo výmere 1,49 ha. Počet evidovaných členov je 33, počet záhradkárskych chát je 26.

3/ Záhradkárska osada pri MsNV vo výmere 1,4663 m². Počet evidovaných členov je 34, počet záhradkárskych chát je 29.

4/ Záhradkárska osada „Pod vodojemom“ má počet evidovaných členov 52, počet záhradkárskych chát 21.

5/ Záhradkárska osada pri bývalom OZ TATRA má počet evidovaných členov 174, počet záhradkárskych chát 159.

6/ Záhradkárska osada „Vinohrady“ vo výmere 4,08 ha. Počet evidovaných členov je 96, počet záhradkárskych chát je 71.

7/ Záhradkárska osada „Nad slobodárňou“ vo výmere 6 400 m². Počet evidovaných členov je 16 bez chatiek.

8/ Záhradkárska osada „Za Valchy“ vo výmere 2 400 m². Počet evidovaných členov je 81, počet záhradkárskych chát je 57.

9/ Záhradkárska osada pri závode Zornica vo výmere 2,9023 ha. Počet evidovaných členov je 79, počet záhradkárskych chát je 45.

10/ Záhradkárska osada „Pri splave“ vo výmere 2 406 m². Počet evidovaných členov je 110, počet záhradkárskych chát je 38.

Sprivatizovaním bývalého štátneho majetku, š.p. Bánovce nad Bebravou vzniklo 16.11.1996 MVL AGRO, s.r.o., ktoré v súčasnosti hospodári na výmere 5 062 ha poľnohospodárskej pôdy, pričom sa zameriava najmä na pestovanie obilnín a repky ozimnej, cukrovej repy a zemiakov. Závod Bánovce nad Bebravou hospodári na 2 745 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 2 506 ha ornej pôdy. Hospodárske dvory sa nachádzajú PD Veľké Chlievany (chov ošípaných) a PD Malé Chlievany (chov hovädzieho dobytku).

V podmienkach trhového hospodárstva a cenovej liberalizácie bolo potrebné zmeniť systém hospodárenia, najmä keď mnohí majitelia pozemkov si začali uplatňovať svoje vlastnícke vzťahy k pôde. Nie vždy sa to stretlo s väčšou efektívnosťou využitia pôdy.

Na základe uvedeného je zrejmé, že problémy vyvstali v nákladovej položke, nakoľko neefektívnym spôsobom obrábania pôdy, či chovu dobytku neúmerne s nákladmi rástli ceny, a to v trhovom hospodárstve s oklieštenými dotáciami nemohlo obstáť. Čiže bolo a je nutné investovať do modernizácie strojového parku, nových technologických programov, skladových priestorov, nových sadieb, hnojív a pod.

Investícia musí byť vratná a prepočítaná na obdobie návratnosti. S novými technológiami sa mení i zárobková sféra a záujem o poľnohospodárstvo. Modernizácia poľnohospodárstva je prepojená na vzdelávacie aktivity, propagáciu, nákup nových technológií na spracovanie surovín, exkrementov, krmív. Osobitnou kapitolou sa javí propagácia a reklama vlastnej činnosti. Všetky tieto zložky by mali viesť k vyššej produktivite práce a k zníženiu ceny konečného produktu.

Obdobne pri chove hospodárskych zvierat je nutné venovať pozornosť modernizácii a rekonštrukcii chovných a skladových priestorov, výkonných dojacích technológií, spracovaniu exkrementov a nákupu kvalitných krmív.

Na úseku rybárstva sa to týka hlavne chovu násady, výberu krmív a starostlivosti o vodné toky a jazerá.

Lesné hospodárstvo

V Bánovciach nad Bebravou extravilán predstavuje cca 27 km², z toho lesné porasty zaberajú cca 4 km² z celkovej plochy. Kataster Bánoviec eviduje 390 ha lesných pozemkov, ktorých vlastníckmi a súčasne užívateľmi sú podielníci bývalého urbariátu, Pozemkové spoločenstvo bývalých Pozemkových stavieb Bánovce nad Bebravou, ktorí obhospodarujú 274 ha lesa. Ostatná lesná pôda v bánovskom katastri, ktorú v súčasnosti využívajú Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, OZ Trenčín, patrí do vlastníctva SR, mesta Bánovce nad Bebravou a drobných súkromných lesomajiteľov.

Cieľom spoločenstva majiteľov lesoporastov je racionálne hospodárenie s lesmi, ozdravenie lesov, výsadba, kontrolovaný výrub. Lesné porasty sú hlavným ukazovateľom ekologickej stability územia. Prevládajú dubové a dubovo-hrabové porasty s borovicou sosnou a na suchých eróziou postihnutých miestach pahorkatín sú to agátové lesíky.

2.4 Vnútorň obchod

Na území mesta je vybudovaná pomerne silná sieť maloobchodov, ktorá v konkurencii doznala slušné proporcionálne rozloženie a postupne sprísnením kontrol a podmienok zo strany hygieny podstatne zlepšila kultúru skladovacích a predajných priestorov. Celková úroveň predstavuje štandard v porovnaní s mestami, čo do veľkosti a počtu obyvateľov ako majú Bánovce nad Bebravou. Dôležitým prvkom pri skvalitňovaní maloobchodnej siete je solventnosť kupujúceho a tá sa len pomaly vracia na úroveň, kedy sa zamestnanosť blížila k hranici 100%. Zlepšenie zamestnanosti, ktorú by mohli priniesť priemyselné parky, by sa mala odzrkadliť i v maloobchodnej sieti, nakoľko zisky z predaja sa následne dajú využiť pri rôznych vylepšeniach predajní a sortimentu tovarov.

Súčasný stav vnútorného obchodu

- 3 supermarkety (Billa, Lidl, TESCO),
- 4 nákupné strediská (Obchodné centrum - Dubnička, Rokoš, Bebrava, Dom služieb),
- 86 predajní potravinárskeho tovaru,
- 212 predajní nepotravinárskeho tovaru,
- 51 pohostinských odbytových stredísk,
- 3 predajne PHM + 1 predajňa LPG (propán-bután)
- 10 predajní motorových vozidiel,
- 9 predajní súčiastok a príslušenstiev pre motorové vozidlá.

2.5 Doprava

2.5.1 cestná doprava

Mestom Bánovce nad Bebravou prechádza štátna cesta I. triedy č. I/50, ktorá zabezpečuje prepojenie okresov Prievidza, Trenčín a prepojenie miest s Banskobystrickým krajom. Cesta má medzinárodný význam. V blízkosti tejto komunikácie je navrhnutá rýchlostná komunikácia R2 **Ruskovce – Pravotice**.

Navrhovaná trasa **Ruskovce – Pravotice** rýchlostnej cesty R2 je súčasťou rýchlostného ťahu R2, ktorý bol definovaný Novým projektom výstavby diaľnic a rýchlostných ciest schváleným uznesením vlády č. 162 z 21. 2. 2001. Navrhovaný úsek rýchlostnej cesty R2 je v súlade s vyššími stupňami územnoplánovacej dokumentácie VÚC Trenčianskeho kraja.

Navrhovaná trasa začína križovatkou s I/50 medzi obcami Ruskovce a Dežerice, križuje trať ŽSR a ďalej vedie južne od Bánoviec nad Bebravou a končí dočasným napojením na cestu I/50. V rámci stavby budú dotknuté preložky podzemných a nadzemných inžinierskych sietí, preložky účelových komunikácií a poľných ciest.

Plánovaná realizácia stavby: Začiatok výstavby: 2010

Ukončenie výstavby: 2013

Základné údaje stavby:

Dĺžka úseku : 10,750 km

Kategória : R 22,5/120

Lokalizácia stavby : Trenčiansky kraj; okres Bánovce nad Bebravou

Katastrálne územie: Horné Ozorovce, Bánovce nad Bebravou,
Malé Chlievany, Biskupice, Dolné Naštice,
Brezolupy, Dežerice, Dvorec

Územie mesta Bánovce nad Bebravou je všetkými smermi prepojené aj zbernými komunikáciami štátnych ciest II. triedy a miestnymi komunikáciami (MK), ktoré spájajú funkčné plochy mesta, čím je vytvorená možnosť pohybu medzi mestskými časťami. Celková doprava predstavuje dĺžku 69 km, pričom štátne komunikácie predstavujú dĺžku 10 km, miestne komunikácie 59 km (cesty I. triedy 37 km, cesty II. triedy 12 km, cesty III. triedy 10 km). Chodníky spolu predstavujú 52 km (pri miestnych komunikáciách 42 km, pri štátnych komunikáciách 10 km).

Súčasťou MK sú mostné telesá a prejazdy:

- a.) rieka Bebrava - 5x most
1x lávka
- b.) potok Radiša - 6x most
1x železničný most
- c.) potok Dubnička - 1x most
3x most na účelových komunikáciách mesta
- d.) potok Svinica - 3x most

- e.) Trenčianska cesta - 1x most (nadjazd)
- f.) z Trenč. cesty - 1x most (podjazd)
- g.) 5x prejazd železničného spoja cez MK
- h.) 3x prejazd MK-ou vlečky železničným priecestím do Tanax-u

Na MK je realizované vodorovné a zvislé dopravné značenie (DZ), ktoré odsúhlasuje ODI Trenčín. V blízkosti komunikácií vyrastajú obchodné prevádzky, služby, čiže sú tepnami života mesta.

Dynamická doprava automobilová

V tých častiach mesta, kde je potrebné zvýšiť priestupnosť križovatky, plynulosť dopravy ako aj bezpečnosť chodcov je nutné riešiť dopravu realizáciou takých križovatiek, ktoré v danom území budú najlepšie vyhovovať po posúdení ich dopravnej výkonnosti a to v nasledujúcich lokalitách: **Trenčianska cesta – časť I/50, ul. Sládkovičova, ul. Hviezdoslavova.**

Je nutné udržiavať a spravovať jestvujúce komunikácie ich zvislé a vodorovné dopravné značenie.

Dynamická doprava pešia

Preťaženosť automobilovej dopravy motivuje občanov mesta využívať pešiu dopravu, čo sa prejavuje vo vysokom počte chodcov. Technický stav chodníkov je na hranici vyhovujúcemu bezpečnému pohybu chodcov. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať pešiu dopravu a skvalitniť ich stavebno - technický stav vrátane verejného osvetlenia. Je potrebné vytvárať vhodné podmienky aj pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Dynamická doprava cyklistická

Okrem automobilovej a pešej dopravy občania mesta využívajú aj cyklistickú dopravu. Mesto Bánovce nad Bebravou nemá vybudované cyklistické chodníky. Vzhľadom na konfiguráciu terénu možno povedať, že zlepšením cyklistickej dopravy, by sa znížila preťaženosť automobilovej dopravy.

Návrh cyklochodníkov:

- a). ul. **Svätoplukova - Sládkovičova - A. Hlinku – Partizánska** – hlavná tepna, čo je najfrekventovanejším úsekom pohybu obyvateľov mesta najmä cestujúcich za prácou.
- b). **Horné Ozorovce - kúpalisko Pažiť - „Vodná nádrž Prusy“**, rozšírenie trás na sídliskách **Dubnička, Stanica, Sever a Stred** ku všetkým potenciálnym zdrojom a cieľom t.j. zariadenia občianskej vybavenosti, administratívne a výrobné zariadenia.
- c). prepojenie **susedných mestských častí a obce.**

Problém cyklistickej dopravy na území mesta spočíva v:

1. nedostatočným širkovým usporiadaním uličného priestoru na niektorých MK
2. nízka iniciatíva smerujúca k výstavbe týchto cyklochodníkov.

Statická doprava

Pri súčasnom stave automobilizácie počet parkovacích miest v našom meste je nedostačujúci. Vzhľadom k neustále stúpajúcemu automobilizmu sa javí akútna potreba parkovísk a odstavných plôch.

Parkovacie a odstavné plochy je možné zabezpečiť:

- rozšírením súčasných plôch
- budovaním nových plôch
- budovaním parkovacích domov a hromadných garáží

Parkovacie a odstavné miesta je možné zriadiť na:

- parkovacích miestach pozdĺž komunikácie
- parkovacích pásoch pozdĺž komunikácie so šikmým alebo kolmým radením vozidiel
- na samostatných odstavných a parkovacích plochách.

Podľa dĺžky parkovania ich delíme na:

- krátkodobé parkovanie – do 2hod
- dlhodobé parkovanie – viac ako 2 hod

Podmienky zriaďovania miest na parkovanie a odstavných plôch sú stanovené platnými normami a príslušnými technickými predpismi.

Problém statickej dopravy na území mesta spočíva v:

1. Krátkodobé a dlhodobé parkovanie vozidiel v centre mesta, ktoré súvisia s dopravnou obsluhou, návštevou prevádzok a zariadení. Prejavuje sa nedostatkom parkovacích plôch v pracovnom čase najmä na ul. **Hviezdoslavova, Jesenského, Sládkovičova, Moyzesova, A. Kmeť'a**
2. Krátkodobé a dlhodobé parkovanie vozidiel pri bytových domoch, ktoré sú počas pracovného dňa z časti prázdne a zaplňajú sa večer. Parkovacie plochy súčasných bytových domov sú poddimenzované. Prejavuje sa to najmä využívaním parkovania pozdĺž miestnych komunikácií najmä na ul. **Sládkovičova, Svätoplukova, A. Hlinku** atď.

Príčinu nedostatku parkovacích miest je potrebné hľadať v minulosti, keď obytné súbory sa v predošliých rokoch stavali podstate bez parkovacích a odstavných plôch. V mestských častiach, v ktorých nie je dostačujúca plocha na zriadenie parkovísk je potrebné budovať parkovacie domy alebo hromadné garáže.

Odstavné a parkovacie plochy sú nedeliteľnou súčasťou cestnej dopravy, preto je dobre už na ne myslieť pri urbanistickom riešení mesta.

2.5.2 Železničná doprava

Územie Trenčianskeho kraja je napojené na európsky železničný systém. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia koridoru V, trať dlhá 536,3 km, ktorá vedie na území SR od Bratislavy cez Žilinu a Košice až do Čiernej nad Tisou. V prvej časti modernizácie sa realizuje trať č. 120 v celom úseku riešeného územia na traťovú rýchlosť do 160 km/hod, čím sa zvýši plynulosť železničnej prevádzky. Modernizovanie železničných tratí je potrebné z pohľadu dobrého prepojenia mesta Bánovce nad Bebravou s krajským mestom Trenčín a prepojenia s hlavným mestom SR.

Železničná trať Trenčín - Chynorany je jednokoľajová neelektrifikovaná. Modernizáciou tejto trate sa zlepši celková plynulosť železničnej dopravy z mesta Bánovce nad Bebravou.

Železničná stanica Bánovce nad Bebravou je vybudovaná od roku 1943 leží v km 16,630 trate č. 143. Je to stanica zmiešaná s počtom koľají 4 dopravné a 5 manipulačných, podľa povahy práce a medziľahlá po prevádzkovej stránke. V stanici odbočuje vlečka KORD Slovakia a.s. (ex TATRA), čo značne využíva nákladná doprava.

V súčasnosti cestujúci do vzdialenejších miest využívajú kombináciu autobusovej a železničnej dopravy. Zmodernizované trate môžu motivovať cestujúcich využívať len železničnú dopravu, čo môže viesť k poklesu automobilovej dopravy.

Letecká doprava

Mesto Bánovce nad Bebravou nemá vlastnú leteckú dopravu. Túto dopravu využíva len v zdravotníctve na nutné prevozy pre záchranu života a v poľnohospodárstve na poprašovanie polí proti škodcom od vlastníkov leteckých zariadení formou objednávky.

Vodná doprava

V dotknutom území nie sú vybudované vodné cesty ani prístavné a príslušné obslužné zariadenia. V budúcnosti nízka prietoknosť a premenlivý charakter výšky hladiny vody vodnú dopravu neumožňuje.

Kombinovaná doprava

Vzhľadom k absencii predchádzajúcich druhov dopravy nie je možné využívať kombinovanú dopravu v našich podmienkach.

3. ANALÝZA TERCIÁLNEJ SFÉRY

3.1 Finančníctvo

Finančné služby

Finančné služby v meste sú zabezpečované prostredníctvom pobočiek a expozitúr:

- Slovenská sporiteľňa, a.s., pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Všeobecná úverová banka, a.s., expozitúra Bánovce nad Bebravou,
- Poštová banka, a.s. expozitúra Bánovce nad Bebravou,
- Československá obchodná banka a.s., pobočka Bánovce nad Bebravou,
- UNI Credit Bank, a.s., pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Tatrabanka, a.s. pobočka Bánovce nad Bebravou.

Poist'ovacie služby

Poist'ovacie služby v meste sú zabezpečované prostredníctvom pobočiek a expozitúr:

- Všeobecná zdravotná poisťovňa, pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Komunálna poisťovňa, a.s. pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Kooperatíva, družstevná poisťovňa a.s., pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Dôvera, zdravotná poisťovňa, pobočka Bánovce nad Bebravou,
- Sociálna poisťovňa, vysunuté pracovisko Bánovce nad Bebravou,
- ČSOB Poisťovňa, Bánovce nad Bebravou.

3.2 Cestovný ruch

Cestovný ruch je významný ukazovateľ hmotnej a kultúrnej úrovne spoločnosti. Cestovný ruch tvorí významnú zložku národného hospodárstva a poskytuje veľa pracovných príležitostí.

Katastrálne územie obce Priekopa patrí podľa Regionalizácie cestovného ruchu, ktorú navrhlo Ministerstvo hospodárstva SR do **Hornonitrianskeho regiónu cestovného ruchu**. Cestovný ruch v tomto regióne má v strednodobom horizonte nadregionálny význam a v dlhodobom horizonte má význam národný.

Analýza primárnej ponuky

3.2.1 prírodné predpoklady

Vhodné prírodné predpoklady sú základnými lokalizačnými predpokladmi pre rozvoj cestovného ruchu. Prírodné predpoklady majú primárny význam pri určovaní funkčného využitia určitého priestoru.

Katastrálne územie mesta Bánovce nad Bebravou sa rozprestiera v najsevernejšom výbežku Podunajskej nížiny, ohraničené zo západu Považským Inovcom, od severu a severovýchodu zasahujú Strážovské vrchy. Krajinná scenéria je charakterizovaná postupným prechodom z nivných tokov, cez pahorkatiny až do pohorí.

V okrese Bánovce nad Bebravou sa nachádzajú prírodné pamiatky a zaujímavosti, ktoré môžu zvýšiť atraktivitu lokality: národná prírodná rezervácia Rokoš, národná prírodná rezervácia Bradlo, prírodné rezervácie Žrebníky, Smradľavý vrch, Udrina, Kulhán, Okšovské duby, Ľutovský drieňovec, Kňazí stôl, Jankov výšok a Jedlie a prírodné pamiatky Rákociho dub, Stará Bebrava, Dúpna diera.

3.2.2 kultúrno – historické predpoklady

Druhou zložkou komplexu lokalizačných predpokladov cestovného ruchu sú *kultúrnohistorické predpoklady*. Svojim charakterom sa odlišujú od prírodných, pretože vznikli činnosťou človeka a majú bodové rozmiestnenie.

Kultúrno – historický potenciál skúmaného katastrálneho územia je dostatočný, avšak pre rozvoj cestovného ruchu nepostačujúci .

Najväčší význam na území mesta majú kultúrno – historické pamiatky. Na území mesta Bánovce nad Bebravou a v prímestských častiach sa nachádza 19 kultúrno – historických pamiatok, ktoré sú evidované v rámci pamiatkového úradu Slovenskej republiky v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok podľa zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

Kultúrno – historické pamiatky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č.9: Kultúrno – historické pamiatky v meste Bánovce nad Bebravou

Pamiatkový objekt	Bližšie určenie	doba vzniku
PAMÄTNÝ DOM	Jesenský Janko	zač.20. storočia
PAMÄTNÝDOM A PAM.TAB.	padlí partizáni	po roku 1945
PAMÄTNÝ DOM A PAM.TAB.	revolučný NV	po roku 1945
PAMÄTNÝ DOM A PAM.TAB.	revolučný NV-sídlo	koniec 19. storočia
SPOLOČNÝ HROB	padlí partizáni	rok 1944
KOSTOL	r.k.sv.Mikuláša	1.pol. 15. storočia
KOSTOL	r.k.sv.Trojice	rok 1802
KRÍŽ	kameň	rok 1777
POMNÍK	obete fašizmu	rok 1962
POMNÍK	Štúr Ľudovít	rok 1936
SOCHA	sv.Florián	2. pol. 18. storočia
SOCHA	sv.Ján Nepomucký	2. pol. 18. storočia
SOCHA	sv.Ján Nepomucký	1.pol.19.storočia
SOCHA NA STĽPE	Immaculata	18. storočie
SOCHA NA STĽPE	Immaculata	18. storočie
SYNAGÓGA		rok 1862
KOSTOL S OPEVNENÍM		15. storočie
KOSTOL S OPEVNENÍM	r.k.sv.Michala	14. storočie
KAŠTIEĽ (Horné Ozorovce)		17. storočie

Zdroj: www.pamiatky.sk

3.2.3 organizované podujatia

Organizované podujatia predstavujú komponenty komplexu kultúrnohistorických predpokladov , ich funkcia v cestovnom ruchu je rozdielna. Organizované podujatia v meste Bánovce nad Bebravou sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 10: Organizované podujatia v meste Bánovce nad Bebravou

názov podujatia	termín podujatia	periódicita podujatia	stručná popis podujatia
Hory, cesty, ľudia	marec	8. ročník	cestovateľský filmový festival
oslavy 1. mája	máj		oslavy v mestskom parku
Chlievanská mlynica	jún	11. ročník	multižánrový hudobný festival
Kultúrne leto	júl, august	3. ročník	kultúrne vystúpenia na námestí
Tradičný bánovský jarmok	október		tradičný jesenný jarmok

Zdroj: mestský úrad

Analýza sekundárnej ponuky

3.2.4 realizačné predpoklady

Analýza sekundárnej ponuky zahŕňa realizačné predpoklady cestovného ruchu. Význam realizačných predpokladov spočíva v tom, že umožňuje realizovať jestvujúci záujem o účasť na cestovnom ruchu na území, ktoré má na to vhodné predpoklady. Na základe tejto vlastnosti sa dá konštatovať, že realizačné predpoklady cestovného ruchu majú pre rozvoj cestovného ruchu rovnako dôležitú a nenahraditeľnú úlohu ako lokalizačné predpoklady.

K sekundárnej ponuke zaradíme: ubytovacie a stravovacie zariadenia, ostatné zariadenia cestovného ruchu, technickú a dopravnú infraštruktúru, cestovné a informačné kancelárie.

3.2.5 Materiálno – technická základňa

Základnou úlohou materiálno – technickej základne je utváranie vecných predpokladov na zabezpečenie účasti obyvateľstva na cestovnom ruchu a na zabezpečenie tvorby a realizácie služieb.

✓ Ubytovacie zariadenia

Sieť ubytovacích zariadení formuje osobitné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu tým, že umožňuje taký pobyt účastníkov cestovného ruchu, ktorý je dlhší ako jeden deň. Ubytovacie zariadenia preto tvoria ohniská rozvoja stredísk cestovného ruchu (Mariot, 1983). V okolí ubytovacích zariadení sú vplyvy cestovného ruchu na krajinu najintenzívnejšie. Bez ubytovacích zariadení by nebolo možné rozvíjať cestovný ruch.

Dôležitú úlohu zohráva kapacita týchto ubytovacích zariadení. Kapacita zariadení významne ovplyvňuje celkový objem cestovného ruchu. Ubytovacie zariadenia som analyzujú podľa ich klasifikácie, ktorá vyšla vo vyhláške Ministerstva hospodárstva o kategorizácii ubytovacích zariadení č. 419/2001. Podľa kategorizácie Ministerstva hospodárstva rozdeľuje ubytovacie zariadenia v skúmanej oblasti na: hotely, penzióny, turistické ubytovne a ubytovanie v súkromí.

Tabuľka č. 11: Ubytovacie zariadenia v meste Bánovce nad Bebravou v roku 2008

typ zariadenia	počet zariadení	počet lôžok
hotel	3	98
penzión	2	22
turistická ubytovňa	2	46
privát		
SPOLU	7	166

Zdroj: www.ubytujsa.sk

✓ Stravovacie a zábavné zariadenia

Vplyvy siete stravovacích a zábavných zariadení na lokalizáciu a rozvoj cestovného ruchu sú podstatne slabšie ako vplyvy ubytovacích zariadení (Mariot, 1983). Spoločný výskyt ubytovacích a stravovacích zariadení predstavuje dôležitú základňu pre vznik stredísk cestovného ruchu.

V posledných rokoch sledujeme značný nárast pohostinských služieb, aj keď stále chýbajú reštauračné zariadenia. Prevládajú pivárne, kaviarne a bary.

Tabuľka č. 12: Stravovacie zariadenia v meste Bánovce nad Bebravou v roku 2008

Typ zariadenia	Počet zariadení
reštaurácia	5
pizzeria	2
bufet	5
discoklub	2
kaviareň	8
piváreň	27
SPOLU	49

Zdroj: MsÚ Bánovce nad Bebravou

Zónové členenie turistických atrakcií

Zónové členenie predstavuje zhodnotenie dostupnosti a možnosti návštev atrakcií v okolí mesta Bánovce nad Bebravou do určitej vzdialenosti.

V blízkom okolí, ktoré predstavujú hlavne susedné obce a obce patriace do mikroregiónu Bánovecko sú menšie turistické atrakcie, ktoré sú však málo využívané, alebo len v malej miere, hlavne domácim obyvateľstvom.

Aktivity cestovného ruchu sú v regióne (mikroregión Bánovecko) vybudované v minimálnom rozsahu. Termálne kúpalisko Pažiť navštevované v letnej sezóne (prímestská rekreácia) je najvýznamnejšou atrakciou mesta Bánovce nad Bebravou. V blízkosti kúpaliska sa rozprestiera vodná nádrž Prusy vhodná na športový rybolov a vodné športy.

Ďalšími atrakciami, ktoré môžu ovplyvniť rozvoj cestovného ruchu sú: predovšetkým okolitá príroda, ktorá môže najviac prospieť k rozvoju cestovného ruchu. V okolí sa každoročne uskutočňujú folklórne slávnosti a festivaly. Kultúrno – historické pamiatky

zahŕňajú, zručaninu Uhrovského hradu, rodný dom Ľ. Štúra v Uhrovci, Uhrovské múzeum.

3.3 Kultúra

MsKS, s.r.o.

Bolo založené v roku 1994 ako jedna z prvých spoločností s právnou subjektivitou - s.r.o. v oblasti kultúry. V priebehu existencie spoločnosti sa základná organizačná štruktúra stabilizovala na šiestich základných pilieroch.

Štruktúra organizácie pozostáva so základných organizačných jednotiek:

- **oddelenie ZUČ,**
- **Knižnica Ľ. Štúra,**
- **Bánovské televízne vysielanie,**
- **kino Slovan a FK Kasandra**
  - **Bánovské noviny**
- **ekonomické oddelenie,**
- **oddelenie Hospodárskej správy.**

Pri analýze súčasného stavu organizácie treba vychádzať zo skutočnosti, že činnosť tejto organizácie je organicky previazaná s činnosťou samosprávneho orgánu nášho mesta a organizácií ním zriadených, ako aj s činnosťou organizácií tretieho sektora pôsobiacich na regionálnej úrovni.

Činnosť organizácie

Organizácia vykonáva činnosti, ktorými zabezpečuje úlohy stanovené zriaďovateľom v rozsahu vymedzenom v Zakladateľskej listine. Tieto činnosti majú komplexný charakter a zabezpečujú funkcie kultúrno - výchovné, vzdelávacie, informačno - dokumentačné, kinematografické, teoreticko - koncepčné.

V zmysle zákona o osvetovej činnosti (Z.z. č.61 /2000) plní všetky úlohy, zabezpečuje i televízne vysielanie, usporiadanie divadelných a filmových predstavení, komplexnú činnosť v knižnici Ľ.Štúra v zmysle knižničného zákona, organizovanie výstav, kurzovú činnosť, organizovanie hudobných festivalov rôznych žánrov, krátkodobý a dlhodobý prenájom nebytových priestorov, výlepovú službu a ostatné činnosti

ZUČ a MŠV

Toto oddelenie pracuje priamo s občanmi, reaguje na ich požiadavky a pripomienky. Podľa možností strediska ponúka priestor, metodickú i praktickú pomoc pri rozvoji záujmových a umeleckých aktivít občanov. Venuje sa tiež podpore celoživotného vzdelávania a formovaniu zdravého životného štýlu občanov.

V neposlednom rade ponúka priestor na príjemné využitie voľného času, a to buď aktívne pri tvorivom procese alebo pasívne pre konzumentov umeleckých diel.

Pri realizácii spoločenských a kultúrnych podujatí spolupracuje so všetkými zložkami a organizáciami v meste. Nezanedbateľná je pomoc strediska pri realizácii podujatí, a to poskytnutím priestorov, technického i obslužného vybavenia. MsKS figuruje ako spoluorganizátor temer na všetkých podujatiach, ktoré sa v Bánovciach nad Bebravou i v širokom okolí konajú.

Okrem uvedených podujatí MsKS ponúka svoje priestory a technické vybavenie a pomoc pri realizácii schôdzí a zasadaní politických a spoločenských organizácií. Spolupracuje s agentúrou Gemini pri príprave kultúrnych podujatí (7 akcií). Rovnako spolupracuje s materskými, základnými i strednými školami pri realizácii výchovných koncertov, divadelných predstavení, školských akadémií, imatrikulácií, stužkových slávností. Technickú a personálnu pomoc poskytuje i pri príprave podujatí v častiach mesta i okolitých obciach – Rybany, Dežerice, Miezgovce, Podlužany, Uhrovec, Trebichava, Krásna Ves...

Záujmová vzdelávacia činnosť

V MsKS sa uskutočňujú prednášky a besedy, ktoré sa zväčša orientujú na zdravý životný štýl, zásady kozmetiky a hygieny, ale aj na oblasť finančného poradenstva.

Veľkú pozornosť venuje MsKS vzdelávacím aktivitám. Podľa záujmu občanov organizuje kurzy jazykové – nemčinu a angličtinu, základy práce na osobnom počítači a účtovníctvo. Úspešným bol intenzívny víkendový kurz jazyka nemeckého, ktorý bol zameraný na získanie základov jazyka pre pracujúcich v nemecky hovoriacich krajinách. S dobrým ohlasom sa stretávajú kurzy pohybové, hlavne kalanetika, ale aj joga. Koncom roka sa nám podarilo otvoriť i dva kurzy orientálneho tanca.

Záujmová umelecká činnosť

V tejto oblasti sa prejavuje zmenšený záujem verejnosti. Súvisí to s celkovým demografickým vývojom v našej spoločnosti, ale i s tým, že záujmovú činnosť si organizujú školy samostatne cez vzdelávacie poukazy. Taktiež kvalitné vzdelanie v tejto oblasti poskytujú už dve umelecké školy i CVČ. So všetkými organizáciami však MsKS úzko spolupracuje a umožňuje rozvíjať záujmovo-umelecké aktivity vo svojich priestoroch. Nadpriemerné výsledky dosahujú dva súbory – tanečné štúdio Ban-Da a skupina M.B.M. Svedčí o tom nevšedný záujem o program Galavečer Ban-Dy, kedy niekoľko desiatok záujemcov sa na koncert z kapacitných dôvodov nedostalo.

Kino Slovan a FK Kassandra

Kino Slovan je jediným kinom v meste. Vzhľadom na jeho potreby zredukovalo počet predstavení na 2-krát týždenne. Na návštevnosť kina vplýva viacero faktorov :

- 1/ Úzka spolupráca s distribútormi. V tejto oblasti sme pomerne úspešní, aj keď vzhľadom na zaradenie kina v rámci Slovenska na niektoré premiérové filmy čakáme dlhší čas (cca 1 mesiac).
- 2/ Reklamná kampaň filmu, predovšetkým v celoslovenských médiách – tú zabezpečuje distribútor. My propagujeme program kina vo všetkých mestských a regionálnych médiách.
- 3/ Technické zabezpečenie premietania v kine. Tu máme obrovské nedostatky. Najmarkantnejšie je viditeľné poškodenie plátna, ktoré sa našimi silami nedá odstrániť. Pretože sa jedná o viacúčelové priestory, ktoré sa zároveň využívajú i na kultúrne podujatia (javisko), je bezpodmienečne nutné doriešiť odsúvanie plátna tak, aby nedochádzalo k jeho poškodeniu. Rovnako v 21. storočí je už na Slovensku raritou sála s drevenými sedadlami – tento problém sa týka aj „živých“ predstavení. Dnes, v dobe rozvoja multiplexov, sa naše kino javí ako veľmi chudobná príbuzná. Ak chceme zvýšiť návštevnosť a hlavne spokojnosť návštevníkov, musíme zabezpečiť aspoň základný štandard. Podľa informácií z iných miest sa investíciou do vybavenia priestorov kina podstatnou mierou zvýšila návštevnosť.
- 4/ Spolupráca so školami, ktorá sa rozvíja veľmi dobre. Podporou sú aj kultúrne poukazy, z ktorých, žiaľ, je pre kino určený iba 1 ks zo 6.

FK Kassandra

Je združením náročných divákov. V našom meste ich nie je veľa. Z plánovaných 10 predstavení bolo odohraných 5 pre 43 divákov. FK sa podieľa na príprave mestských podujatí, akými sú cestovateľský festival Kračúň, Deň úsmevu, či festival mladých Kračúň.

Knižnica L. Štúra

Mestská knižnica L. Štúra v Bánovciach nad Bebravou je verejnou knižnicou, ktorá získava, spracúva, ochraňuje a sprístupňuje knižničný fond a poskytuje knižnično-informačné služby. Povahou svojich služieb poskytuje služby pre širokú verejnosť s dôrazom na rovnoprávny prístup k informáciám a informačným zdrojom pre rozličné cieľové skupiny. Knižnica plní funkciu mestskej knižnice s nasledovnými úlohami:

- Zabezpečuje získavanie, spracúvanie, sprístupňovanie a ochranu univerzálneho knižničného fondu vrátane knižničných dokumentov miestneho významu
- Poskytuje základné a špeciálne knižnično-informačné služby
- Úzko spolupracuje s neziskovou organizáciou ARCHA, základnými a strednými školami v meste.
- Organizuje kultúrno-vzdelávacie a kultúrno-spoločenské aktivity a podujatia miestneho významu .

Knižnica je organizačne začlenená ako oddelenie MsKS s.r.o. a v roku 2008 poskytovala svoje služby na dvoch pracoviskách:

- **Centrálna knižnica** na ulici 5. apríla 18
- **Pobočka knižnice** na Novomeského ul. (budova ZUŠ)

Bánovské televízne vysielanie

BTV vysielala od októbra 1996 podľa licencie T/71, keď bola zo začiatku šírená pre viac ako 4000 domácností v káblových rozvodoch v Bánovciach nad Bebravou. Od začiatku svojej činnosti sa BTV stala významným prvkom na lokálnom mediálnom trhu a v súčasnosti je pre občanov regiónu už neodmysliteľnou súčasťou domácnosti.

Platnosť licencie T/71 v roku 2008 vypršala. Preto sme v roku 2008 zapojili do licenčného konania za účelom získania novej licencie. Od 2.12.2008 je v platnosti nová licencia T/227.

Nová licencia v sebe zahŕňa aj zmenenú štruktúru vysielania obsahujúcu dennú aktualizáciu relácií s navýšením počtu ich repríz (viď. Denná štruktúra BTV).

Vysielanie BTV v súčasnosti pozostáva z pravidelnej relácie Bánovský denník s dennou aktualizáciou. Počas dňa je odvysielaný 8 krát. Obsahom Bánovského týždenníka je spravodajstvo z diania v regióne a to spoločenského, politického, kultúrneho a športového. Okrem toho obsahuje aj publicistickú časť odrážajúcu podnety divákov, prípadne širší pohľad na niektoré aktuálne témy. Priestor medzi jednotlivými vysielaniami relácie vyplňa Videotext pozostávajúci s textovo-obrazových informácií.

Televízia významnou mierou prispieva k vyššej informovanosti obyvateľov mesta. V súčasnosti je už nepochybne najvýznamnejším médiom, ktoré predstavuje nielen každodenný zdroj informácií pre občanov, ale aj efektívny reklamný priestor pre podnikateľov

Bánovské noviny

Mestské kultúrne stredisko, s.r.o. v rámci projektu „KOMUNIKUJÚCE MESTO“ začalo v apríli 2006 na základe rozhodnutia MsZ, skvalitňovať a prehĺbovať komunikáciu medzi obyvateľmi a samosprávou formou vlastného média Bánovských novín.

Ich hlavnou úlohou je integračná funkcia a rešpektovanie a podpora cieľov samosprávy. V obsahu vytvárame väčší priestor k vyjadreniam občanov ku správe vecí verejných formou ankiet, ktoré by mali slúžiť ako spätná väzba pre samosprávu. Sústavne zlepšujeme ich grafickú úpravu - redesign, obsah, žánrovosť, ako i kvalitu fotografií a informačnú grafiku spôsobom primeraným čitateľovi.

Financovanie Mestského kultúrneho strediska, s.r.o.

Financovanie prevádzkovej činnosti, účelových projektov (Kultúrne leto) a investičných výdavkov organizácie je zabezpečené formou prevádzkovej a kapitálovej dotácie z rozpočtu mesta. Grantové projekty sú financované formou účelových príspevkov z fondov VÚC, ministerstva kultúry, sponzoringom a vlastnými výnosmi z činností organizácie.

3.4 Šport a telovýchova

Každému občanovi mesta a v pričlenených častiach je umožnené využívať športové a telovýchovné zariadenia pre upevnenie zdravia v rámci mimopracovných aktivít, ale aj súťažením pre registrovaných športovcov v majstrovských zápoleniach a súťažiach neregistrovaných.

V mestskej časti „Kanada“ sa nachádza športový areál, v ktorom je futbalový štadión (hlavné a tréningové ihrisko), hokejový štadión s umelou ľadovou plochou, športová hala, krytá plaváreň s termálnou vodou, kolkáreň s automatickým ukladaním kolkov, skateborgová plocha. V časti Dubnička sa nachádza moderné fitnesscentrum a tenisové kurty.

Futbalové ihriská sú v pričlenených častiach Biskupice a Horné Ozorovce. Primerané športoviská sú aj pri miestnych školách a škôlkach.

4. ANALÝZA TRHU PRÁCE

4.1 Zamestnanosť

Vývoj v meste Bánovce nad Bebravou od roku 1997 bol ovplyvnený najmä rôznymi transformačnými zmenami. Počas celého obdobia boli realizované reštrukturalizačné zmeny v rade podnikov, ktoré súviseli aj s privatizáciou štátnych podnikov. Súčasne sa postupne zrýchľoval adaptačný proces v podnikovej sfére na konkurenčné prostredie. V jednotlivých podnikoch dochádzalo k prepúšťaniu zamestnancov, a to nielen v zle hospodáriacich, ale aj dobre fungujúcich podnikoch.

Hlavné podniky v meste Bánovce nad Bebravou pred rokom 1989: TATRA, ZORNICA, MIER - tu sa najviac prejavilo znižovanie stavu zamestnancov. Hlavné rozvojové reštrukturalizačné zámery v spomínaných podnikoch nedávali predpoklad pre vytváranie možnosti vzniku nových pracovných miest.

V sledovanom období dochádzalo k transformácii vlastnickej štruktúry hospodárstva, čo sa následne prejavilo na celkovom vývoji zamestnanosti. V meste Bánovce nad Bebravou vznikli nové výrobné podniky Gabor, Eterna, Hella, Milsy, Mann, Tesco a v bývalom areáli podniku Tatra sa vytvorilo viacero menších výrobných firiem.

Tabuľka č. 13 : Priemerný počet obyvateľov v produktívnom veku od 20 do 60 rokov veku v rokoch 1997 – 2006

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
produktívny vek	11654	11119	11448	11676	13689	12406	12663	12890	13094	13354

Zdroj: interné materiály MsÚ

Na zvýšenie zamestnanosti malo pozitívny vplyv v roku 2001 zavedenie nového nástroja aktívnej politiky trhu práce – dohodnuté verejnoprospešné pracovné miesta pre dlhodobo nezamestnaného (v súlade § 91 zákona NR SR č. 387/1996 Z.z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov).

4.2 Nezamestnanosť

K 31.12.2007 evidoval okresný úrad práce v pôsobnosti KÚP Trenčín celkom 5,01 % nezamestnanosť mesta Bánovce nad Bebravou. V porovnaní s rovnakým dátumom v roku 2006 (6,23%) klesol počet evidovaných nezamestnaných v meste Bánovce nad Bebravou.

Celoslovenská miera nezamestnanosti dosiahla k 31.12.2007 úroveň 13,3%, čo predstavovalo oproti predchádzajúcemu roku pokles o 2,3%.

Tabuľka č. 14 : Celkový počet nezamestnaných v meste Bánovce nad Bebravou 2003- 2008

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
-----	------	------	------	------	------	------

počet nezamestnaných	2425	2425	3014	2292	1956	1926
----------------------	------	------	------	------	------	------

Zdroj : ÚPSVaR Partizánske

Najvýraznejší nárast nezamestnanosti sa prejavil v roku 1999, kedy v SR počet evidovaných nezamestnaných prekročil hranicu pol milióna, čo potvrdzuje aj údaj v tabuľke č. 8 za rok 1999 v meste Bánovce nad Bebravou.

Zlom v intenzite rastu nezamestnanosti nastal koncom augusta 2000, kedy hlavne v dôsledku vytvárania dohodnutých verejnoprospešných pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných miera evidovanej nezamestnanosti poklesla.

Je potrebné pozitívne hodnotiť skutočnosť, že v letných mesiacoch nedošlo k tradičnému výraznému nárastu nezamestnanosti, a to hlavne v dôsledku podpory programov a projektov zameraných na zníženie nezamestnanosti mladých ľudí zo strany vlády a Národného úradu práce.

Špecifické skupiny občanov najviac ohrozených nezamestnanosťou sú známe. Patria medzi ne ženy (najmä s malými deťmi), absolventi (nemajú prax), občania so ZPS a mladiství. Osobitnú kategóriu tvoria Rómovia a osoby vyžadujúce osobitnú starostlivosť. Paradoxne v meste Bánovce nad Bebravou nám údaje v tabuľke č. 9 nepotvrdzujú celoslovenský ukazovateľ miery nezamestnanosti žien, ale naopak, v meste Bánovce nad Bebravou počet zamestnaných žien je vyšší ako počet zamestnaných mužov, a teda počet nezamestnaných mužov je na území Bánoviec nad Bebravou vyšší ako počet nezamestnaných žien.

Tabuľka č. 15 : Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa doby evidencie 2003 - 2005

Doba evidencie		2003	2004	2005
Do 3 mesiacov	Ž	200	213	232
	M	392	234	345
Od 4 do 6 mesiacov	Ž	183	125	190
	M	276	142	191
Od 7 do 9 mesiacov	Ž	82	164	84
	M	146	241	97
Od 10-12 mesiacov	Ž	68	73	48
	M	138	116	50
Od 13-18 mesiacov	Ž	109	95	69
	M	218	135	62
Od 19-24 mesiacov	Ž	65	69	43
	M	113	151	36
Od 25-30 mesiacov	Ž	47	39	45
	M	93	69	47

Od 31-36 mesiacov	Ž	85	37	24
	M	142	63	34
Od 37-42 mesiacov	Ž	31	35	16
	M	63	41	61
Od 43-48 mesiacov	Ž	21	55	19
	M	30	97	36
Nad 48 mesiacov	Ž	113	101	94
	M	124	130	151

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Tabuľka č. 16 : Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa doby evidencie 2006 - 2008

Doba evidencie		2006	2007	2008
Do 3 mesiacov	Ž	160	140	195
	M	219	195	231
Od 4 do 6 mesiacov	Ž	103	122	88
	M	99	82	85
Od 7 do 9 mesiacov	Ž	56	45	36
	M	47	47	38
Od 10-12 mesiacov	Ž	35	36	20
	M	30	40	24
Od 13-18 mesiacov	Ž	62	46	44
	M	51	37	40
Od 19-24 mesiacov	Ž	37	19	12
	M	32	16	15
Od 25-30 mesiacov	Ž	25	15	11
	M	28	17	17
Od 31-36 mesiacov	Ž	13	18	8
	M	13	12	7
Od 37-42 mesiacov	Ž	24	11	7
	M	25	11	5
Od 43-48 mesiacov	Ž	15	8	8
	M	21	5	5
Nad 48 mesiacov	Ž	85	72	53
	M	154	131	94

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Tabuľka č. 17 : Štruktúra evidencie nezamestnaných podľa veku 2006 – 2007

Vek evidovaných nezamestnan.		2006	2007
vek 50 rokov a viac	Ž	114	97
	M	202	198
vek 35 až 49 rokov	Ž	215	188
	M	209	174
vek 25 až 34 rokov	Ž	153	135
	M	167	118
vek 15 až 24 rokov	Ž	133	112
	M	141	103

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Koncom roku 2002, kedy súčasná vláda prebrala agendu, trh práce Slovenska trpel viacerými vážnymi problémami, ktoré prispievali k vysokej miere nezamestnanosti a nízkej zamestnanosti. Slovensko malo veľmi vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných a veľmi vysoký podiel nízko kvalifikovaných jednotlivcov na nezamestnanosti.

Dňa 1.1.2004 prišlo k významnej transformácii Národných úradov práce na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. V Trenčianskom kraji pre oblasť Bánoviec nad Bebravou s hlavným sídlom v Partizánskom, pričom v meste Bánovce nad Bebravou má sídlo detašované pracovisko.

Od roku 2005 sa nezamestnanosť v meste Bánovce nad Bebravou vyvíja pozitívnym smerom, s tendenciou poklesu miery evidovaných nezamestnaných na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bánovciach nad Bebravou.

K dátumu 30.6.2006 v poradí miest v SR podľa evidovanej miery nezamestnanosti je mesto Bánovce nad Bebravou na 57 mieste zo 79. Miera nezamestnanosti k tomuto dátumu v meste Bánovce nad Bebravou predstavuje 7,46 %.

Tabuľka č. 18: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2005

	Celkový počet EN	Evid. miera nezamest. v %	Počet EN žien	Počet EN mužov	Počet dlhodobo	Počet EN v rekvalif.	Počet EN na PN
--	------------------	---------------------------	---------------	----------------	----------------	----------------------	----------------

					EN		
I.	2 275	11,92	945	1330	1016	38	194
II.	2189	11,47	880	1309	992	26	193
III.	2089	10,94	833	1256	963	0	199
IV.	1867	9,78	785	1082	911	6	169
V.	1731	9,07	753	978	833	6	136
VI.	1770	9,27	778	992	805	24	154
VII.	1776	9,30	783	993	797	0	154
VIII.	1789	9,37	794	995	796	22	150
IX.	1883	9,86	843	1040	792	49	169
X.	1826	9,57	831	995	759	31	181
XI.	1861	9,75	856	1005	752	25	188
XII.	1974	10,34	864	1110	737	0	191

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Tabuľka č. 19: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2006

	Celkový počet EN	Evid. miera nezamest. v %	Počet EN žien	Počet EN mužov	Počet dlhodobo EN	Počet EN v rekvalif.	Počet EN na PN
I.	1983	9,30	860	1123	852	2	193
II.	1918	8,97	819	1099	802	3	190
III.	1856	8,73	801	1055	797	0	177
IV.	1714	8,08	760	954	764	0	165
V.	1608	7,37	727	881	727	0	198
VI.	1598	7,46	721	877	712	0	177
VII.	1553	7,29	722	831	713	8	167
VIII.	1418	6,51	677	741	686	20	164
IX.	1394	6,52	662	732	675	0	161
X.	1336	6,22	647	689	651	5	142
XI.	1315	5,97	616	699	649	5	166
XII.	1334	6,23	615	719	637	0	147

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Tabuľka č. 20: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2007

	Celkový počet EN	Evid. miera nezamest. v %	Počet EN žien	Počet EN mužov	Počet dlhodobo EN	Počet EN v rekvalif.	Počet EN na PN
I.	1394	6,29	630	764	632	12	178
II.	1345	6,04	624	721	620	0	193
III.	1275	5,75	595	680	593	0	179
IV.	1234	5,61	594	640	581	3	158
V.	1199	5,34	574	625	577	10	163
VI.	1208	5,48	579	629	545	0	157
VII.	1205	5,37	600	605	540	0	174
VIII.	1174	5,27	585	589	535	0	161
IX.	1189	5,32	611	578	505	6	167
X.	1098	4,73	557	541	485	8	189
XI.	1082	4,70	537	545	473	4	175
XII.	1125	5,01	532	593	481	0	158

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Tabuľka č. 21: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2008

	Celkový počet EN	Evid. miera nezamest. v %	Počet EN žien	Počet EN mužov	Počet dlhodobo EN	Počet EN v rekvalif.	Počet EN na PN
I.	1126	5,01	525	601	467	0	174
II.	1103	4,75	512	591	486	15	184
III.	1021	4,47	484	537	468	0	168
IV.	945	4,10	444	501	435	0	161
V.	938	4,17	451	487	432	4	153
VI.	880	3,73	425	455	407	16	164
VII.	954	4,06	469	485	405	26	147
VIII.	943	4,01	458	485	383	15	152
IX.	993	4,33	476	517	370	6	149
X.	976	4,28	454	522	370	0	153
XI.	1043	4,61	482	561	366	0	160
XII.							

Zdroj: ÚPSVaR Partizánske

Na lokálnej úrovni je v Bánovciach nad Bebravou zaznamenávaný trend poklesu nezamestnanosti vykazuje hodnoty dlhodobo pod celoslovenským priemerom. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry v evidencii úradu práce prevažujú uchádzači vyučení v odbore (38%), uchádzači so základným vzdelaním (31%) a úplným stredným vzdelaním (25%).

Podľa posledného pracovného zaradenia v zmysle kvalifikácie KZAM najpočetnejšie skupiny tvoria uchádzači bez predchádzajúceho pracovného

zaradenia a uchádzači pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci. Z hľadiska doby trvania evidencie na úrade práce sú uchádzači s dobou evidencie do 3 mesiacov (30%), evidovaní do 1 roka predstavujú súhrnne cca 60% - tzv. krátkodobo evidovaní.

Podiel dlhodobo evidovaných predstavuje cca 40% celkového počtu evidovaných uchádzačov a má medziročne klesajúcu tendenciu.

Problémovou skupinou v meste Bánovce nad Bebravou sú dlhodobo nezamestnaní nad 48 mesiacov, najmä muži. Ide o uchádzačov o zamestnanie so základným a učňovským vzdelaním hlavne vo veku od 35 do 49 rokov a nad 50 rokov.

Taktiež sú problémovou skupinou absolventi – nemajú prax a nezamestnaní so ZPS.

5. ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY

5.1 Sociálna infraštruktúra

5.1.1 Zdravotníctvo

Zdravotnícku starostlivosť obyvateľom mesta Bánovce nad Bebravou poskytovalo do roku 2008 6 lôžkových zdravotníckych zariadení. Lekárenskú službu k 1.1.2009 poskytuje obyvateľom mesta Bánovce nad Bebravou 12 lekární.

V rezorte zdravotníctva prebiehal proces transformácie od roku 1994, kedy začalo odštatňovanie ambulancií primárnej a sekundárnej starostlivosti.

Tabuľka č. 22 : Prehľad posteľového fondu v rokoch 1994 až 2008

Oddelenie	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
interné	46	40	40	35	35	35	35	35	35	35	35	35	24	35	35
detské	42	30	30	29	29	20	20	20	20	20	20	20	15	20	20
ženské	31	31	31	25	25	25	25	25	25	25	25	25	18	21	21
chirurgické	46	40	40	35	35	33	33	33	33	33	33	33	28	28	28
OIAM	4	4	4	4	4	4	3	3	3	0	0	0	0	0	0
Novoroden.	20	20	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
LDCH	51	49	49	49	50	50	47	47	47	47	50	50	50	50	50

Zdroj: MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou, Nemocnica Bánovce n/Bebravou, n.o.

Tabuľka č. 23 : Redukcia posteľového fondu na jednotlivých oddeleniach 1994 a 2008

oddelenie	1994	2008	rozdiel 1994 a 2008
Interné oddelenie	46	35	- 11
Detské oddelenie	42	20	- 22
Ženské oddelenie	31	21	- 10
Chirurgické oddelenie	46	28	- 18
OIAM	4	0	- 4
Novoroden. oddelenie	20	10	- 10
LDCH	51	50	- 1

Zdroj: MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou, Nemocnica Bánovce n/Bebravou, n.o.

Najväčší pokles lôžkového fondu bol za obdobie od roku 1994 do roku 2004 na oddelení novorodeneckom (50,0%) a OIAM (100,0%). Najmenší pokles lôžkového fondu za spomínané obdobie bol na oddelení LDCH (2,0 %).

V tabuľke č. 23 nie je zachytená zmena, po ktorej došlo k vytvoreniu 12 doliečovacích postelí reprofilizáciou akútnych lôžok (9 lôžok detských, 2 lôžka chirurgické a 1 lôžko OIAM). Z toho dôvodu, že VŠZP prestala objednávať výkony na doliečovacích lôžkach od 1.7.2003 a tiež z dôvodu organizačne nevhodnej štruktúry žiadala nemocnica o reprofilizáciu 3 lôžok OIAM a 12 doliečovacích lôžok na 15 lôžok doliečovacích.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky súhlasilo k termínu 1.2.2004 s nasledovnými zmenami:

- s reprofilizáciou 3 lôžok v odbore anesteziológia a intenzívna medicína Oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny a 12 doliečovacích lôžok Doliečovacieho oddelenia na 15 lôžok pre dlhodobo chorých Liečebne dlhodobo chorých, čím sa zvýšil počet lôžok Liečebne dlhodobo chorých z 35 na 50,
- s reprofilizáciou 5 lôžok odbore chirurgia Chirurgického oddelenia na špecializované zariadenie ambulantnej starostlivosti v odbore chirurgia so zameraním na výkon jednodňovej starostlivosti,
- so zaradením do siete zdravotníckych zariadení ambulancie v odbore urgentná medicína, ktorá má dve stabilizačné lôžka.

Dňa 1.1.2004 v zmysle zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností zo štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov prešla Nemocnica s poliklinikou Bánovce nad Bebravou ako nemocnica I. typu do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Bánovce nad Bebravou. Mesto Bánovce nad Bebravou rozhodlo o založení novej Mestskej nemocnice s poliklinikou (MsNsP, n.o.), neziskovej organizácie, na ktorú boli prevedené činnosti dovtedajšej NsP Bánovce nad Bebravou. V máji získala MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou povolenie na činnosť vydanú v zmysle zákona Trenčianskym samosprávnym krajom.

Rok 2003 bol prvým rokom, v ktorom sa začalo s „Centralizáciou lôžkových oddelení“ v dovtedajšej Poliklinike NsP Bánovce nad Bebravou z dvoch hlavných dôvodov:

1. Podmienky Úradu verejného zdravotníctva na priestory spĺňajúce zákonné požiadavky,
2. Nevyhnutná ekonomizácia činnosti MsNsP, n.o..

V roku 2003 boli vykonané prípravné práce pozostávajúce z vybudovania technického zázemia budúcich lôžkových oddelení, v roku 2004 došlo k dobudovaniu dvoch lôžkových oddelení – Interné oddelenie a Detské oddelenie – a k ich presťahovaniu do nových priestorov. Súčasne došlo k dočasnému premiestneniu Gynekologicko – pôrodnického oddelenia, do tzv. Chirurgického pavilónu, čím sa uvoľnili všetky priestory bývalej starej budovy nemocnice, ktoré už boli na prevádzku lôžkových oddelení nevyhovujúce.

Tabuľka č. 24 : Prehľad zamestnanosti v rokoch 1994 až 2008

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2007	2008
Počet	522	449	427	412	406	378	366	355	342	290	250	194	197

Zdroj: MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou, Nemocnica Bánovce n/B

Tabuľka č. 25 : Redukcia počtu zamestnancov od roku 1994 do roku 2008

Rok	1994	2008	rozdiel	Pokles %
Počet	522	197	325	62,26

Zdroj: MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou, Nemocnica Bánovce n/Bebravou

Od 1.1.2006 zdravotnícku starostlivosť obyvateľom mesta Bánovce nad Bebravou poskytuje Nemocnica Bánovce, s.r.o., ktorá je konštituovaná v centre mesta. Jednotlivé oddelenia sú sústredené v jednej budove a od roku 2008 je súčasťou budovy aj oddelenie LDCH.

K tomuto dátumu je vlastníkom Nemocnice Bánovce nad Bebravou spoločnosť Unipharma, s r. o.

Tabuľka č. 26: Redukcia posteľového fondu na jednotlivých oddeleniach v 2005/ 2008

Oddelenia	2005	2006	2007	2008	Rozdiel 2006 a 2008	Rozdiel lôžkového fondu v % 2006 a 2008
Interné	35	24	35	35	11	31,42 %
Detské	20	15	20	20	+ 5	33,33 %
Gynekolog.-pôrod.	25	18	21	21	+3	14,28%
Chirurgické	33	28	28	28	-	-
Novorodenecké	10	10	10	10	-	-
LDCH	50	50	50	50	-	-

Zdroj: MsNsP, n.o. Bánovce nad Bebravou, Unipharma, s r.o.

Počet zamestnancov bol k 1.1.2006 204 v prepočítanom stave zamestnancov na plný úväzok, čo je pokles oproti roku 2005 o 46 zamestnancov (18,40 %).

K 1.1. 2009 je počet zamestnancov 197 v prepočítanom stave na plný úväzok, čo je pokles oproti roku 2006 o 7 zamestnancov.

5.1.2 Sociálne služby

Na území mesta Bánovce nad Bebravou sociálne služby poskytuje Domov dôchodcov, ktorého zriaďovateľom je Trenčiansky samosprávny kraj.

Okrem Domova dôchodcov v meste Bánovce nad Bebravou poskytujú sociálne služby Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Slovenský zväz diabetikov, Únia nevidiacich a slabozrakých, občianske združenie Archa, a to sociálne poradenstvo v zmysle zákona NR SR č. 195/1998Z.z. o sociálnej pomoci v zmysle neskorších predpisov (v súčasnosti podľa novelizácie tohoto zákona: zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách). V meste Bánovce nad Bebravou pôsobí aj Slovenský Červený kríž, ktorý v spolupráci s mestom Bánovce nad Bebravou sa podieľa na pomoci sociálne odkázaným občanom bezplatným výdajom obnoseného šatstva. Ďalej v meste pôsobí HARMONI, n.o., ktorá má charakter chránenej dielne.

Od 1.1.2003 prešlo v zmysle zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov poskytovanie opatrovateľskej služby pod mesto Bánovce nad Bebravou.

Cieľom opatrovateľskej služby je poskytnúť nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti, zabezpečenie kontaktu so sociálnym prostredím.

Opatrovateľská služba môže byť poskytnutá občanovi, ktorého zdravotne postihnutie, resp. zdravotný stav je natoľko vážny, že potrebuje pri vyššie spomínaných úkonoch pomoc inej osoby.

Tabuľka č. 27 : Priemerný prehľad poskytovania opatrovateľskej služby

rok	2003				2004				2005				2008	
štvrťrok	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	III.	IV.
opatrovaný	92	91	94	97	103	103	95	91	91	90	94	94	77	79
opatrovatelia	61	61	70	72	76	74	69	65	59	55	54	51	47	47

Zdroj: interné materiály MsÚ

Poskytovanie opatrovateľskej služby v porovnaní prvého štvrťroka 2003 (92) a prvého štvrťroka 2004 (103) stúplo o 11,95 %, následne stúpol aj počet zamestnancov opatrovateľskej služby (2003 – 61 , 2004 - 76). V roku 2007 klesol počet opatrovaných občanov, čo spôsobilo následne aj pokles zamestnancov OS . Prepočítaný stav zamestnancov na 100%-ný úväzok je 40,47 (III./08) a 39,99 (IV./08).

Do pôsobnosti mesta Bánovce nad Bebravou patrí aj správa 5 klubov dôchodcov (Bánovce nad Bebravou, Horné Ozorovce, Dolné Ozorovce, Biskupice a Malé Chlievany) Klub dôchodcov je miestom, kde sa starým občanom, občanom zdravotne ťažko postihnutým a organizáciám sociálneho a záujmového charakteru zabezpečuje kultúrno – spoločenský život a umožňuje sa im uspokojovanie osobných záujmov, záľub a činnosť organizácií.

Mesto Bánovce nad Bebravou zabezpečuje v zmysle zákona 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov stravu pre starobných dôchodcov, ktorá sa vydáva v Klube dôchodcov Bánovce nad Bebravou a v Dome opatrovateľskej služby.

Mesto Bánovce nad Bebravou má k dispozícii Dom opatrovateľskej služby s kapacitou 48 bytových jednotiek.

Sociálne odkázaní občania majú možnosť požiadať mesto Bánovce nad Bebravou o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. V predvianočnom období zabezpečuje mesto Bánovce nad Bebravou pre rodiny s deťmi, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi zakúpenie vianočných balíčkov.

Novú kompetenciu vykonáva mesto Bánovce nad Bebravou od 1.1.2006 v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately. V zmysle týchto nových kompetencií mesto Bánovce nad Bebravou poskytuje finančné príspevky na dopravu pri návšteve dieťaťa v detskom domove, na úpravu a obnovu rodinných pomerov, na tvorbu úspor dieťaťa, ktoré je umiestnené, príspevok právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V súčasnej dobe je 18 detí z mesta Bánovce nad Bebravou umiestnených v rôznych zariadeniach nahradzujúcich výchovu v rodine.

Od 1.3.2006 vykonáva mesto Bánovce nad Bebravou v zmysle § 28 zákona č.599/2003 Z. z. v platnom znení osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi občanom poberajúcim dávku v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi. K 1.1.2009 je do osobitného príjemcu zaradených 77 spoločne posudzovaných osôb. Mesto Bánovce nad Bebravou je zodpovedné za účelné využitie dávky v hmotnej núdzi týchto občanov.

Domov dôchodcov - domov sociálnych služieb Bánovce nad Bebravou má kapacitu 90 miest. Počet čakateľov na ubytovanie k 1.1.2009 je 60

V mesiacoch júl až december 2005 bol uskutočnený prieskum preferencie sociálnych služieb starobných dôchodcov. V prieskume bola použitá dotazníková metóda a výsledky boli štatisticky spracované a vyhodnotené v percentách. Prieskumu sa zúčastnilo 91 respondentov vo veku 56 – 94 rokov.

Na základe spracovania výsledkov bolo zistené, že starobní dôchodcovia zo sociálnych služieb najviac preferujú opatrovateľskú službu, spoločné stravovania a prepravnú službu.

Mesto Bánovce nad Bebravou poskytuje svojim občanom opatrovateľskú službu a spoločné stravovanie, prepravná služba napriek potrebnosti v meste absentuje.

Starobní dôchodcovia, ktorí majú zdravotné problémy najmä pohybového aparátu sú odkázaní na prepravu k svojmu lekárovi. Spôsob mobility a možnosti ich prepravy sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 28: Preprava seniorov k lekárovi

preprava	vek	%	vek	%	vek	%	vek	%	vek	%
	56-60		61-70		71-80		81-90		90	
pešo	16	94,11	2	6,66	1	3,57	0	0,00	0	0,00
sanitkou	0	0,00	6	20,00	8	28,57	4	33,33	1	25,00
autom s pomocou	1	5,88	6	20,00	4	14,28	2	16,66	0	0,00
taxi službou	0	0,00	14	46,66	12	42,85	6	50,00	1	25,00
lekár chodí za mnou	0	0,00	2	6,66	5	17,85	0	0,00	2	50,00

Zdroj: vlastné zdroje

Pri pohľade na zistené výsledky vidieť, že vekovú kategóriu 91 a viac rokov navštevuje a ošetruje lekár v ich domácom prostredí v polovici prípadov a druhá polovica seniorov v tejto kategórii navštevuje lekára prostredníctvom sanitnej služby alebo taxi službou.

Taxi službu využíva aj kategória dôchodcov od 61 do 90 rokov a to 46 %.

Tabuľka č. 29: Preferencie sociálnych služieb

Sociálne služby	Vek respondentov									
	56-60	%	61-70	%	71-80	%	81-90	%	91 a viac	%
Opatrovateľská služba	6	35,29	29	96,67	21	75	10	83,33	4	100
Práčovňa	0	0	0	0	15	53,57	4	33,33	4	100
Prepravná služba	0	0	22	73,33	18	64,28	8	66,66	2	50
Spoločné stravovanie	6	35,29	25	83,33	28	100	12	100	2	50

Zdroj: vlastné zdroje

Z dosiahnutých výsledkov vidieť, že celkovo najžiadanejšou sociálnou službou je spoločné stravovanie a opatrovateľská služba. Avšak prepravnú službu preferuje až 50 respondentov, čo je 54,94 % opýtaných starobných dôchodcov.

Prieskumom boli aj identifikované základné životné potreby seniorov v meste Bánovce nad Bebravou, pri ktorých potrebujú starobní dôchodcovia pomoc druhej osoby.

Tabuľka č.30: Základné životné potreby, pri ktorých potrebujú seniори pomoc inej osoby

Zákl. život. potreby	Vek respondentov									
	56-60	%	61-70	%	71-80	%	81-90	%	91 a viac	%
Osobná hygiena	0	0	2	6,66	3	10,71	3	25	2	50
Každodenné práce v domácnosti	0	0	5	16,67	5	17,85	10	83,33	3	75
Nákupy a nevyh. pochôdzky	1	5,88	4	13,33	15	53,57	10	83,33	3	75
Finančné záležitosti	1	5,88	2	6,66	5	17,85	2	16,66	1	25

Zdroj: vlastné zdroje

Z hľadiska vekových kategórií je vidieť, že najviac pomoci pri životných úkonoch potrebujú seniori vo veku 91 a viac rokov, a to konkrétne pri prácach v domácnosti, nákupoch. V poradí druhou vekovou kategóriou, ktorá potrebuje pomoc inej osoby sú seniori vo veku 71 až 90 rokov.

Daným prieskumom bolo zistené, že starobní dôchodcovia sú s existujúcimi sociálnymi službami v meste Bánovce nad Bebravou spokojní, a to 90 % opýtaných respondentov. Kultúrnych podujatí poriadaných mestom Bánovce nad Bebravou sa zúčastňuje 65,93 % respondentov, čo je z 91 opýtaných až 60 starobných dôchodcov.

5.1.3 Školstvo

Na základe zákona NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky sa stalo mesto Bánovce nad Bebravou od 1. júla 2002 zriaďovateľom škôl a školských zariadení a má povinnosť zriaďovať a zrušovať školy a školské zariadenia. Zákomom NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešli od 1. januára 2004 všetky zostávajúce kompetencie v oblasti školstva na obce a mestá. Činnosť škôl a školských zariadení v meste riadi od 1.7.2002 oddelenie školstva, mládeže a telesnej kultúry s počtom 5 pracovníkov. Všetky kompetencie sa nedali obsiahnuť s týmto počtom pracovníkov. Preto sme uvítali možnosť vytvoriť od 1.7.2004 spoločný školský úrad s 3 pracovníkmi, ktorý je súčasťou oddelenia. Úrad poskytuje metodickú a odbornú pomoc mestským školám, ale aj ostatným školám v obciach a školským zariadeniam v okrese na základe Zmluvy o zriadení spoločného školského úradu.

Materské školy

Predškolská výchova, ktorá sa realizuje v materských školách predstavuje rovnocennú súčasť výchovno – vzdelávacej sústavy a zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí predškolského veku. Mesto Bánovce nad Bebravou prevádzkuje 7 materských škôl - z toho je 6 priamo v meste a 1 je v miestnej časti Horné Ozorovce. Materské školy navštevuje 641 detí v 33 triedach s priemernou naplnenosťou zariadení 102%. Počet pedagogických pracovníkov je 75, nepedagogických 25. Šesť materských

škôl má certifikát MŠ SR Zdravá škola. V MŠ Radlinského je trieda pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, v MŠ Hollého je trieda pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami – očná trieda, v MŠ 9.mája pracuje dramatický krúžok CVC a v MŠ J.C.Hronského dramatický krúžok ZUŠ. Súčasťou každej školy je školská jedáleň, v ktorých sa stravuje 751 stravníkov. Počet pracovníkov v ŠJ je 27.

Základné školy

Základné školy poskytujú základné vzdelanie a pripravujú žiakov pre ďalšie štúdium a prax. Všetky základné školy v meste Bánovce nad Bebravou majú právnu subjektivitu a v právnych vzťahoch vystupujú a rozhodujú vo svojom mene. V súčasnom období je na území mesta 5 plnoorganizovaných základných škôl, ktoré navštevuje 2274 žiakov v 103 triedach s priemerom 22 žiakov na triedu. V ZŠ Školská je jedna trieda nultého ročníka. Súčasťou každej školy je školský klub detí a školská jedáleň. V meste je 29 oddelení ŠKD, ktoré navštevuje 762 žiakov. Školské stravovanie využíva 1831 stravníkov, v doplnkovom stravovaní a mliečnej desiate ďalších 876 stravníkov. Počet pedagogických pracovníkov škôl je 171, nepedagogických pracovníkov je 37, vrátane kuričov.

V školách majú žiaci možnosť využívať rozšírené vyučovanie matematiky a prírodovedných predmetov, rozšírené vyučovanie telesnej výchovy, rozšírené vyučovanie technickej výchovy, rozšírené vyučovanie jazykov. Vytvorené sú školské športové strediská (ŠŠS) v hádzanej dievčat, ŠŠS v zápasení chlapcov a ŠŠS vo futbale chlapcov. Každá škola má certifikát MŠ SR Škola podporujúca zdravie.

Z dôvodu klesajúceho počtu žiakov mesta Bánovce nad Bebravou bolo nutné spojenie dvoch základných škôl do jedného subjektu. Tento proces sa začal ešte na okresnom úrade na OŠMaTK, ktorý predložil MŠ SR návrh na vyradenie dvoch základných škôl ZŠ Školskej a ZŠ Sever k 30. júnu 2002. Zakončením bolo vyradenie oboch škôl a následne MŠ SR zaradilo k 1. júlu 2002 do siete škôl jednu spojenú školu ZŠ Školská s elokovaným pracoviskom Sever. Od školského roku 2005/2006 sa po uskutočnenej racionalizácii presťahovali všetky triedy z dvoch budov škôl do jednej.

Konkrétne údaje o základných školách v školskom roku 2008/2009 sú v tabuľke:

Tabuľka č. 31 : Štatistické údaje základných škôl v Bánovciach nad Bebravou

ZŠ Duklianska	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.-9.
Počet tried	3	2	3	2	10	3	3	2	3	3	14	24
Počet žiakov	57	56	81	64	258	57	68	59	60	63	307	565

ŠKD Počet oddelení : 8

Počet žiakov v oddeleniach : 199

ZŠ Školská	0.	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.- 9.
Počet tried	1	2	2	2	2	9	3	2	2	2	3	12	21
Počet žiakov	12	53	49	42	36	192	55	54	47	57	73	286	478

ŠKD Počet oddelení : 5

Počet žiakov v oddeleniach : 143

ZŠ Partizánska	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.-9.
Počet tried	2	2	2	2	8	3	2	3	4	3	15	23
Počet žiakov	31	38	39	39	147	58	48	63	86	77	332	479

ŠKD Počet oddelení : 6

Počet žiakov v oddeleniach : 160

ZŠ Gorazdova	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.-9.
Počet tried	2	2	2	2	8	2	1	2	2	3	9	17
Počet žiakov	30	43	35	46	154	43	24	35	40	56	198	352

ŠKD Počet oddelení : 4

Počet žiakov v oddeleniach : 120

ZŠKomenského	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.-9.
Počet tried	2	2	2	2	8	2	1	2	2	3	10	18
Počet žiakov	47	32	44	55	178	44	30	42	49	57	222	400

ŠKD Počet oddelení : 6

Počet žiakov v oddeleniach : 140

Zdroj : interné materiály MsÚ

Tabuľka č. 32 : Sumár za mesto v školskom roku 2008/2009

MESTO	0.	1.	2.	3.	4.	1.- 4.	5.	6.	7.	8.	9.	5.-9.	1.-9.
Počet tried	1	11	10	11	10	43	13	9	11	13	14	60	103
Počet žiakov	12	218	218	241	240	929	257	224	246	292	326	1345	2274

ŠKD Počet oddelení : 29

Počet žiakov v oddeleniach : 762

Zdroj : interné materiály MsÚ

Základná umelecká škola

Poskytuje v našom meste odborné umelecké vzdelanie v umeleckých odboroch hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno – dramatickom. ZUŠ pripravuje na štúdium na stredných školách umeleckého zamerania, na konzervatóriách a vysokých školách. V súčasnosti je v ZUŠ zamestnaných 22 pedagogických pracovníkov a 3 nepedagogickí pracovníci. ZUŠ navštevuje formou individuálneho a skupinového vyučovania 443 žiakov. ZUŠ je škola s právnou subjektivitou a je jedinou takouto školou v celom okrese Bánovce nad Bebravou. Počas svojej existencie dosiahla množstvo popredných umiestnení na celoslovenských a zahraničných súťažiach a prehlídkach. V spolupráci s MŠ SR začala organizovať celoslovenskú klavírnú súťaž Dezidera Kardoša. Zároveň bola súťaž zaradená do celoslovenského festivalu ZUŠ

a konzervatórií a 1. ročníka Európskeho umeleckého školstva. Okrem súťaží a prehliadok sa škola prezentuje tematickými verejnými výchovnými koncertmi – vianočné, učiteľské a absolventské, koncerty ku Dňu matiek, z príležitosti Mesiaca úcty k starším, vernisáže, výstavy výtvarných prác, účinkovanie literárno – dramatického odboru na prehliadke v Uherskom Hradišti. Školský časopis ZUŠ získava každoročne uznanie na celoslovenskom vyhodnotení vo Zvolene. ZUŠ je členom združenia európskych umeleckých škôl (EMU) a členom európskych národných a medzinárodných hudobných súťaží (EMCY, AUHS). Škola využívala finančné prostriedky z medzinárodného projektu na výmenné podujatia a tvorivé dielne literárno – dramatického odboru. V budúcnosti by chcela škola rozšíriť výučbu kurzov vo všetkých odboroch aj pre dospelých záujemcov.

Školské zariadenia

Školské zariadenia sú rovnocennou súčasťou školskej sústavy s pôsobnosťou na oblasť výchovy a najmä na oblasť záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti detí a mládeže. Medzi takéto zariadenia patrí predovšetkým centrum voľného času. V meste je jedno CVČ, ktoré navštevuje 671 detí v 44 záujmových krúžkoch. Na základe poverenia KŠÚ uskutočňuje predmetové súťaže a olympiády, športové postupové súťaže a umelecké súťaže okresného regionálneho, krajského a celoslovenského charakteru.

CVČ svojou činnosťou zabezpečuje primárnu prevenciu drogových závislostí, realizuje PEER programy prostredníctvom Protidrogového fondu SR. V súčasnosti školské zariadenie spolupracuje s občianskymi združeniami a neinvestičnými fondmi, ktoré majú vo svojom štatúte zahrnutú prácu s deťmi a mládežou. V CVČ pôsobí Slovenská asociácia športu na školách, Neinvestičný fond Mea interest a ZO - Slovenský zväz turistov. Od školského roku 2004/2005 sa realizoval projekt Infovek. Na počítačoch sa zabezpečuje vyučovanie v 6 záujmových útvaroch, okrem toho po celý deň počítače slúžia širokej verejnosti s prístupom k internetu.

Stredisko služieb škole je ďalším školským účelovým zariadením, ktoré poskytuje školám, školským zariadeniam odbornú, technickú a materiálnu pomoc pri zabezpečovaní ich prevádzky. Svoje služby môže poskytovať aj školám a školským zariadeniam v rámci celého okresu. V podmienkach nášho mesta stredisko zabezpečuje hlavne údržbárske a opravárske činnosti, ktoré už školník nedokáže (alebo nemôže) vykonať a odborné firmy a organizácie ešte nechcú zabezpečiť. Na SSŠ pracujú 4 pracovníci. V jednotlivých druhoch prác poskytuje revízie elektrických zariadení, elektroinštalačné práce, stolárske práce, vodárenské a kúrenárske práce, zámočnicke práce a presun materiálu. Za rok vykonalo SSŠ 5168 hodín jednotlivých druhov prác. Prácu SSŠ hodnotíme v normohodinách zhodnotením skutočných nákladov. SSŠ vyprodukovalo prácu v normohodinách za 558 144,- Sk. Náklady SSŠ – teda mzdy, odvody a prevádzka – boli v roku 2008 v objeme 1 605 000,- Sk Hodnota normohodiny bola prepočítaná z roku 2006 a bola iba 108,- Sk, preto bude potrebné po vyčíslení nákladov celého roka 2008 určiť novú normohodinu.

Od 1. januára 2004 platí zákon NR SR č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, ktorý určuje spôsob financovania školstva. V rámci prenesených kompetencií sú financované základné školy – teda pedagogickí a nepedagogickí pracovníci školy –

a prostriedky na rok 2008 boli v objeme 71 653 000,- Sk na osobné a prevádzkové náklady. Ak mala škola dostatok žiakov, má aj dostatok prostriedkov. Ak klesnú počty žiakov v školách, klesnú aj finančné prostriedky. V rámci originálnych kompetencií sú školské zariadenia, ZUŠ, MŠ, CVČ, ŠKD, školské jedálne v základných a materských školách a SŠŠ financované z výnosu dane. Objem prostriedkov na originálne kompetencie bol v roku 2008 prepočítaný podľa koeficientov počtu žiakov v jednotlivých školách a školských zariadeniach v sume 72 125 000,- Sk z ktorej zriaďovateľ vyčlenil 6 429 000,- Sk na kapitálové výdavky.

Stredné školy

Na území mesta sa nachádzajú tri stredné školy – Gymnázium, Spojená škola s organizačnými zložkami Stredná priemyselná škola a Stredná odborná škola a Stredná odborná škola Juraja Ribaya. Všetky školy patria do pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Tabuľka č.33: Štatistické údaje o stredných školách v Bánovciach nad Bebravou v školskom roku 2008/2009

Škola	Počet tried	Počet žiakov
Gymnázium	16	454
Spojená škola	19	474
SOŠ Juraja Ribaya	30	668

Zdroj : interné materiály MsÚ

5.2 Technická infraštruktúra

Mesto Bánovce nad Bebravou je regionálnym uzlom cestnej a železničnej dopravy. Cez územie mesta prechádza cesta pre medzinárodnú prepravu I. triedy, cesty II. a III. triedy a železnica. Možnosť napojenia cestnou a železničnou sieťou na medzinárodnú leteckú a vodnú dopravu je vo vzdialenosti 130 km. Na území mesta je možnosť napojenia na energetické siete elektrickej energie, plynovodu, teplovodu, pitnej vody, kanalizácie, ako aj na čistiareň odpadových vôd. Na hranici mesta je vybudovaná skládka komunálneho odpadu.

Vodovod

Stav vodovodnej siete umožňuje všetkým obyvateľom mesta, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na pitnú vodu z verejného vodovodu. Prietok a tlak vody vo vodovodnej sieti na sídliskách nie je v určitých obdobiach roka dostatočný, v dôsledku čoho požiarne vody jednotlivých stavieb nedosahujú požadované parametre v dodávke vody. Z toho dôvodu je nutné pripravovať investičné zámery k využitiu vodných zdrojov Jelešnica, Slatinka, Garajka, Timoradza, Slatinka-Vrchovište. Mesto je akcionárom Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti Nitra, ktorá spravuje vodovodnú a kanalizačnú sieť na území mesta. Vodovodná sieť je

v niektorých úsekoch zastaralá, preto tieto úseky budú postupne rekonštruované. Na úžitkové účely v priemyselných areáloch a výrobných podnikoch sa doporučuje budovať vlastné vodné zdroje.

Kanalizácia

Mesto má vybudovanú verejnú kanalizáciu jednotnej sústavy s centrálnou čistiarnou odpadových vôd (ČOV). V samotnom meste je kanalizačné potrubie v schátralom stave, je potrebná jeho obnova. ČOV je nedostatočnej kapacity, správca Západoslovenská vodárenská spoločnosť pripravuje jej rozšírenie. Kanalizačnú sieť je potrebné dobudovať na Ul. Textilná, v mestských častiach Malé Chlievany, Horné Ozorovce a v mestskej časti Biskupice dobudovať samostatný kanalizačný komplex (kanalizáciu + ČOV). Mesto má vybudované aj ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd, ktoré sú na mnohých miestach v zlom technickom stave.

Elektrická energia

Mesto Bánovce nad Bebravou je zásobované elektrickou energiou v súčasnej dobe z distribučných a priemyselných transformovní – spolu 72 ks 22 /0,4 kV, ktoré sú napojené z rozvodne TR 110/22 kV Bánovce nad Bebravou a Partizánske cez 22 kV vzdušné a kábelové vývody.

Prevádzkovateľ – Západoslovenská energetika, a.s., Čuleňova 6, Bratislava – prevádzková správa Trenčín. Celkovo na území mesta je 108 km vedení. Kapacita rozvodnej siete je dostatočná, pre nové odberateľské miesta je potrebné dobudovať miestne rozvodné siete.

Plynovod

V meste je vybudovaná rozsiahla sieť stredotlakových plynovodov o dĺžke 30 029 m, ktoré pokrývajú celoplošne zastavanú časť mesta a aj jeho pričlenené časti. Mesto je zásobované vysokotlakovým plynovodom prostredníctvom dvoch regulačných staníc 10 000 m³/hod. Prevádzkovateľ – Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské Nivy 44, Bratislava. Budovanie rozvodov – investorom verejného rozvodu plynu je Slovenský plynárenský priemysel. Odberné plynové zariadenia zriaďujú a prevádzkujú odberatelia plynu na vlastné náklady. Plynovodná sieť je vybudovaná kapacitne dostatočne, v niektorých úsekoch je už značne zastaralá. Tieto úseky je potrebné rekonštruovať. S pribúdajúcimi aktivitami a s plánovaným rozvodom mesta v zmysle územného plánu je potrebné zabezpečiť nové rozvody vo všetkých plánovaných lokalitách pre výstavbu.

Teplovod

Je v správe BYTTHERMU, spol. s r.o. Bánovce nad Bebravou. Toho času spravujú 4 117 m primárnych rozvodov, 12 235 m sekundárnych rozvodov, 3 860 m teplej úžitkovej vody včítane termálnej. Klasické rozvody tepla (tepelný kanál z prefabrikovaných prvkov a v ňom umiestnené tepelne izolované oceľové potrubie) sa postupne nahrádzajú bezkanálovým s využitím predizolovaného

potrubia, ktoré má podstatne lepšie tepelno-technické vlastnosti. Toho roku Byttherm realizuje na sídlisku Dubnička výmenu 230 m tepelných rozvodov.

Prívod termálnej vody z termálneho prameňa do kúpaliska na Pažiti v dĺžke 2 600 m je stále v provizórnom prevedení (oceľové potrubie voľne uložené v teréne prirodzených tokov rieky Bebravy a potoka Dubnička). Trvalý prívod je čiastočne vyprojektovaný a treba nájsť investora na celý areál kúpaliska vrátane infraštruktúry alebo vyčleniť finančné prostriedky na nový prívod termálnej vody.

Telekomunikácie

Na území mesta je vybudovaná digitálna telefónna ústredňa zaradená do uzlového telefónneho obvodu Topoľčany. Ústredňa je pripojená do siete miestnych a diaľkových optických káblov, umožňujúcej pripojenie telefónnych liniek v kvalite ISDN i dátových liniek s dostatočnou kapacitou. Prevádzkovateľ – SLOVAK TELECOM, a.s., Nám. slobody 6, Bratislava.

Mestské komunikácie a chodníky

Správca TEDOS, s.r.o. spravuje 59 km mestských komunikácií a 42 km chodníkov. Podľa monitoringu referátu dopravy MsÚ je 5 % mestských komunikácií vo výbornom stave, 20 % v dobrom stave, 55 % je vo vyhovujúcom stave, 16 % v zlom stave a 4 % sú nevyhovujúce.

5.3 Oblasť bytovej politiky

Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2005 s výhľadom do roku 2010 prijatá v roku 2000 vládou SR, predstavuje rámcový dokument stanovujúci ciele v rozvoji bývania, postupové kroky na ich dosiahnutie, formuluje pôsobnosť štátu, obcí, občanov súkromného sektoru pri zabezpečovaní bývania s cieľom dosiahnuť vytvorenie vyváženého trhu s bytmi a uspokojenie potrieb obyvateľstva.

Keďže príprava výstavby bytov a jej realizácia má dlhodobý charakter a vyžaduje kontinuálne činnosti, je potrebné tento proces zabezpečovať so systémovým prístupom, plánovito a z týchto dôvodov je nevyhnutné, aby každé mesto malo vypracovaný a zastupiteľstvom schválený programový dokument zameraný na rozvoj bývania, t.j. „Koncepcia miestnej bytovej politiky s dlhodobým časovým horizontom na obdobie cca 5 rokov“.

Koncepcia bytovej politiky mesta Bánovce nad Bebravou pre roky 2005 až 2010 by sa mala odvíjať od Koncepcie štátnej bytovej politiky, zameriavať sa na miestne problémy v bývaní, stanovenie priorít, cieľov novej bytovej výstavby, opráv a obnovy existujúceho bytového fondu so špeciálnym dôrazom na úsporu energie a odstraňovanie statických nedostatkov bytových domov.

Z hľadiska demografického vývoja je vidieť stagnáciu, dokonca čiastočný pokles rastu obyvateľstva spôsobený zlou sociálnou a ekonomickou situáciou v regióne, preto prvoradou úlohou je vytváranie nových pracovných príležitostí – priemyselné parky: Horné Ozorovce, Dolné Ozorovce, Horné Naštice, Biskupice a z toho vyplývajúca ekonomická stabilita, na čo by mala nadväzovať starostlivosť o údržbu a rozvoj bytového fondu.

Bytový fond mesta

Väčšina bytového fondu bola vybudovaná v 70. a 80. rokoch 20. storočia ako súčasť komplexnej bytovej výstavby (spojená s rozvojom priemyslu – podniky Zornica, Tatra) vybudovaním sídlisk Prednádražie, Stred, Sever a hlavne Dubnička. Bytová výstavba v 90. rokoch bola zameraná na dostavbu sídliska Dubnička III. (prevažne 2-izbové) a na prestavbu internátov Zornice a SOU – strojníckeho na byty (prevažne 1-izbové), ktoré sú využívané ako štartovacie byty pre mladé rodiny. Ako malometrážne byty pre prestárlych občanov a občanov v sociálnej núdzi slúži nájomný bytový dom M 90.

Tabuľka č. 34 : Počet skolaudovaných bytových jednotiek za rok 2005-až 2008 v Bánovciach nad Bebravou

Rok	2005	2006	2007	2008
Počet skolaudovaných rodinných domov	8	6	3	8
Počet odovzdaných nových bytov	0	42	11	0

Zdroj: interné materiály MsÚ

Tabuľka č. 35 : Komplexná bytová výstavba – bytové domy v meste a prímestských častiach – 2008

Správca bytového fondu	Počet bytov		Počet izieb v byte				
	Vo vlastníctve správcu	V osobnom vlastníctve	Garsónky	1-izbový	2-izbový	3-izbový	4-izbový a viac
Bytové družstvo	1136	1860	82	404	982	1352	176
EKA s.r.o	330	484	0	212	194	392	16
Byttherm, s.r.o.	271	1731	64	450	669	719	100
Bytové spoločenstvá	0	84	10	0	28	44	2
Počet bytov celkom	1737	4159	156	1066	1873	2507	294

Zdroj: interné materiály MsÚ

Tabuľka č. 36 : Individuálna bytová výstavba – rodinné domy v meste a prímestských častiach – súčasný stav:

Lokalita	Počet rodinných domov
Bánovce nad Bebravou	518
Malé Chlievany	114
Dolné Ozorovce	229
Horné Ozorovce	131
Biskupice	104

Zdroj: interné materiály MsÚ

Na území mesta bytový fond v bytových domoch, t.j. 5896 bytov spravujú traja správcovia:

- Bytové družstvo Bánovce nad Bebravou,
- EKA, s.r.o.
- BYTTHERM, s.r.o.,

a vytvorených je 5 bytových spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Financovanie tvorby a obnovy bytového fondu

Nástrojmi podpory financovania bývania v zmysle Koncepcie štátnej bytovej politiky sú predovšetkým:

- štátny rozpočet:
- príspevky na výstavbu nájomných bytov s limitovaným plošným a cenovým štandardom, určených na bývanie sociálne slabších skupín obyvateľstva,
- príspevky na výstavbu technickej infraštruktúry podmieňujúcej výstavbu a užívanie nových bytov,
- príspevky na odstraňovanie systémových porúch bytových domov nezapríčinených užívateľmi,
- štátnu prémie k stavebnému sporeniu,
- dotácie Štátnemu fondu rozvoja bývania, z prostriedkov ktorého bude podpora poskytovaná predovšetkým občanom s nižšími príjmami a na výstavbu nájomných bytov, ako aj obnovu bytových domov;
- štátny príspevok k rozvoju hypotekárneho financovania formou úhrady časti úroku k hypotekárnym úverom,
- odkupovanie hypotekárnych záložných listov štátom po dobu, kým túto funkciu nebudú schopné prevziať poisťne a dôchodkové fondy,
- realizáciu programu podpory rozvoja bytovej výstavby formou poskytovania bankových záruk za úvery na výstavbu bytových domov,
- úvery zo stavebných sporiteľní,
- hypotekárne úvery,
- vlastné prostriedky mesta,
- prostriedky právnických a fyzických osôb,
- eurofondy.

Výstavba bytov v meste za posledné obdobie bola financovaná združenými prostriedkami, a to:

- technická infraštruktúra – rozpočet mesta a Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR prostredníctvom smerníc,
- nájomné byty - rozpočet mesta a Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR prostredníctvom smerníc a ŠFRB,
- byty do vlastníctva – ŠFRB a stavebné sporiteľne,
- rodinné domy - ŠFRB a stavebné sporiteľne.

Prostredníctvom úverov zo ŠFRB bolo od roku 1996 postavených na území mesta 35 rodinných domov a 138 bytov.

Rekonštrukcia bytového fondu v bytových domoch

Ako bolo vyššie spomenuté, značná časť bytového fondu mesta je skôr postavená, a preto vyžaduje rekonštrukciu – prispôsobenie súčasným technickým a tepelno-technickým normám. Z tohto dôvodu boli v rokoch 1996, 1997 z vlastných prostriedkov a prostriedkov Ministerstva financií SR zatepľované bytové domy stavebného typu PV2, ktorý je zastaraný. Statické nedostatky zase vykazujú balkóny stavebného systému ZTB, ktoré sú rozmiestnené po celom meste, odpadávajú z nich kusy betónu a dlaždice, zhrdzavená je nosná konštrukcia, čím je ohrozená bezpečnosť. Tieto balkóny sú rekonštruované z vlastných prostriedkov a prostriedkov MVaRR SR.

Zateplenie bytových domov, sanácia balkónov v r.2007 a 2008:

rok 2007

zateplenie bytových domov, sanácia balkónov:

- Mojmirova 1288
- Sládkovičova 1172 + sanácia balkónov
- Vystrkov 1121
- Vystrkov 1200
- Družstevná 614
- 5.apríla 1022+ sanácia balkónov
- K Zornici 1209 – len sanácia balkónov
- Gorazdová 1312, 1314, 1316

oprava striech:

- K nemocnici 37

rok 2008

zateplenie bytových domov:

- Novomeského 1320, 1321
- Trenčianska 600, 601, 600/1
- Družstevná 611, 612, 613
- Husitská 1324
- Slatinská 1332
- Sládkovičova 183

Zdroj: interné materiály MsÚ

Tvorba nového bytového fondu

Podľa odborných odhadov vo vyspelých štátoch Európy cez 400 bytov na tisíc obyvateľov, v Slovenskej republike v súčasnosti je okolo 1 700 000 trvalo obývaných bytov, t.j. na 1 000 obyvateľov pripadá cca 310 trvalo obývaných bytov. V Bánovciach nad Bebravou je pri 6875 bytoch a 20 883 obyvateľoch v roku 2003 pomer 329 bytov na 1000 obyvateľov. Podľa koncepcie štátnej bytovej politiky do roku 2005 s výhľadom do roku 2010 sa predpokladá nárast kvantitatívna úrovne bývania v tomto období na 340 trvalo obývaných bytov na 1 000 obyvateľov, čím by sa mal naplno otvoriť trh s bytmi. Ďalším podporným faktorom v tejto oblasti je zrušenie regulácie nájomného.

Mesto a Bytové družstvo Bánovce nad Bebravou v súčasnosti eviduje 763 žiadostí o pridelenie bytu, z toho:

- 28 žiadosti do Domu opatrovateľskej služby,
- 123 žiadostí do M 90.

Žiadatelia o pridelenie nájomného bytu bez finančnej spoluúčasti:

- 110 žiadosti – občania dlhodobo v hmotnej núdzi,
- 40 žiadosti rómski občania.

Na základe vyššie uvedených dôvodov a potrieb danú oblasť v Bánovce nad Bebravou s dlhodobým výhľadom rieši Územný plán mesta Bánovce nad Bebravou schválený uznesením MsZ č.23/2002, zo dňa 29.10.2002, pod bodom B/3 a novelizovaný Doplnkom č.1 schváleným uznesením MsZ č.11/2004, zo dňa 22.6.2004, bod B/6.

Podľa ÚPM a požiadaviek sa v nasledujúcom období uvažuje s prípravou území a výstavbou v týchto lokalitách i s rezervami do ďalšieho obdobia. Skutočná potreba pozemkov pre výstavbu RD, ako i hromadného bývania bude však do značnej miery závislá od ekonomických možností a schopností obyvateľstva. Pri formovaní obytnej zóny je potrebné pre zástavbu využívať v prvom rade stavebné medzery, preluky a jednostranne obstavané ulice a až po naplnení týchto rezerv sa orientovať na plochy nadmerných záhrad a nové plochy. Pri výstavbe nových rodinných domov - sólo domky, uvažovať s výmerou pozemkov 8 - 10 árov, progresívne formy bývania 4 - 6 árov. Je potrebné konštatovať, že k záberu plôch pre potreby IBV mimo zastavaného územia sa môže prístup po vyčerpaní možností v hranici zastavaného územia.

Navrhované riešenie používa 3 formy bytovej výstavby:

- 1) forma individuálnej bytovej výstavby (IBV),
- 2) forma hromadnej bytovej výstavby (HBV),
- 3) forma polyfunkčnej málo podlažnej výstavby.

ÚPN mesta predpokladá s umiestnením hromadnej bytovej výstavby (HBV)

najmä v lokalite Stred, Dubnička a Pažiť. Navrhnutá je tiež humanizácia Prednádražia. Pre HBV sú vytvorené podmienky na umiestnenie cca 1899 b.j. Okrem uvedeného je potrebné uvažovať s priebežnou údržbou, rekonštrukciou, resp. sanáciou jestvujúceho bytového fondu (Ulica K nemocnici) s cieľom zachovania bezpečného a zdravého životného prostredia v obytných zónach. V okrajových častiach mesta je predložený alternatívny návrh potencionálnych možností pre vytvorenie pozemkov na výstavbu rodinných domov. Pri členení na cca 15 základných lokalít bolo vykázanych spolu cca 554 pozemkov na výstavbu rodinných domov, z toho nové lokality v intraviláne cca 441 RD, nové lokality mimo intravilánu 113 RD, ako rezerva je vykázaná lokalita 61,75/2,76,81,82,93,95.

1.) Individuálna bytová výstavba (IBV):

- je navrhovaná v stavebných medzerách a prelukách v existujúcej zástavbe - skompaktní a doplní chýbajúcu štruktúru zástavby v rámci hraníc zastavaného územia mesta Bánovce nad Bebravou,
- dostavba jednostranne zastavaných ulíc, kde už sú položené všetky, resp. niektoré inžinierske siete (41+75/1+92),
- na pozemkoch súkromných nadmerných záhrad vzniknú nové ulice: (4+75/1),
- na ucelených pozemkoch, kde predpokladáme zmenu funkčného využitia (86),
- na pozemkoch bezprostredne nadväzujúcich na hranicu zastavaného územia a nová výstavba skompaktní jestvujúcu zástavbu obce, (41+61+75/2+75/3+76+82+91+92+93+95) rozvojové požiadavky + rezerva pre RD sú najmä v lokalitách po obvode intravilánu mesta Bánovce nad Bebravou a mestských častí.

Pre obdobie 2005 – 2010 s výhľadom do r. 2015 sa uvažuje s výstavbou:

IBV Clementisova	41	25 RD
IBV D.Ozorovce - M.Chlievany	74	11 RD
	75/1	57 RD
IBV Horné Ozorovce	81	10 RD
	82	10 RD
	85	15 RD
IBV Biskupice – východ	91	18 RD
IBV Biskupice - juh	92	10 RD
IBV Biskupice – sever	95	15 RD

2.) Hromadná bytová výstavba (HBV)

S výstavbou bytov hromadného bývania v Bánovciach nad Bebravou pre obdobie 2005 – 2010 s výhľadom 2015 sa uvažuje v lokalitách:

humanizácia Prednádražia	01	50 b.j.
humanizácia Stred II.	02	50 b.j. + OV

Dubnička V. – I. etapa	03	82 b.j
II. etapa	03	118 b.j. + OV
sociálne bývanie v hmotnej núdzi	07	65 b.j.

Výškové zónovanie hromadnej výstavby v lokalite 02, 03 je II. - IX. podlaží, v lokalite 01+02+07 do IV. poschodia, IBV I.- III. podlaží. Okrem uvedených možností doporučujeme vytypovať možnosti riešenia bytového problému formou humanizácie a nadstavieb jestvujúcej KBV. K tomu je potrebné spracovanie zoznamu s vytypovaním potencionálne vhodných objektov na výstavbu podkrovných bytov formou nadstavby. Predovšetkým ide o budovy vo vlastníctve mesta, z ktorých musia byť vylúčené tie, ktoré nespĺňajú predpoklady pre nadstavbu z pohľadu architektonického, technického, statického. Väčšina bytov by mala byť 1 a 2 – izbových, o ktoré je v súčasnosti najväčší záujem.

Sociálna diferenciácia spoločnosti spôsobuje rozdielne nároky a možnosti na štandard bývania, preto je potrebné počítať so širšou škálou možností bývania. Za špecifické v danom sídelnom útvare považujeme značný počet neobývaných domov, pre ktoré je žiaduce hľadať uplatnenie - ako dočasné bývanie pre mladé rodiny, - ako sezónne, rekreačné, resp. druhé bývanie obyvateľov sídlisk.

3.) Polyfunkčná a malopodlažná výstavba

Predmetnými sú lokality v bezprostrednej náväznosti na CMZ, kde sú kladené zvýšené nároky na rozsah občianskej vybavenosti s účasťou bývania (polyfunkčná zástavba), s vylúčením výrobných zariadení. Daná forma je obsiahnutá v bode 2.)

HBV:

01 - Prednádražie – humanizácia,

02 - Stred II.- dostavba a prestavba,

07 - malopodlažná zástavba (sociálne bývanie - bývanie pre obyvateľov v hmotnej núdzi).

6. ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

6.1 Ochrana prírodného prostredia

Krajina je základný rámec životného prostredia človeka. V súčasnosti, so zmenami kvality prvkov a zložiek životného prostredia, mení sa aj kvalita krajiny, najmä z hľadiska biologickej a ekologickej diverzity. Na Slovensku sa za posledné tri desaťročia rozpracovala teória a metóda ekologického plánovania krajiny LANDEP (*Landscape-ecological planning*). Predstavuje aplikáciu teoretických princípov krajinej ekológie pri riešení praktických otázok ekologicky optimálneho a trvalo udržateľného rozvoja ľudskej spoločnosti. Potreba rozvoja krajinnno-ekologického plánovania je však zdôraznená stále narastajúcimi problémami, ktoré vznikajú z nerešpektovania prírodných zákonov a procesov pri rozvoji ľudskej populácie a civilizačných procesov. Doterajšie poznatky otvárajú možnosti rozvoja nového smeru základného výskumu, ale súčasne aj plnšieho uplatnenia ekologických hľadísk pri vypracúvaní územnoplánovacej dokumentácie.

Neodmysliteľnou súčasťou krajinej ekológie je zeleň. Čo sa týka vnútromestskej zelene v Bánovciach nad Bebravou, tá sa bude rozvíjať jednak vo forme mestských parkov, ako i v rámci novo realizovanej IBV a KBV. Verejná zeleň sa bude rozvíjať na plochách centrálného mestského parku o výmere 16 564 m² s predpokladom jej rozšírenia. V smere JZ-SV, s navrhovaným vytvorením zeleného pásu pozdĺž toku Radiše, od Prednádražia, pozdĺž športového areálu cez park, s prechodom cez sídlisko Stred, cintorín, s pokračovaním do záhradkárskej osady a do lesných porastov lokality Pažiť. V smere SZ-JV pozdĺž toku Bebravy, ako pobrežná a izolačná zeleň s prechodom na sídlisku Dubnička a Prednádražie (pozdĺž št. cesty). Izolačná zeleň pôsobí predovšetkým na zamedzenie škodlivých vplyvov výrobných, technologických a dopravných zariadení na obytné územie, preto je navrhované jej podstatné rozšírenie pozdĺž toku Bebravy (izolácia výrobnnej zóny). Taktiež je rozpracovaný návrh vysadenia izolačnej zelene pozdĺž komunikácií. Jestvujúce plochy chatových a záhradkárskejších osád zostávajú v podstate zachované, s návrhom na rozšírenie v lokalite Pažiť.

6.2 Ochrana ovzdušia

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami /tuhé prachové a plynné exhaláty/, pričom medzi najväčších producentov patrí energetický priemysel, komunálna energetika a v nemalej miere aj doprava. V bytovom a verejnom sektore je najväčším znečisťovateľom ovzdušia v rámci mesta Byttherm, s.r.o. Bánovce nad Bebravou. V priemyselnej sfére sa na znečisťovaní ovzdušia najväčšou mierou podieľajú nasledovné stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia: Tanax a.s., Hella Slovakia Signal Lighting, s.r.o., Gabor, s.r.o., Zornica Banko Fashion, a.s., Milsy, a.s., Linea-D, s.r.o. Ku 31.12.2008 bolo na území mesta Bánovce nad Bebravou celkovo evidovaných 219 prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, z toho:

- 102 prevádzkovateľov malých zdrojov znečistenia (eviduje a spoplatňuje Mesto Bánovce n/B.),

- 112 prevádzkovateľov stredných zdrojov znečistenia ovzdušia (eviduje a spoplatňuje Obvodný úrad životného prostredia v Trenčíne),
- 5 prevádzkovateľov veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia (eviduje a spoplatňuje Obvodný úrad životného prostredia v Trenčíne).

Ani jeden z vyššie uvedených zdrojov znečistenia ovzdušia i naďalej nepatrí medzi 20 najvýznamnejších znečisťovateľom ovzdušia v SR evidovaných osobitne pre každú zo znečisťujúcich látok (SO₂, NO₂, CO). Mesto v rámci kompetencií vyplývajúcich zo zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov usmerňuje a spoplatňuje malé zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré ovplyvňujú emisnú situáciu v meste a jeho okolí. Sumár vyrúbených poplatkov za malé zdroje znečistenia ovzdušia za rok 2008 predstavuje hodnotu 82 190,- Sk (2 728,21 €) a 4 500,- Sk (149,37 €) na pokutách. V roku 2008 pribudlo 12 nových malých zdrojov znečisťovania ovzdušia v kategórii tepelných zdrojov (prevažne lokálnych plynových kotolní). Poplatok je vypočítavaný na základe údajov poskytnutých prevádzkovateľmi (o spotrebe paliva, druhu paliva atď.) a zaslaných orgánu ochrany ovzdušia - Mestu Bánovce nad Bebravou, každoročne v termíne do 15. februára.

V prenesenom výkone štátnej správy vo veciach ochrany ovzdušia mesto:

- kontroluje dodržiavanie povinností prevádzkovateľov malých zdrojov,
- vydáva súhlas na povoľovanie malých zdrojov vrátane ich zmien a na ich užívanie,
- vydáva súhlas na zmeny používaných palív a surovín, na zmeny technologických zariadení malých zdrojov a na zmeny ich využívania a na ich prevádzku,
- ukladá prevádzkovateľom malých zdrojov opatrenia na nápravu,
- ukladá prevádzkovateľom malých zdrojov pokuty,
- môže nariadiť obmedzenie alebo zastavenie prevádzky malých zdrojov,
- určuje rozsah a požiadavky vedenia prevádzkovej evidencie.

Kontrola kvality ovzdušia v meste Bánovce nad Bebravou je zabezpečovaná prostredníctvom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne za spoluúčasti a kontroly Štátnej inšpekcie ochrany ovzdušia. Celkový stav kvality ovzdušia v meste a okolitých prírastiach mesta z pohľadu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ako aj z pohľadu Štátnej inšpekcie ochrany ovzdušia je priaznivý. V I. polroku 2009 Mesto Bánovce nad Bebravou plánuje vykonať prostredníctvom odbornej organizácie merania a monitoring kvality vonkajšieho ovzdušia, ďalej pokračovať v kontrolách subjektov, ktoré sú prevádzkovateľmi malého zdroja znečisťovania ovzdušia.

Biomasa

Biomasa je popri vodnej a geotermálnej energii považovaná za najperspektívnejší obnoviteľný zdroj energie využiteľný v našich podmienkach. Má nezastupiteľnú úlohu v znižovaní produkcie skleníkových plynov, z ktorých najvýznamnejší je CO₂. Vegetáciou rastlín dochádza k odčerpávaniu CO₂, čo má za následok zníženie jeho koncentrácie v ovzduší. Toto je jeden z najdôležitejších dôvodov na zámerné pestovanie špeciálnych energetických rýchlo rastúcich rastlín. Týmto je možné zabezpečiť tiež účelnú poľnohospodársku produkciu nepotravinárskeho charakteru. Podľa údajov IEA (Medzinárodnej energetickej agentúry) je možné tieto energetické rastliny pestovať na 4% poľnohospodárskej pôdy v EÚ, čím by sa následne znížil obsah CO₂ v ovzduší až o 18 % celkovej antropologickej záťaže. Z medzinárodných skúseností vyplýva, že viac ako 40 % celkovej spotreby energie v európskom spoločenstve smeruje do sektora obytných domov a verejných budov. Európska komisia preto považuje vyššiu energetickú efektívnosť obytných domov a verejných budov za kľúčový nástroj regulácie energetických potrieb v strednodobom aj dlhodobom horizonte. Ak sa orientujeme na využitie biomasy na výrobu tepla, ponuka sa nám hneď niekoľko možností. Spaľovať možno haluzinu, slamu alebo odrezky. Vykurovanie prostredníctvom spaľovania biomasy je jednou z možností nielen efektívneho, ale aj ekologicky únosného využitia miestnych zdrojov. Výsledným efektom použitia tejto technológie je výrazné zníženie emisii oxidu uhličitého po odbúraní fosílnych palív a využívaní energie z drevnej biomasy. Biomasa má význam nielen ako zdroj energie, ale môže mať rovnako dôležité a rozhodujúce postavenie v sociálno-ekonomických aspektoch, hlavne na vidieku, pretože má možnosti vytvárať rad nových pracovných príležitostí a súčasne zabezpečuje aj údržbu krajiny.

Najrozšírenejším palivom z kategórie biomasy je drevo. Drevo ako palivo môže mať rôznu podobu – môže byť využívané ako kusové, ako drevný odpad (napr. vo forme štiepok alebo peliet) alebo môže byť špeciálne pestované ako energetická rastlina. Existujú však aj iné zdroje, ktoré hrajú významnú úlohu v energetickej bilancii mnohých krajín. Sem patria napr. organické zvyšky z poľnohospodárskej výroby ako je napr. slama. Z hľadiska svojej perspektívy je biomasa považovaná za kľúčový obnoviteľný zdroj energie a to tak na úrovni malých ako i veľkých energetických zdrojov. Už dnes sa podieľa asi 14% na celosvetovej spotrebe primárnych energetických zdrojov.

Možnosti využitia biomasy v meste Bánovce nad Bebravou

Od augusta 2008 prebieha skúšobná prevádzka na tepelnom zdroji Dubnička (projekt s názvom „Náhrada fosílnych palív biomasou na kotolni DTZ, Ul. Svätoplukova Bánovce nad Bebravou“). Časť jestvujúceho objektu plynovej kotolne je upravená pre kotolňu na spaľovanie drevnej štiepky. Cieľom projektu bolo vybudovanie zariadenia na výrobu tepla a teplej úžitkovej vody pre skupinu objektov, zameraného na zmenu palivovej základne v prospech environmentálne a energeticky prijateľnejších palív. Nainštalované bolo jedno nové zariadenie - jedná sa o výmenu jedného kotla na zemný plyn za kotol na spaľovanie biomasy. V oblasti zlepšenia kvality ovzdušia v sídlach dôjde k **zníženiu emisií SO₂ o 44 %**. Realizáciou projektu sa predpokladá **zníženie spotreby zemného plynu na doplnkovom zdroji približne o 70 %** ročne.

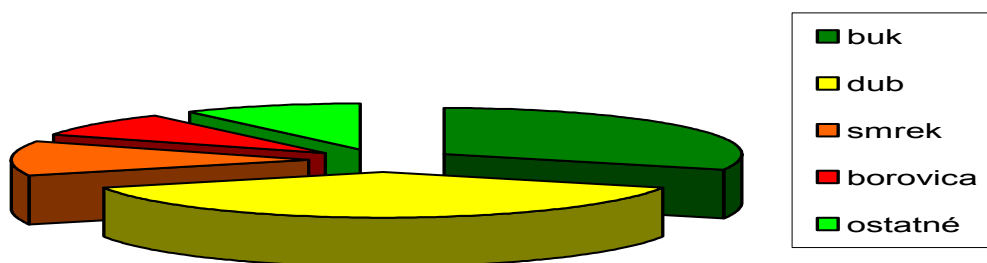
Projektovaná kapacita nového zariadenia je **10 800** ton drevoštíepky ročne. Nákupná cena drevoštíepky kategórie G100 sa pohybuje do 1700,-Sk (56,43 €). Účelom predloženého investičného zámeru bola výroba tepla využitím ekologicky i ekonomicky výhodnejšieho alternatívneho paliva – biomasy. Spaľovanie cenovo lacnejšieho a obnoviteľného paliva bude pozitívne vplývať na konečnú cenu tepla pre spotrebiteľa ako aj na kvalitu životného prostredia – čistotu ovzdušia.

V ďalšej etape mesto plánuje využiť alternatívu č. II existujúcu kotolňu na Prednádraží na prípravu teplej úžitkovej vody a ústredného kúrenia prostredníctvom technológie spaľovania biomasy. Týmto riešením by došlo k celoročnému využitiu zariadenia na spaľovanie biomasy, zároveň k vyššie spomínanej ekologickej a ekonomickej výhodnosti v porovnaní so spaľovaním zemného plynu.

Drevná biomasa

Poloha mesta poskytuje veľmi dobré predpoklady na centrálné zásobovanie poštíepkovanou drevnou biomasou produkovanou okolitými lesnými porastami. Prevažná časť lesných porastov v záujmovej oblasti je spravovaná štátnym podnikom Lesy SR. Mesto patrí do odštepného lesného závodu Trenčín. Lesný závod Trenčín má v oblasti Bánoviec nad Bebravou lesné porasty zaradené do LHC Slatina, Kšinná, Patrovec a Uhrovec.

Graf č. 1: Zastúpenie drevín v lesných porastoch

Zdroj: interné údaje MsÚ

V okolí Bánoviec nad Bebravou ročná ťažba lesnej biomasy podniku Lesy SR, š.p. za rok predstavuje cca 40 000 m³. Z tohto množstva sa na výrobu drevoštíepky môže približne použiť 7 600 m³, čo predstavuje vrcholce stromu a konáre, nepoužiteľné pre iné spracovanie. Hustota lesnej štiepky z bežných druhov lesných drevín je v rozmedzí od 246 kg/m³ (jedľa, topol) do 408 kg/m³ (dub, buk). Ak sa uvažuje s priemernou hustotou drevnej hmoty (vrcholce, konáre) 360 kg/m³, potom sa po lesnej ťažbe môže vyprodukovať asi 3 000 t lesnej štiepky.

Poľnohospodárska biomasa

Poloha mesta poskytuje dobré predpoklady na centrálné zásobovanie teplom spaľovaním poľnohospodárskej biomasy produkovanou okolitými poľnohospodárskymi družstvami – slama a drevný odpad zo sadov. Z poľnohospodárskej biomasy sa javí ako najperspektívnejšia slama. Obilná, slnečnicová, repková alebo kukuričná slama sa v súčasnosti spravidla drví pri zbere plodín a následne zapracúva do pôdy. Avšak na predmetný druh biomasy je potrebné zabezpečiť resp. prispôbiť technológiu spaľovania a samotných kotlov.

Zhodnotenie stavu čistoty voľného ovzdušia

Na ovzduší okresu má okrem vlastných zdrojov vplyv i dosah najväčšieho znečisťovateľa ovzdušia v okrese Prievidza - Elektráreň Nováky. Prínosom na úseku ochrany ovzdušia v meste bola plynofikácia kotolní pôvodne vykurovaných tuhým palivom a prípojky plynu pre podnikateľské subjekty. Kontrolný monitoring (merania) kvality ovzdušia v meste a jeho okolí nie je zabezpečovaný od roku 2003, taktiež nie sú k dispozícii aktuálne namerané hodnoty znečisťujúcich látok, čo potvrdil i Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne a Obvodný úrad životného prostredia v Trenčíne. Na základe vyššie uvedených skutočností mesto Bánovce nad Bebravou oslovilo odborné organizácie, ktoré vykonávajú merania a monitoring kvality vonkajšieho ovzdušia a meteorologických parametrov. Vykonané boli nasledovné dve 24 hodinové merania zamerané na monitoring vybraných znečisťujúcich látok:

1. oxid siričitý (SO_2),
2. oxid dusičitý (NO_2),
3. oxid uhoľnatý (CO),
4. tuhé častice (PM_{10}).

a súbežný monitoring vybraných charakteristík stavu prízemnej vrstvy atmosféry:

1. rýchlosť vetra,
2. smer vetra.

Vyhodnotenie meraní vykonaných v dňoch 21.3. – 23.3. 2006

Merania boli vykonané firmou ENVItech, s.r.o., Trenčín. Prvé meranie bolo zrealizované medzi MŠ – Ul. Radlinského a Špeciálnou ZŠ. Druhé meranie bolo vykonané v lokalite pri zimnom štadióne. Z nameraných hodnôt počas 2x24 hodinových meraní (viď grafy v prílohe č. 2,3,4,5) je zrejmé nasledovné:

CO - limitné hodnoty sú dodržané v oboch lokalitách

NO_2 - hodinové limitné hodnoty sú dodržané, väčšie maxima lokality zimný štadión v porovnaní s materskou školou súvisia s prevládajúcim smerom prúdenia vetra.

Prach, frakcia PM_{10} - 24 hodinová limitná hodnota je prekračovaná v oboch lokalitách. Z merania nie je možné zistiť, aký podiel je spôsobený sekundárnou prašnosťou - teda vírením prachu z ulíc mesta (teraz hlavne posypový materiál zo zimného obdobia) a aká časť je priamo zahrnutá zo zdrojov znečisťovania v meste (stacionárne zdroje, doprava).

Frakcia PM_{10} predstavuje frakciu prachu, ktorá sa usadzuje v pľúcach a vylučuje sa v menšej miere, vzhľadom na malé rozmery usadených častíc. Ako uviedla firma, ktorá vykonávala merania, merané hodnoty tiež výrazne závisia od rozptylových podmienok. Na podrobnejšie a reprezentatívnejšie hodnotenie je potrebné dlhšie meranie, z nameraných hodnôt vyplýva, že by bolo potrebné najmä meranie prašnosti nakoľko v oboch prípadoch došlo k prekročeniu povolených limitov.

Žiarenie – radónové riziko

Radónové riziko vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U^{238} , ktorý je v stopových množstvách prítomný takmer vo všetkých horninách. Podľa doteraz vykonaných prieskumov na území mesta Bánovce nad Bebravou radón (Rn) nebol zistený.

Zdroje hluku v životnom prostredí

Kvalitu životného prostredia výrazne ovplyvňuje hluk, ktorý možno považovať za jeden zo závažných faktorov negatívne pôsobiacich na zdravotný stav obyvateľstva. Zdrojom pre životné prostredie a najmä obytné prostredie sú doprava, priemyselné prevádzky, stavebná činnosť a drobné prevádzky. Najvýznamnejším zdrojom hluku na území nášho mesta je cestná doprava, najmä nákladná /štátna cesta I. triedy č. E50/ a železničná. Mestský úrad Bánovce nad Bebravou zaznamenal ohlasy občanov na hlučnosť z dopravy, kde príčinou nepriaznivého stavu je postupný nárast a vysoká frekvencia prejazdov automobilov v meste, prevažne na Ul. Trenčianska cesta, Ul. Družstevná, Ul. Sládkovičova, Ul. 9. mája, Ul. Partizánska, Ul. Svätoplukova. Problém úspešne vyrieši zrealizovanie plánovanej rýchlostnej cesty - cestného obchvatu Mesta Bánovce nad Bebravou.

V prvom polroku 2008 bolo prostredníctvom odbornej organizácie Technický a skúšobný ústav stavebný, n. o. zrealizované meranie hluku v troch lokalitách na Trenčianskej ulici, na Svätoplukovej ulici a na Rumunskej resp. Partizánskej ulici. Na Trenčianskej a Svätoplukovej ulici je dominantným zdrojom hluk z dopravy (premávka osobných motorových vozidiel, premávka hromadnej autobusovej dopravy a nákladnej dopravy cez mesto). Na Rumunskej a Partizánskej ulici je dominantným zdrojom hluk z prevádzky technologických zariadení firmy Milsy, a.s. a zo „Zariadenia na predčistenie odpadových vôd“ firmy PM IMMOBILIEN, s.r.o.

V rámci eliminačných opatrení mesto plánuje ďalej pokračovať v dopĺňaní výsadby zelene v problematických lokalitách, čím dôjde k čiastočnej eliminácii negatívnych vplyvov na životné prostredie. Pri vysádzaní zelene do tzv., „zelených“ pásov treba zohľadniť existujúce inžinierske siete a ich ochranné pásma. Uloženie sietí (vodovodných, kanalizačných, plynových, elektrických a telekomunikačných) v mestských komunikáciách, chodníkoch a zatrávnených plochách neumožňuje v mnohých prípadoch novú výsadbu trvalých porastov.

6.3 Ochrana prírody a krajiny

Na území okresu Bánovce nad Bebravou sú navrhované prvky ÚSES (Územný systém, ekologickej stability), a to nasledovne:

- nadregionálne biocentrá – 2,
- regionálne biocentrá – 60,
- v území je vymedzený jeden biokoridor regionálneho významu (vodný tok Bebravy).

Nadregionálne biocentrá sa nachádzajú na Považskom Inovci, Strážovských vrchoch a Podunajskej pahorkatine.

Územný systém, ekologickej stability

Miera ekologickej stability územia VÚC je hodnotená na základe koeficientu ekologickej stability (KES). Tento postup vychádza z existujúcich informácií o spôsobe využívania pozemkov v rámci jednotlivých katastrálnych území a vzájomne porovnáva plochy prevažne ekologicky stabilné a plochy výrazne labilné.

Biocentrá regionálneho významu

Stabilitné prvky (genofondovo významné lokality a ekologicky významné plochy) regionálneho významu v rámci širších enviromentálnych vzťahov dotknutého sídelného útvaru Bánovce nad Bebravou sú viazané predovšetkým na koregión Podunajská pahorkatina a Strážovské vrchy. Najbližšie k mestu sa vyskytujú tieto biocentrá regionálneho významu:

- Jelšina, kat. územie Dubnička – lužný les s prevahou jelše a výskytom vstavačovitých rastlín,
- Smradľavý vrch, kat. územie Timoradza – výskyt škumpy vlasatej,
- pod Jankovým vrškom, II. kat. územie Uhrovec – spoločenstvá drieňových dúbav na vápenci s výskytom vstavačovitých rastlín,
- tok Livina – úsek od Dolného Riadku po Livinu – pôvodné porasty neregulované.

Biokoridory regionálneho významu

Prepojenie regionálnych biocentier zabezpečuje biokoridor regionálneho významu – vodný tok rieky Bebravy. Bebrava spájajúca nadregionálny biokoridor Nitry s Považským Inovcom a Strážovskými vrchmi má v regionálnej mierke dominantnú úlohu v rámci vytvorenia siete fungujúcich regionálnych a lokálnych biokoridorov.

Biokoridory lokálneho významu

Lokálne interakčné prvky predstavujú najmä ľavostranné prítoky stredného a horného toku Bebravy. Vodný tok Svinica (pravostranný prítok) ako biokoridor lokálneho významu má miestny migračný a potravný význam pre vodné a pri vode žijúce živočíchy. Na jej brehoch sa vyskytuje vzácny druh krtičník tŕňomilný.

Chránené územia – podľa kategórií v okrese Bánovce nad Bebravou

Podľa R ÚSES VÚC Trenčianskeho kraja v okrese Bánovce nad Bebravou evidujeme nasledovné genofondovo a ekologicky významné lokality – NPP a PP + NPR a PR, t.j.

- a. *Národné prírodné pamiatky (NPP)* – sa v okrese nenachádzajú.
- b. *Prírodné pamiatky (PP)* – stará Bebrava, kat. územie Čierna Lehota, rok vyhlásenia 1987, výmera 5,91 ha – ochrana skamenelín živočíchov z obdobia druhohôr v Strážovských vrchoch.
- c. *Národné prírodné rezervácie (NPR)* – Bradlo, kat. územie Ľutov, výmera 97,67 ha, rok vyhlásenia 1988, ďalej NPR Rokoš, kat. územie Uhrovské Podhradie, výmera 460,41 ha, rok vyhlásenia 1974.
- d. *Prírodné rezervácie (PR)* – Čepušky, kat. územie Zlatníky, výmera 58,12 ha, rok vyhlásenia 1988, PR Jankov vršok, kat. územie Uhrovec, výmera 103,42 ha, rok vyhlásenia 1993, PR Jedlie, kat. územie Uhrovské Podhradie, výmera 1,40 ha, rok vyhlásenia 1974, PR Kňazi stôl, kat. územie Trebichava, výmera 88,31 ha, rok vyhlásenia 1988, PR Kulháň, kat. územie Zlatníky, výmera 7,39 ha, rok vyhlásenia 1972, PR Ľutovský Drieňovec, kat. územie Ľutov, výmera 260,04 ha, rok vyhlásenia 1993, PR Smradľavý vrch, kat. územie Timoradza 11,16 ha, rok vyhlásenia 1954, PR Udrina, kat. územie Trebichava, Timoradza, výmera 107,36 ha, rok vyhlásenia 1993.
- e. *Chránený areál (CHA)* – Okšovské duby, kat. územie Zlatníky, výmera 1,53 ha, rok vyhlásenia 1984.
- f. *Chránené stromy (CHS)* – Rákociho dub, kat. územie Podlužany – solitér duba letného – 300 ročný.

6.4 Ochrana a racionálne využívanie vôd

V rámci oblasti ochrany a racionálneho využívania vôd je riešený z pohľadu mesta Bánovce nad Bebravou a Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. projekt s názvom: Región Bánovce n/B., „Odvedenie a čistenie odpadových vôd, zásobovanie pitnou vodou“ Aglomerácia č. 1. Jedná sa o investičnú činnosť v obci, ktorá zahŕňa v I. etape rekonštrukciu a dostavbu kanalizačnej siete v Bánovciach n/B. a odkanalizovanie mestských častí /M. Chlievany, D. Ozorovce, H. Ozorovce, Biskupice/, kde doteraz kanalizácia nie je vybudovaná. V rámci stavby bude

uskutočnená celková rekonštrukcia ČOV v Bánovciach n/B., ktorá je v súčasnosti v havarijnom stave (kapacita ČOV je v súčasnosti 3 – 4 násobne prekračovaná) a nespĺňa podmienky pre vypúšťanie vôd do recipientu – rieky Bebrava. Po skončení realizácie a naplnení investičného zámeru dôjde k enormnému zlepšeniu kvality životného prostredia /pre cca 38 tis. Ekvivalentných obyvateľov/. V súčasnosti je projekt v štádiu vydaného právoplatného územného povolenia. Na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky prebieha tender na výber dodávateľa k realizácii prác projektu.

6.5 Odpadové hospodárstvo

V oblasti životného prostredia odpady patria k rozhodujúcim faktorom jeho znečisťovania, pritom odpady nie sú len produktom priemyselnej výroby, ale aj produktom všetkých obyvateľov a poľnohospodárskej činnosti.

V súvislosti so zneškodňovaním vyprodukovaných odpadov sa tak, ako v iných podobných lokalitách kladie do popredia požiadavka minimalizácie jeho vplyvu na zaťaženosť prírody, obmedzovania množstva odpadov na skládkovanie a jeho triedenie a druhotné využívanie. Obdobie po roku 2000 sa vyznačuje mnohými zmenami, ktoré priniesli nový vývoj smerovania spoločnosti a skutočnosť, že proces transpozície právnych predpisov Európskej únie, týkajúcich sa odpadového hospodárstva, sa úspešne začal a ďalej bude pokračovať. Európska únia plánuje radikálne zmeny v politike v oblasti odpadov, aby zabrzdila nárast odpadu a zvýšila jeho materiálové zužitkovanie. Plánuje sa do roku 2005 znížiť objem odpadu zo súčasných 550 kg/osoba na 300 kg/osoba za rok. Obdobné úlohy stanovuje aj Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2005, kde stanovuje materiálové zhodnocovanie na 35 %, energetické zhodnocovanie 15 % a skládkovanie na 50 %.

Schválením nového zákona NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch sa určili nové podmienky nakladania s odpadom pre pôvodcov, ale aj držiteľov odpadov. Táto nová legislatívna norma upravuje nielen práva a povinnosti pri nakladaní s odpadmi, ale aj predchádzanie ich vzniku.

Nový zákon o odpadoch č.223/2001 Z.z. vytvára nové legislatívne prostredie v odpadovom hospodárstve – určuje pre samosprávu nielen ďalšie práva, ale predovšetkým povinnosti.

Rozmiestnenie zberných nádob v meste Bánovce nad Bebravou

Súčasná vybavenosť zberovými nádobami v IBV (individuálna bytová výstavba) a v KBV (komplexná bytová výstavba) v meste Bánovce nad Bebravou je veľmi dobrá, čo pozitívne ovplyvňuje samotné zneškodňovanie komunálneho odpadu.

Rozmiestnenie zberných nádob v Meste Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 37: Počet nádob na komunálny odpad

počet KUKA - 110 l	1 800 ks
počet kontajnerov - 1 100 l	520 ks
počet VOK - (10 m ³ a 7 m ³)	30 ks

Zdroj: tedos

Tabuľka č. 38: Počet nádob na separovaný zber :

hranatá nádoba z ocelového plechu	21 ks
modrý zvon	7 ks
zelený zvon	25 ks
žltý zvon	15 ks
nádoba 1100 l, pozinkovaná – modrý poklop	50 ks
hranatá nádoba plastová - modrá	32 ks
hranatá nádoba plastová - žltá	16 ks

Zdroj: tedos

Rozmiestnenie veľkokapacitných kontajnerov (VOK) za spolupráce s predsedami občianskych výborov v našom meste sa uskutočňuje podľa harmonogramu, ktorý bol vypracovaný pracovníkmi mestského úradu a bol poskytnutý našim občanom prostredníctvom predsedov záhradkárskych osád, BTV televíziou, mestskou tabuľou a taktiež mestským rozhlasom.

Separovaný zber

Aj vo svete k najefektívnejším a dlhodobo overeným spôsobom zhodnocovania odpadov patrí :

- separovaný zber, zhodnocovanie a recyklácia odpadu,
- kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu,
- termické zhodnocovanie odpadu.

Vyseparované množstvo komodít za rok 2002 :

- papier – 28 t,
- plasty – 3 t,
- pneumatiky – 12 t,
- elektronický šrot – 0,2 t,
- sklo – 45 t,
- akumulátory a batérie – 0,850 t,
- žiarivky s obsahom Hg : 0,04 t,
- odpadové oleje : 0,400 t.

Vyseparované množstvo komodít za rok 2003:

- papier – 9,2 t,
- plasty – 4,58 t,
- pneumatiky – 2,95 t,
- sklo – 20 t,
- akumulátory a batérie – 0,3 t.

Vyseparované množstvo komodít za rok 2004:

- papier – 3,67 t,
- plasty – 19,06 t,
- elektronický šrot - 0,2 t,
- sklo – 2,32 t.

Vyseparované množstvo komodít za rok 2005:

- papier – 6,38 t,
- plasty – 27,33 t,
- pneumatiky – 0,73 t,
- elektronický šrot – 0,94 t,
- sklo – 9,48 t,
- akumulátory a batérie – 1,18 t,
- žiarivky s obsahom Hg - 0,48 t,
- odpadové oleje – 0,04 t

Vyseparované množstvo komodít za rok 2006:

- papier – 4,07 t,
- plasty – 19,99 t,
- pneumatiky – 0,15 t,
- sklo – 7,2 t,
- akumulátory a batérie – 1,3 t.

Vyseparované množstvo komodít za rok 2007:

- papier – 7,97 t,
- plasty – 40,5 t,
- sklo – 44,6 t,
- akumulátory a batérie – 1,88 t.

Vyseparované množstvo komodít za I. polrok 2008:

- papier – 8,86 t,
- plasty – 13,27 t,
- sklo – 32,85 t,
- akumulátory a batérie – 0,38 t,
- pneumatiky – 0,03 t

Mesto Bánovce nad Bebravou požiadalo v roku 2008 tak ako v predchádzajúce roky o poskytnutie príspevku z Recyklačného fondu v zmysle § 64 ods. 1 zákona č. 223/2001 Z.z. za vyseparované množstvo spoplatnených komodít. Na základe písomne podaných žiadostí v roku 2007 o príspevok z Recyklačného fondu za vyseparované množstvo spoplatnených komodít boli v roku 2008 vyplatené na účet mesta čiastky 52 120,- Sk (za I.polrok 2007) a 82 290,- Sk (za II. polrok 2007). Celkovo za rok 2007 bola vyplatená suma 134 410,- Sk.

Prostriedky z fondu, ktoré boli vyplatené na účet Mesta Bánovce nad Bebravou sa spätne použijú na úhradu nákladov spojených so separovaným zberom, manipuláciou a dopravou.

Vývoj nákladov a porovnanie množstiev objemu odpadu v jednotlivých obdobiach

Mesto Bánovce nad Bebravou má v súčasnej dobe na uloženie odpadu uzatvorenú zmluvu o dielo s firmou TEDOS, spol. s r.o., Bánovce nad Bebravou.

Tabuľka č. 39 : Uloženie odpadu na skládke VERONIKA, a .s. Dežerice v roku 2002

mesiac	suma/sk	množstvo/tony
január	123.760,8	282
február	161.348,32	401,18
marec	162.759,4	372,4
apríl	164.610,32	380,38
máj	199.090,4	456,72
jún	157.061,88	375,32
júl	230.558,34	531,08
august	236.644,5	541,96
september	230.241	489,06
október	210.937	519,06
november	181.817	417,34
december	136.524,6	311,7
spolu:	2.195.353,56	5.078,2t

Zdroj: interné materiály MsÚ

Tabuľka č. 40 : Uloženie odpadu na skládke VERONIKA, a .s. Dežerice v roku 2003

mesiac	suma/sk	množstvo/tony
január	172.618	380,88
február	173.964,30	385,2
marec	219.231,10	507,16
apríl	261.056	565,95
máj	266.269,90	587,09
jún	215.773,00	494,57
júl	265.243	711,18
august	280.395	691,78
september	240.749	537,4
október	229.116	495,62
november	183.071	394,02

december	189.004	417
spolu:	2.696.490,3	6.167,85t

Zdroj: interné materiály MsÚ

V mesiaci máj 2003 v čiastke 266 269,90 Sk je zahrnutá aj suma 37 715,90 za uloženie odpadu na skládku Lobbe Borina, nakoľko skládka Veronika, a.s. bola v tom čase odstavená z dôvodu požiaru.

Tabuľka č. 41 : Uloženie odpadu na skládke VERONIKA, a .s. Dežerice v roku 2004

mesiac	suma/sk	množstvo/tony
január	130.195,-	302
február	142.827,-	294
marec	207.204,-	431
apríl	208.226,-	440
máj	208.407,-	440
Jún	paušálna suma	451
Júl	paušálna suma	564
medzisúčtet:		2.922 t
august	paušálna suma	528
september	paušálna suma	498
október	paušálna suma	523
november	paušálna suma	537
december	paušálna suma	426
spolu:		5.434t

Zdroj: interné údaje MsÚ

Mesto Bánovce nad Bebravou uzatvorilo s firmou TEDOS , s.r.o. Bánovce nad Bebravou dňa 1.6.2004 Dodatok k Zmluve o dielo na vývoz odpadu , kde bola stanovená paušálna cena, ktorá bola vypočítaná z celkových nákladov na odpadové hospodárstvo v roku 2003 ponížená o 10%.

Tabuľka č. 42 : Uloženie odpadu na skládke VERONIKA, a .s. Dežerice v roku 2005

mesiac	suma/sk	množstvo/tony
január	155.123,-	331
február	147.630,-	309
marec	179.753,-	376
apríl	382.472,-	423
máj	215.971,-	458
Jún	207.789,-	411
Júl	216.919,-	340
medzisúčtet :		2.648 t
august	247.749,- 333,-	372
september	242.143,-	440
október	261.992,-	568

november	214.539,-	462
december	208.283,-	438
spolu :	2.680.696,- Sk	4.928 t

Zdroj: interné údaje MsÚ

Tabuľka č. 43: Uloženie odpadu na skládke VERONIKA, a .s. Dežerice v roku 2006

Mesiac	Suma/Sk-údaje z faktúr evidovaných a kontrolovaných na MsÚ -odbor starostlivosti o občanov	Množstvo/tony-údaje z evidenčných listov poskytnutých firmou ENZO- VERONIKA-VES,a.s. Dežerice
Január	155 123,-	331
Február	147 630,-	309
Marec	179 753,-	376
Apríl	382 472,-	423
Máj	215 971,-	458
Jún	207 789,-	411
Júl	216 919,-	340
August	247 749,- 333,-	372
September	242 143,-	440
Medzisúčet:		3 460 t
Október	261 992,-	568
November	214 539,-	462
December	208 283,-	438
Spolu :	2 680 696,- Sk	4 928 t

**Porovnanie množstva odpadu uloženého na skládku Veronika a.s. - Dežerice
rok 2007-2008**

Tabuľka č. 44: Prehľad množstva odpadu – rok 2007 (z evidenčných listov odpadu)

Kód odpadu	Názov podľa katalógu odpadov	Množstvo/t	Kategóri a odpadu
170107	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek	363,36 t	O
170407	Zmiešané kovy	10,08 t	O
170504	Zemina a kamenivo	69,48 t	O
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	2,95 t	N
200307	Veľkorozmerný odpad	1 426,89 t	O
200139	Plasty	40,5 t	O
200133	Batérie a akumulátory	1,88 t	N
200102	Sklo	44,6 t	O
200301	Zmesový komunálny odpad	4 480,2 t	O
200136	Vyradené elektrické a elektronické	1,15 t	O

	zariadenie		
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl.	3,392 t	N
200101	Papier a lepenka	7,97 t	O
200111	Textílie	16,02 t	O
	Množstvo odpadu spolu :	6 468,472 t	

Zdroj: interné údaje MsÚ

Tabuľka č. 45: Prehľad množstva odpadu k 30.9.2008 (z evidenčných listov odpadu)

Kód odpadu	Názov podľa katalógu odpadov	Množstvo/t	Kategória odpadu
150101	Obaly z papiera a lepenky	1,63 t	O
150110	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok	0,1 t	N
160103	Opotrebované pneumatiky	0,05 t	O
170107	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek	217,12 t	O
170504	Zemina a kamenivo	24,15 t	O
170904	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií	8,67 t	O
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	3,4 t	N
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,004 t	N
200307	Veľkorozmerný odpad	1 243,09 t	O
200139	Plasty	33,12 t	O
200133	Batérie a akumulátory	0,41 t	N
200102	Sklo	41,05 t	O
200301	Zmesový komunálny odpad	3 723,83 t	O
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenie	0,275 t	O
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl.	3,11 t	N
200101	Papier a lepenka	12,58 t	O
200202	Zemina a kamenivo	155,93 t	O
	Množstvo odpadu spolu :	5 468,519 t	

Zdroj: interné údaje MsÚ

Vysvetlivky : N – nebezpečný odpad
O – ostatný odpad

Kontrolná činnosť

V priebehu roku 2008 boli vykonávané priebežne podľa potreby poverenými pracovníkmi mestského úradu kontroly zamerané na dodržiavania príslušných legislatívnych predpisov zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v platnom znení, VZN č.45 Mesta Bánovce nad Bebravou o nakladaní s odpadom na území Mesta Bánovce nad Bebravou a zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnom poplatku za komunálne odpady a

drobné stavebné odpady v platnom znení. K 30.9.2008 bolo vykonané celkove 14 kontrol. V danom roku neevidujeme nelegálne skládky odpadu k čomu prispeli i nasledovné nápravné opatrenia :

- represia vo forme sankcií (v správnom konaní), v blokovom konaní prostredníctvom MsP, upozornení,
- v roku 2007 osadenie 10 ks informačných tabúl so zákazom zneškodňovania odpadov v problematických lokalitách mesta (záhradkárske osady, garáže, prímestské časti).

Naše mesto ustanovilo Všeobecne záväzným nariadením č. 68 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady s účinnosťou od 1.1.2008 na rok 2008 sadzbu poplatku 1,48 Sk na osobu a deň čo činí 541,- Sk na osobu a rok. Sadzba poplatku pre zamestnanca/rok 2008 bola ustanovená 1,48 Sk zamestnanec/deň a koeficient ukazovateľa dennej produkcie 1. Poplatky občanov v meste Bánovce nad Bebravou nie sú v rámci SR zatiaľ nadpriemerné, ale mesto časť nákladov za odpad dotuje. Pri ďalšom zvyšovaní cien vstupov (energia, pohonné hmoty) sa predpokladá ich ďalší rast.

Vydané rozhodnutia – platobné výmery v roku 2008 v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a VZN č. 68 Mesta Bánovce nad Bebravou.

Tabuľka č. 46: Predpis na rok 2008 – príjmy k 30.9.2008 :

Predpis rok 2008 = Rozpočet r.2008	13 772 000,- Sk	457 146,650 €
Nedoplatky k 31.12.2007	2 680 545,75 Sk	88 977,818 €
Predpis na rok 2008 s nedoplatkami	16 452 545,75 Sk	546 124,469 €
Úhrady k 30.9.2008 celkom	9 100 513,08 Sk	294 226,584 €
Nedoplatok k 30.9.2008	7 352 032,67 Sk	251 897,885 €

Zdroj: interné údaje MsÚ

Tabuľka č. 47: Počet vydaných rozhodnutí pre rok 2008 :

počet výmerov- domácností (byty v rodinných domoch)	1 114 ks
počet výmerov – domácností (byty v bytových domoch)	5 796 ks
počet výmerov – podnikajúca osoba	628 ks
počet výmerov spolu :	7 538 ks

Zdroj: interné údaje MsÚ

Odvovania

V zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a čl. 8 ods. 3 VZN č. 68 Mesta Bánovce nad Bebravou prejednávajú na svojich zasadnutiach členovia komisie pre životné prostredie na základe písomných žiadostí a predloženia hodnoverných dokladov odvolania občanov o prehodnotenie výšky poplatku za komunálny odpad. Celkový

počet žiadostí o prehodnotenie výšky poplatku k 30.9.2008 bolo 258 z toho vyhovené bolo 242 žiadostiam, nevyhovené bolo 15 žiadostiam a zrušené bolo jedno rozhodnutie (platobný výmer). Celková poskytnutá výška úľavy na poplatkoch k 30.9.2008 predstavuje čiastku 123 136,- Sk (4 087,366 €).

7. SÚDNICTVO, PROKURATÚRA, POLÍCIA, HaZZ, CIVILNÁ OCHRANA A VNÚTORNÁ SPRÁVA MsÚ, KONTROLNÁ ČINNOSŤ

7.1 Súdnictvo a prokuratúra

Na úseku súdnictva, prokuratúry a policajného zboru v okrese Bánovce nad Bebravou dochádza k výraznému zlepšeniu dostupnosti týchto zložiek.

K 01.01. 2008 opätovne obnovuje svoju činnosť Okresný súd Bánovce nad Bebravou a tým i Okresná prokuratúra Bánovce nad Bebravou. Týmto sa zlepšila dostupnosť týchto inštitúcií pre obyvateľov okresu Bánovce nad Bebravou a zároveň sa znížilo finančné a v nemalej miere i časové zaťaženie občanov a inštitúcií pri uplatňovaní svojich práv. Domnievame sa, že okresný súd i okresná prokuratúra majú v okrese Bánovce nad Bebravou naďalej svoje opodstatnenie a ich kapacita je využívaná účelne v prospech občanov.

7.2 Polícia

Už dlhšiu dobu v okrese Bánovce nad Bebravou chýba i Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky a svoju činnosť tu vykonávajú len jednotlivé pracoviská Policajného zboru, ktorými sú Oddelenie pasov, Dopravný inšpektorát, Správna služba obyvateľstva, Úrad justičnej a kriminálnej polície, ktoré spadajú pod Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne a nachádza sa tu Obvodné oddelenie Policajného zboru.

7.3 Mestská polícia

Súčasný personálny stav Mestskej polície (MsP) v Bánovciach nad Bebravou je tvorený 8 príslušníkmi, 1 administratívnou pracovníčkou a náčelníkom.

Mestská polícia v Bánovciach nad Bebravou si pre výkon služby zvolila koncepciu nonstop služieb v 12 hodinových smenách, bez stálej služby. Štyri dvojčlenné hliadky MsP vykonávajú pravidelnú celodennú službu v dňoch pondelok až sobota. V nedeľu v čase od 7,00 hod. do 19,00 hod. sa pravidelné služby nevykonávajú.

- Niekoľko rokov bol tento systém výkonu služby plne funkčný a postačujúci pre účinné riešenie problematiky verejného poriadku v našom meste.

- Postupne s nepriaznivým vývojom kriminality, verejného poriadku a inej protispoločenskej činnosti počas uplynulých rokov, sa do popredia čoraz viac dostávala otázka dostatočne účinného riešenia, potrebného na zvrátenie alebo aspoň pozastavenie tohoto nežiadúceho vývoja.

- Okruh problémov, s ktorými sa v súčasnosti MsP borí a nie je ich už za terajšieho technického a personálneho stavu schopná účinne riešiť, je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

1. technické vybavenie,
2. personálna otázka,
3. sociálne zabezpečenie.

K bodu 1: V súčasnej dobe MsP v Bánovciach nad Bebravou v oblasti technického vybavenia chýba najmä kamerový monitorovací systém (3 – 4 kamery), situovaný v centre mesta.

K bodu 2: Bez ďalšieho personálneho doplnenia aspoň o 2 nových príslušníkov pre monitorovací kamerový systém, nie je možné zriadiť stálu službu na MsP v nočných hodinách (od 19,00 do 07,00 hod.).

- Monitorovací kamerový systém sa dá využívať aj bez stálej služby (naprogramovanie pohybu kamier, záznam, následné prehranie), ale nedá sa tak efektívne a okamžite využiť pre potreby MsP ako pri stálej službe.

- Pretrvávajúci problém čerpania riadnej dovolenky – v letnom období sa vynechávajú denné služby po dobu cca 4 týždne.

- Problémom z hľadiska terajšieho personálneho obsadenia MsP je aj účasť jej príslušníkov na prípadných zdokonaľovacích školeniach alebo kurzoch. Chýbajúcich treba nahradiť vo výkone služby, z čoho plynú zvýšené nadčasové hodiny, prípadne 24-hodinové služby v rozpore so Zákonníkom práce.

- MsP v súčasnom personálnom obsadení chýba aj odborne vyškolený príslušník, ktorý by sa zaoberal problematikou prevencie.

K bodu 3. Vývoj v sociálnej oblasti naznačuje, že v blízkej budúcnosti je možné očakávať odchod do dôchodku všeobecne v 65 rokoch. Týka sa to aj príslušníkov MsP.

Na rozdiel od ozbrojených zborov (Policajný zbor, Vojenská a Železničná polícia), nemá MsP doteraz túto oblasť legislatívne vôbec riešenú. Výkon služby v MsP (stresová záťaž, opotrebovanie a riziko s ním spojené) je prakticky totožný s výkonom služby v uvedených zložkách.

Preto sa dá reálne očakávať, že terajší najstarší príslušníci MsP už o niekoľko rokov nebudú spĺňať fyzické a zdravotné požiadavky na kvalitný výkon služby.

7.4 Hasičský a záchranný zbor

7.4.1 Hasičský a záchranný zbor

Na zabezpečovanie ochrany pred požiarmi a na poskytovanie záchranných služieb pri nehodách, či iných mimoriadnych udalostiach pôsobí na území mesta Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru (ďalej len OR HaZZ) so sídlom Ul. Na vrštek 1047/3.

OR HaZZ organizačne pozostáva z oddelenia požiarnej prevencie a z oddelenia prevádzkovo-technického, pod ktoré patrí aj jednotka OR HaZZ.

Personálne OR HaZZ pozostáva z 30 príslušníkov v štátnej službe a 1 pracovníčky vo verejnej službe zabezpečujúcej ekonomickú a administratívnu agendu.

Jednotku OR HaZZ tvoria tri družstvá, ktoré sa striedajú pri vykonávaní nepretržitej štátnej služby v 24 hodinovom režime. V súčasnosti pozostáva z 23 príslušníkov

(zmena A = 8, zmena B = 7, zmena C = 8), pričom v každej zmene 1 príslušník zastáva funkciu operačného dôstojníka na nepretržitý príjem správ o požiaroch, nehodách a iných mimoriadnych udalostiach. Hlavným poslaním jednotky je okrem zdolávania požiarov odstraňovanie následkov dopravných nehôd, ekologických havárií, povodní, poskytovanie predlekárskej pomoci a rôznorodá technická pomoc občanom v núdzi.

Chod jednotky usmerňuje a riadi oddelenie prevádzkovo-technické so 4 príslušníkmi. Hlavným poslaním oddelenia požiarnej prevencie, ktoré pozostáva z 2 príslušníkov, je výkon štátneho požiarneho dozoru, hlavne formou protipožiarnych kontrol v subjektoch na území mesta a posudzovaním dokumentácie stavieb z hľadiska požiarnej bezpečnosti. Chod OR HaZZ riadi riaditeľ. Na zabezpečovanie vyššie uvedených činností je OR HaZZ dôsledne vybavené jednak po materiálno-technickej stránke ako aj po stránke odbornej spôsobilosti všetkých príslušníkov na výkon zákonom stanovených úloh.

K zložkám, ktoré pôsobia na území mesta v oblasti ochrany pred požiarom patria aj dobrovoľné hasičské zbory.

7.4.2 Dobrovoľná požiarňa ochrana SR (DPO SR)

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ)

Mestský hasičský zbor (MHZ)

DPO SR je účelové, špecializované združenie zamerané na spoluprácu a pomoc štátnym orgánom, obciam a právnickým osobám pri plnení ich úloh na úseku ochrany pred požiarom a mimoriadnymi udalosťami. Uvedenú spoluprácu zabezpečuje v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. § 57 a 58. Výkonným organizačným článkom sú DHZ, ktoré sú súčasťou Okresného výboru DPO SR. Štatutárnym zástupcom OV DPO SR je predseda a riaditeľ OV. Činnosť riadi predsedníctvo a plénom OV. Na území mesta sú organizované štyri DHZ: DHZ Bánovce nad Bebravou, DHZ Dolné Ozorovce, DHZ Horné Ozorovce, DHZ Biskupice. Tieto zbory majú vlastné výbory, ktoré riadia ich činnosť v rámci územnej pôsobnosti. DHZ okrem odborného výkonu zabezpečujú verejne prospešnú činnosť na úseku osvetu, kultúry, práce s mládežou a športovej činnosti. Na území mesta združujú 196 členov. V zmysle Štatútu mesta Bánovce nad Bebravou výbory mestských častí koordinujú činnosť DHZ ako organizácie na území mestskej časti napojenej na rozpočet mesta.

V súlade s uvedeným zákonom a Požiarňým poriadkom mesta ako VZN č. 56 je organizovaný Mestský hasičský zbor a preventívna protipožiarňa kontrolná činnosť. Do MHZ delegujú všetky DHZ po 7 odborne spôsobilých členov. Počet členov MHZ je 28. mesto na návrh DPO SR ustanovuje veliteľa MHZ a preventivára požiarnej ochrany na riadenie a zabezpečovanie úloh vyplývajúcich z príslušných právnych noriem. MHZ je vybavený príslušnou technikou, výzbrojou a výstrojom v rámci mestom vytvorených podmienok.

7.5 Vnútorňa správa MsÚ – správa registratúry

Došlá a odosielaná pošta Mestského úradu v Bánovciach nad Bebravou sa eviduje centrálné v podateľni a na jednotlivých pracoviskách. V súčasnosti mestskému úradu slúži počítačová aplikácia, ktorá rešpektuje registratúrny poriadok a registratúrny plán používaný štátnou správou a doplnený o špecifické činnosti MsÚ. Aplikácia vyhovuje zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a tiež zák. č. 211/2000 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám. Registratúrny poriadok mesta bol schválený v zmysle zák. č. 395/2002 Z.z. o archívoch a registratúrach dňa 30.12. 2004 s účinnosťou od 1.1. 2005 Štátnym archívom v Nitre, pobočka Topoľčany. Elektronické evidovanie došlých záznamov na mestskom úrade prebieha od roku 2005.

Správu registratúry zabezpečuje podateľňa. Registratúru zabezpečujú poverení zamestnanci príslušných organizačných oddelení v rozsahu ustanovenom registratúrnym poriadkom. Činnosť podateľne usmerňuje, funkciu správcu registratúry zabezpečuje a registratúrne stredisko spravuje odbor evidencie a vnútornej správy. Mestský úrad spravuje registratúru tak, aby nedošlo k poškodeniu, zničeniu a strate alebo neoprávnenému použitiu záznamov.

Registratúrne stredisko organizuje a zabezpečuje preberanie spisov z jednotlivých organizačných oddelení, ich evidovanie, označovanie a ukladanie, bezpečnú úschovu a všestrannú ochranu, ako aj hodnotenie a vyradovanie spisov.

Registratúrne stredisko umožňuje oprávneným osobám nazeranie, ako aj vydávanie výpisov a odpisov zo spisov. Registratúrne stredisko vedie evidenciu prevzatých spisov rozčlenených, na základe preberacích zoznamov.

7.6 Informačné systémy

V súčasnej dobe je kladený v každej inštitúcii veľký dôraz na úroveň informačných technológií a stav informatizácie. K tomu je potrebné neustále obnovovať a modernizovať na jednej strane používaný softvér, súčasne prispôbovať neustále rastúcim nárokom hardvérové vybavenie. Nemalou mierou to spôsobuje prudko sa vyvíjajúca legislatíva, ktorá prechádza častými zmenami. V každej oblasti samosprávy sa čoraz viac objavuje množstvo nových prvkov, ktoré stále rýchlejším tempom zvyšujú nároky na informačné systémy a technické vybavenie.

Mestský úrad je t. č. vybavený počítačovou sieťou LAN, ktorá pozostáva z dvoch sekcií.

Hlavná časť siete sa nachádza v budove MsÚ a druhá časť sa nachádza v priestoroch Obvodného úradu v Bánovciach nad Bebravou. Každá z uvedených sekcií siete je vybavená serverom. V budove MsÚ sa nachádza hlavný (PRIMARY) server a v budove Obvodného úradu zálohový (BACKUP) server. Obe časti siete sú vzájomne prepojené prostredníctvom optického kábla, takže systémovo tvoria jeden celok. Užívatelia majú možnosť využívať všetky im dostupné aplikácie v ktorejkoľvek časti počítačovej siete.

Počítačová sieť pracuje rýchlosťou 100Mb/s, niektoré linky 1Gb/s. Časti spojené optickým káblom poskytujú aj do budúcnosti možnosť naďalej zvyšovať prenosovú rýchlosť.

Všetky pracoviská MsÚ sú dnes vybavené osobným počítačom. V súčasnosti sú všetky počítače pripojené do lokálnej siete MsÚ. Je samozrejmou, že každé pracovisko má prístup aj do internetovej siete a každý zamestnanec MsÚ má možnosť komunikovať cez elektronickú poštu (e-mail). V zmysle platnej legislatívy sme uskutočnili šandardizáciu e-mailových adries pracovníkov MsÚ. V dohľadnej dobe budú realizované ďalšie fázy zavádzania štandardov daných Ministerstvom financií SR. To sa konkrétne prejaví aj na internetovej stránke mesta Bánoviec nad Bebravou.

Prax potvrdila prospešnosť vybudovania monitorovacieho systému Námestia Ľ. Štúra, ktorý je doposiaľ realizovaný tromi otočnými kamerami a záznamovým zariadením umiestneným na pracovisku MsP. Uvažuje sa o prípadnom rozšírení kamerového systému o ďalšie úseky a takisto prepojenie kamerového systému mesta s ďalšími lokálnymi bezpečnostnými systémami iných objektov – základné školy, SAD, skatepark a iné dôležité body nášho mesta.

V budúcnosti sa počíta s ďalším rozširovaním počítačovej siete Mestského úradu, najmä pripojenie počítačov MsP do počítačovej siete MsÚ, prípadne s jej napojením na uvažovanú metropolitnú sieť.

Vzhľadom k rýchlemu morálnemu zastaraniu výpočtovej techniky, v súlade s dlhodobým plánom i rozpočtom sa pravidelne obmieňa vybavenie MsÚ výpočtovou technikou. Ročne plánujeme výmenu približne 5 kusov kompletných počítačových zostáv (vrátane operačného systému).

Ťažiskovým aplikačným softvérom MsÚ v Bánovciach n/B. je Informačný Systém Samosprávy (ISS) od firmy CORA GEO, s. r. o.. Tento softvér je vybudovaný na báze databázového systému Oracle. Je to systém modulárny, s vysokou bezpečnosťou a užívateľsky príjemným prostredím.

Od r. 2002 sme postupne nainštalovali modul Evidencia obyvateľov, ktorý je svojou činnosťou prepojený s modulom Domy a byty. Ten rieši centrálnu evidenciu stavieb, bytov a je zdrojom technických a právnych informácií pre všetky moduly systému. Evidencia obyvateľov využíva údaje modulu Súpisné a orientačné čísla, ktorý eviduje adresy (evidencia ulíc, súpisných čísel, orientačných čísel). Tieto dva moduly využívajú údaje modulu Kataster nehnuteľností. Pre zjednodušenie agendy vykonávanej pri príprave volieb a referenda sme zakúpili modul Vol'by.

V roku 2003 sme rozšírili ISS o ďalšie moduly: Daň z nehnuteľnosti a Poplatky.

V roku 2004 sme dokúpili podsystémy: Písomnosti a Podnikatelia a prevádzky. Ich používanie bolo zrealizované v začiatku r. 2005.

Od druhej polovice roka 2006 pribudli do súčasného informačného systému nasledujúce moduly ekonomického podsystému: Rozpočet, Banka, Homebanking, Fakturácia, Pokladňa, Platobné poukazy, Účtovníctvo, Majetok mesta.

V roku 2007 boli nakúpené a implementovaný modul Poštové poukážky a prepojovacie moduly k ekonomickému balíčku. Tiež boli pribudli 3 moduly do ISS pre Odbor starostlivosti o občanov: Osobitný príjemca, Prípady, Žiadosti o byty.

Najčastejšie skloňovaným výrazom roku 2008 bola konverzia všetkých informačných systémov a programov na novú menu euro. Tomu predchádzala z našej

strany rozsiahla príprava a analýza dotknutých SW a databáz už niekoľko mesiacov dopredu. Konverzia jadra ISS a s ňou súvisiace úlohy sú úspešne za nami a prebehli za plnej prevádzky bez toho, aby to pocítili naši klienti.

V budúcnosti uvažujeme o budovaní *Geografického Informačného Systému* (GIS), ktorý o.i. prepája databázové údaje s digitálnou mapou. Poskytuje iný pohľad na informácie a umožňuje prehľadne plánovať rozvoj mesta.

Bezpečnosť serverov i počítačov v celej sieti z hľadiska antivírovej ochrany je zabezpečená antivírovým programom NOD32 od firmy Eset. Bol rozšírený a zakúpený potrebný počet licencií tohto programu.

Z ostatných aplikačných softvérov doposiaľ využívame účtovnícky program Vema v odbore školstva, Softip (personalistika, platy a mzdy), elektronické bankovníctvo, Amion (program bezpečnostného technika), Centrála (využívaná mestskou políciou), Wtelefón (evidencia telefónnych hovorov) a Matrika od firmy Ives.

Od konca roku 2007 je postupne zavádzaný evidenčný a registračný systém obyvateľstva REGOB. Jedná sa o informačný systém pre matričnú agendu a evidenciu osôb celoštátneho charakteru koordinovaný MFSR.

7.7 Konceptia rozvoja informačných systémov

Ministerstvo financií SR v záujme jednotnej aplikácie zákona č. 275/2006 Z.z. o informačných systémoch verejnej správy vydalo metodický pokyn na tvorbu koncepcií rozvoja informačných systémov verejnej správy (KRIS). Schválený dokument KRIS je jednou z povinných príloh žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Informatizácie spoločnosti (OPIS). Dokument KRIS mesta Bánovce nad Bebravou plne reflektuje požiadavky kľúčových strategických dokumentov z pohľadu rozvoja informačných systémov verejnej správy, a to najmä Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy (NKIVS) ako aj dokumentu Operačného programu informatizácie spoločnosti (OPIS).

Základnými prístupovými komponentami architektúry informačných systémov mesta (ISM) sú Portál mesta, Regionálne integrované obslužné miesta a Kontaktné centrum (Call centrum) mesta v prepojení na národné Call centrum.

Portál mesta bude prezentovaný ako webová stránka mesta, pričom rozvojom ISM sa posunie do polohy, na ktorú je portál predurčený. Portál bude vstupnou bránou do mesta z pohľadu využívania IS užívateľmi, ako sú zamestnanci MsÚ a zriaďovateľských organizácií, partnerských inštitúcií a organizácií, právnické osoby prichádzajúce do styku s úradom a predovšetkým verejnosť – občania využívajúci elektronické služby miestnej samosprávy.

Regionálne integrované obslužné miesto bude plniť funkciu fyzicky zriadeného miesta ako súčasti komplexných prístupových bodov v jednotlivých okresoch, ktoré prostredníctvom prepojenia na ISM a vybavením príslušným hardvérom (PC, infokiosky a pod.) umožnia sprístupniť informácie a služby viacerých inštitúcií verejnej správy v mieste ich trvalého bydliska.

Kontaktné centrum mesta bude poskytovať možnosť získania základných informácií o vybavení agendy formou telefonického kontaktu.

OPIS z pohľadu miestnej samosprávy ponúka možnosti rozvoja informačných a komunikačných technológií (IKT) v rámci troch prioritných osí. Z pohľadu KRIS je rozhodujúca prvá prioritná os: „Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb“.

V rámci prvej prioritnej osi OPIS budú podporované najmä dve kľúčové aktivity:

- rozvoj služieb na centrálnej úrovni,
- rozvoj služieb ako originálnych kompetencií miestnej samosprávy.

Kompetencie, ktoré sú prenesené na miestnu samosprávu zo štátu, budú v budúcnosti poskytovať služby prostredníctvom IS miestnej samosprávy. To vytvára priestor na tzv. dopytové projekty, ktorými môžu žiadatelia žiadať o nenávratné finančné príspevky (NFP) na podporu rozvoja komplexných IS, s hlavným dôrazom na zabezpečenie poskytovania elektronických služieb pre občanov, podnikateľov a iné inštitúcie verejnej správy. Podmienkou poskytnutia NFP je preukázanie prepojenia navrhovaných IS miestnej samosprávy na centrálna riešenia ako aj celkový súlad architektúry riešenia ISM a centrálnych riešení v zmysle NKIVS.

Komplexný ISM je potrebné integrovať smerom na navrhované národné registre (register fyzických osôb, register právnických osôb, register adries a register priestorových informácií) ako aj smerom na základné komponenty Ústredného portálu verejnej správy v zmysle NKIVS. Nevyhnutná bude integrácia ISM smerom na okolité IS iných povinných osôb (napr. katastrálny portál), ale aj na pripravované centrálna systémy zabezpečujúce služby (napr. matrika, stavebné konanie a pod.). Aj tu platí, že bezprostrednou podmienkou integrácie je vybudovanie centrálnych IS na národnej úrovni a vytvorenie integračnej platformy na strane ISM.

Mesto Bánovce nad Bebravou plánuje ďalší rozvoj IS financovať predovšetkým za pomoci využitia nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov. Na tento účel je možné využiť operačný program informatizácie spoločnosti (OPIS), ktorý zabezpečuje 95 % príspevok a vyžaduje len 5 % účasť na spolufinancovaní zo strany žiadateľa.

7.8 Kontrolná činnosť

Súčasná kontrolná činnosť je usmernená zákonom 369/1990 a to § 18d, kde sú taxatívne vymedzené okruhy pôsobnosti hlavného kontrolóra obce, a to rozsahom kontrolnej činnosti.

(1) Kontrolnou činnosťou sa rozumie kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, ako aj s majetkom, ktorý obec užíva podľa osobitných predpisov, 16c) kontrola príjmov, výdavkov a finančných operácií obce, kontrola vybavovania sťažností 16d) a petícií, 16e) kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení obce, kontrola plnenia uznesení

obecného zastupiteľstva, kontrola dodržiavania interných predpisov obce a kontrola plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi. 16f)

(2) Kontrolnej činnosti podľa tohto zákona podlieha

- a) obecný úrad,
- b) rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou,
- c) právnické osoby, v ktorých má obec majetkovú účasť a iné osoby, ktoré nakladajú s majetkom obce, alebo ktorým bol majetok obce prenechaný na užívanie, a to v rozsahu dotýkajúcom sa tohto majetku,
- d) osoby, ktorým boli poskytnuté z rozpočtu obce účelové dotácie alebo návratné finančné výpomoci, či nenávratné finančné výpomoci podľa osobitného predpisu v rozsahu nakladania s týmito prostriedkami.

(3) Kontrolná činnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo o povinnostiach právnických osôb alebo fyzických osôb rozhoduje starosta v správnom konaní podľa § 27.

16c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

16d) Zákon č. 152/1998 Z.z. o sťažnostiach.

16e) Zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení zákona č. 242/1998 Z.z.

16f) Napríklad § 32a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V znení § 18 e je stanovený postup, podľa ktorého má hlavný kontrolór pri výkone kontrolnej činnosti vykonávať kontrolu, ktorý ustanovuje osobitný zákon a tým je zákon č. 502/2001 o finančnej kontrole a vnútornom audite. Ďalšie podrobnosti o pravidlách kontrolnej činnosti môže ustanoviť obec uznesením. Keďže nie vždy sa jedná pri výkone kontroly hlavného kontrolóra o finančnú kontrolu v pravidlách, ktoré môže ustanoviť obec vo svojom uznesení je potreba doplniť o možnosť kontroly podľa zák. č. 10/1996 o kontrole v štátnej správe v tých ustanoveniach, ktoré neupravuje zákon č. 502/2001 o finančnej kontrole a vnútornom audite, (napr. § 5 zákona 369/1990 vzťah štátu a obce).

Zodpovednosť pri rozpočtovom hospodárení obce pre kontrolnú činnosť upravujú nasledovné znenia zák. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, a to § 18 a 19.

Počas ozdravného režimu môže obec používať svoje finančné prostriedky len v súlade so schváleným ozdravným rozpočtom, pričom každé použitie finančných prostriedkov obce musí vopred písomne odsúhlasiť hlavný kontrolór obce.

Hlavný kontrolór obce je povinný predložiť obecnému zastupiteľstvu písomnú správu k návrhu ozdravného režimu, k návrhu ozdravného rozpočtu a ku každej správe o plnení ozdravného režimu a ozdravného rozpočtu.

Obec bezodkladne písomne oznámi ministerstvu rozhodnutie o prijatí ozdravného režimu. V lehote do siedmich dní po uplynutí 90 dní od prijatia ozdravného režimu obec oznámi ministerstvu výsledky jeho plnenia vrátane plnenia ozdravného rozpočtu a stavu záväzkov spolu so stanoviskom hlavného kontrolóra

obce. Ak obec preukáže, že plnením prijatých opatrení dosiahla zlepšenie výsledkov hospodárenia a zníženie celkových záväzkov uvedených v odseku 1, ministerstvo môže na základe žiadosti obce vydať súhlas na predĺženie hospodárenia v ozdravnom režime s určením jeho lehoty.

Realizáciou ustanovení zák. č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky výrazne narástol majetok obcí, a tým aj rozsah kontrolnej činnosti vyplývajúci z vyššie uvedených zákonov.

Na základe toho mestské zastupiteľstvo uznesením č. 21/2005 zo dňa 25.10. 2005 v bode B3 schválilo útvar hlavného kontrolóra pre posilnenie systému vnútornej kontroly mestského úradu, rozpočtových a preddavkových organizácií mesta. Uvedený krok vyplynul i z posilnenia právomoci štátu kontrolovať samosprávu cez Najvyšší kontrolný úrad prijatím zákona č. 384/2004, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1993 Z.z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Predpokladaný legislatívny vývoj

Prijatím úpravy zák. 369/1990 o obecnom zriadení (§ 18b Hlavný kontrolór viacerých obcí) je možné túto činnosť vykonávať pre viaceré obce. Dotknuté obce o tomto uzatvoria zmluvu na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy podľa § 20a. Hlavného kontrolóra volí obecné zastupiteľstvo v každej z obcí, ktorá je účastníkom zmluvy. Obce, ktoré pristúpia k tomuto kroku (hlavne z ekonomického hľadiska) budú kopírovať tzv. „kontrolné obvody“ so stavebnými obvodymi, resp. prirodzene sa tvoriacimi mikroregiónmi.

Pri pohľade na racionalizáciu štátnej správy je z hľadiska úspory verejných prostriedkov zrejмый krok vlády, ktorým bude racionalizácia samosprávy. Tento postup nie je možné realizovať priamo, ale nepriamo prerozdelením verejných zdrojov tak, že poklesne počet samospráv a vytvoria sa prirodzené regionálne útvary. Prvým krokom je decentralizácia dane z príjmov fyzických osôb.

Snaha štátu o kontrolu týchto prostriedkov je prirodzená a vyplýva i zo znenia novoprijatých zákonov a noviel dotýkajúcich sa samosprávy, (napr. zák. č. 384/2004 o Najvyššom kontrolnom úrade, zák. č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách, zákona č. 502/2001 o finančnej kontrole a príprava nového zákona o obecnom zriadení a príprava nového zákona o obecnom zriadení).

8. VEREJNO – PROSPEŠNÉ INŠTITÚCIE

8.1 Združenia právnických osôb

Do združenia právnických osôb patrí na Ministerstve vnútra SR registrovaný mikroregión Bánovecko a jeho členom je mesto Bánovce nad Bebravou a ďalších dvanásť obcí.

8.2 Občianske združenia, nadácie, cirkvi

Na území mesta Bánovce nad Bebravou pôsobia dve občianske združenia registrované Ministerstvom vnútra SR so zameraním na šport:

- Slovenská asociácia stolného hokeja STIGA,
- Slovenská asociácia športu na školách – Centrum voľného času.

Nadácie sa na území mesta nenachádzajú.

Neinvestičné fondy:

- MEA INTEREST – CVČ, Bánovce nad Bebravou,
- DETI NAŠA BUDÚCNOSŤ – Materská škola Ul. Hollého, Bánovce nad Bebravou,
- DETSKÝ FOND – Ul. Novomeského, Bánovce nad Bebravou.

Neziskové organizácie:

- ARCHA – Ul. 5. apríla 739/12, Bánovce nad Bebravou,
- INFORMAČNÁ A VZDELÁVACIA AGENTÚRA IVA – Nám. L. Štúra 7/7, Bánovce nad Bebravou.

Občianske združenia:

- SLOVENSKÝ ZVAZ ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH – Ul. Farská 7, Bánovce nad Bebravou, v meste Bánovce nad Bebravou má štyri základné organizácie,
- SLOVENSKÝ ZVÄZ DIABETIKOV,
- ÚNIA SLABOZRAKÝCH A NEVIDIACICH,
- KLUB SLOVENSKÝCH TURISTOV – sídlo CVČ, Bánovce nad Bebravou
- SPOLOČNOSŤ ZA ŽIVOT – Ulica Farská 7, Bánovce nad Bebravou
- OKRESNÁ ORGANIZÁCIA JEDNOTY DÔCHODCOV – Ulica J. Matušku, Bánovce nad Bebravou
- JEDNOTA DÔCHODCOV- sídlo Kultúrny dom Horné Ozorovce

Dobrovoľná neprofesionálna organizácia:

- SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ – pobočka Topoľčany

Na území mesta sú registrované a funkčné cirkvi:

- Rímsko-katolícka,
- Evanjelická a.v.,
- Apoštolská,
- Židovská obec.

9. ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATEĽSTVA

9.1 Úroveň bývania a vybavenosti domácností

Podľa údajov zo sčítania obyvateľov v roku 2001 je vybavenie domácností v meste Bánovce nad Bebravou nasledovné:

- na jeden byt pripadá 3,16 trvale bývajúcich osôb (SR – 3,21),
- na jeden trvale obývaný byt pripadá 53,2 m² (SR – 56,10),
- priemerný počet osôb na obývaný byt je 3,14 (SR – 3,21),
- priemerný počet m² pripadajúcich na jednu osobu je 16,8 (SR – 17,5),
- ústredné kúrenie má 93,6 % domácností (SR – 76,3%),
- automatickou práčkou je vybavených 56,3 % domácností,
- rekreačnou chatou alebo chalupou disponuje 4,8 % domácností (SR – 39,1%),
- počítačom je vybavených 7,8 % domácností (SR – 12,4%).

Z hľadiska bytovej výstavby bolo začatých v roku 2001 v meste Bánovce nad Bebravou – 43 bytov.

Bytový fond je zostarnutý, najmä panelová výstavba, kde je nutná rekonštrukcia a opravy systémových chýb.

Celkový počet osôb prihlásených na trvalý pobyt v meste Bánovce nad Bebravou k 18.10. 2004 je 20 723.

9.2 Peňažné príjmy a výdavky domácností mesta

Tabuľka č 48: Výdaje na jednotlivé komodity 2005 - 2007

Trenčiansky kraj	Čisté peňažné výdavky (od r. 2004) v EUR		
	2005	2006	2007
Potraviny a nealkoholické nápoje	59,32	64,72	68,97
Alkoholické nápoje a tabak	6,22	6,97	8,22
Odievanie a obuv	13,74	15,83	17,41
Bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	47,88	64,16	56,51
Nábytok, bytové vybavenie a bežná údržba bytu	9,79	14,21	13,23
Zdravotníctvo	6,53	7,87	6,99
Doprava	15,03	19,49	22,63
Pošty a telekomunikácie	9,46	14,3	14,75
Rekreácia a kultúra	13,59	20,09	18,8

Vzdelávanie	1,88	1,93	2,38
Hotely, kaviarne a reštaurácie	10,4	12,98	16,14
Rozličné tovary a služby	17,45	21,24	22,42
Ostatné výdavky	11,77	19,51	18,2
SPOLU	223,06	283,27	286,64

Zdroj: Štatistický úrad SR

II. HOSPODÁRENIE A FINANČNÉ VZŤAHY MESTA BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

1. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.1. Charakteristika vývoja ekonomiky v roku 2008

Výkonnosť ekonomiky Slovenskej republiky dosiahla v roku 2008 vysoké, ale miernejšie tempá reálneho rastu oproti celkovej dynamike v roku 2007. Na základe predpokladov o vývoji vnútorných a vonkajších podmienok sa splnil očakávaný rast a v tomto roku nepriniesol vážnejšie riziká pre makroekonomickú stabilitu. To sa však nedá predpokladať na ďalšie obdobia hlavne vplyvom zhoršenia vonkajšieho prostredia.

V roku 2008 došlo v porovnaní s makroekonomickým rámcom rozpočtu k zvýšeniu rastu hrubého domáceho produktu (HDP). Z hľadiska štruktúry dopytu, zvýšenému rastu hrubého domáceho produktu korenšponovala vyššia dynamika súkromnej spotreby. Vyššia spotreba odrážala rýchlejší rast mzdovej bázy v dôsledku silnejšieho rastu reálnych aj nominálnych miezd a tiež zamestnanosti.

1.2 Makroekonomické rámce zostavenia návrhu rozpočtu na roky 2009 až 2011

Prognóza makroekonomického vývoja do roku 2011 bola postavená na odhadoch vývoja v roku 2008 a predpokladoch o vnútorných a vonkajších podmienkach ekonomiky Slovenskej republiky v strednodobom horizonte. Očakával sa pozitívny vývoj ekonomiky SR a to napriek negatívnemu vývoju globálnych faktorov. Ide hlavne o rast cien energetických surovín a potravín, vplyv finančnej krízy a slabší vývoj ekonomík dôležitých obchodných partnerov Slovenskej republiky a vysoký vplyv zahraničných investorov na rast a konkurencieschopnosť slovenskej ekonomiky. Za zásadný zlom v slovenskej ekonomike možno považovať skutočnosť, že Slovenská republika bola v roku 2008 oficiálne ohodnotená v európskych štruktúrach ako krajina, ktorá je dostatočne pripravená na vstup do eurozóny a na prijatie eura k 1. 1. 2009. Slovenská republika oficiálne splnila všetky podmienky na prijatie eura na udržateľnej úrovni a 8. júl 2008 sa stal dátumom vyhlásenia konverzného kurzu pre slovenskú korunu zo strany Rady Európskej únie. Od januára 2009 sa tak všetky hodnotové vyjadrenia v slovenských korunách pretransformovali cez konverzný kurz do jednotnej európskej meny euro a následne Slovenská republika a jej ekonomika začala fungovať v nových podmienkach jednotného trhu a jednotnej menovej politiky eurozóny.

Vývoj globálnej ekonomiky v roku 2008 ovplyvnil i ekonomiku Slovenskej republiky v roku 2009, bol narušený turbulenciami na finančných trhoch spôsobenými hypotekárnou krízou v USA. Najviac postihnutými krízou sú Spojené štáty americké, no ovplyvnilo to i hospodársky rast eurozóny.

Pozitívne očakávania domáceho ekonomického vývoja slabnú najmä vplyvom vonkajšieho prostredia, ale aj vplyvom nižšej dynamiky aktivít zahraničných investorov v dôsledku poklesu dopytu po priemyselných výrobkoch.

Strednodobé ciele makroekonomickej politiky sú konzistentné so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z členstva Európskej únie. V prípade fiškálnej politiky sú ciele deklarované fiškálnou konsolidáciou konkretizovanou vo viacročnom rozpočte verejnej správy. V podmienkach vstupu Slovenskej republiky do eurozóny v období globálneho inflačného rizika vláda Slovenskej republiky zvyšuje pre nastávajúce obdobie ambicióznosť svojich cieľov vo fiškálnej konsolidácii. Postupuje tak v súlade s odporúčaniami Európskej komisie, pri hodnotení poslednej aktualizácie Konvergenčného programu Slovenskej republiky.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2009 až 2011 vychádza z programového vyhlásenia vlády, fiškálneho rámca Rozpočtu verejnej správy na roky 2008 až 2010 a z poslednej aktualizácie Konvergenčného programu Slovenska.

Programové rozpočtovanie na všetkých úrovniach verejnej správy sa vláda zaviazala zaviesť v rámci schváleného programového vyhlásenia na obdobie rokov 2006 až 2010.

V podmienkach územnej samosprávy sa programové rozpočtovanie zavádza od roku 2009, rozpočet jednotlivých subjektov územnej samosprávy na roky 2009 až 2011 sa bude zostavovať a schvaľovať v programovej štruktúre, rozpočty budú obsahovať konkrétne zábery a ciele, ktoré chce v plánovaných rokoch samosprávy dosiahnuť.

Tabuľka č. 49: *Očakávaný vývoj hlavných makroekonomických indikátorov*

	Skut.	Prognóza			
	2005	2006	2007	2008	2009
Tempo rastu HDP (s.c., %)	6,1	6,6	7,1	5,5	5,1
Priemerná ročná miera inflácie (%)	2,7	4,5	2,5	2,0	2,4
Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti (%)	11,6	10,9	10,3	10,0	9,7

Zdroj: MF SR

Hlavným cieľom fiškálnej politiky je podporovať rast ekonomiky, smerovať k dlhodobu udržateľnej pozícii verejných financií, čím sa naplnia maastrichtské kritériá. Vychádzajúc z týchto zámerov a ekonomických podmienok, rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2007 až 2009 je zostavený tak, aby schodok rozpočtu verejnej správy bol vrátane vplyvu zavedenia kapitalizačného piliera starobného dôchodkového poistenia v roku 2007 na úrovni **3 % z HDP**.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2007 až 2009 je zostavený na platných legislatívnych predpisoch, nadväzuje na fiškálny rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2006 až 2008 a je v ňom premietnutá aktualizácia makroekonomických ukazovateľov a príjmov.

Vláda SR v budúcich rokoch bude klásť dôraz na taký makroekonomický rámec, ktorý zabezpečí stabilný a dlhodobý udržateľný rast ekonomiky Slovenskej republiky a jej celkovú konvergenciu k vyspelým ekonomikám. Stabilitu rastu bude zabezpečovať zvyšovaním potenciálneho produktu ekonomiky založenom na raste produktivity, konkurencieschopnosti a zamestnanosti, čo predpokladá vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia a postupné smerovanie hospodárstva k poznatkovej ekonomike.

Vláda bude úzko koordinovať svoje politiky v oblasti hospodárstva, financií, rozpočtu daní, dotácií, cien, podpory investícií a v ďalších ekonomických oblastiach. Ako aj štruktúru a objem verejných príjmov a výdavkov s menovou politikou nezávislej NBS s cieľom zaviesť euro k 1. januáru 2009.

Vláda SR sa v oblasti verejných financií sústreďí na:

- racionalizáciu výdavkov vo verejnej správe a sledovanie ich efektívneho využitia pri dôslednom zavedení viacročného programového rozpočtovania vo väzbe na efektívne a lepšie využitie fondov EÚ;
- prísne dodržiavanie pravidiel pri nakladaní s verejnými zdrojmi a ich dôslednú kontrolu a vyhodnocovanie efektívnosti nakladania s nimi;
- zníženie daňového zaťaženia nízko a stredne príjmových skupín zvyšovaním nezdaniteľného základu i úpravou jednotnej sadzby DPH vo vybraných komoditách;
- zníženie daňových a colných únikov a potláčanie šedej ekonomiky.

Verejné financie a daňová oblasť budú projektované a používané ako hlavný hospodársky nástroj na vybudovanie moderného sociálneho štátu s cieľom minimalizovať sociálne vylúčenie a postupne odstraňovať stále rastúce regionálne rozdiely a sociálnu nerovnováhu.

Konvergenciu ekonomiky bude vláda SR realizovať v súlade so strednodobým Konvergenčným programom Slovenskej republiky. Ďalší proces konvergenzie bude ročne konkretizovať v súlade s harmonogramom a jednotnými smernicami EK.

Základným rámcom pri presadzovaní politiky a cieľov vlády SR obsiahnutých v tomto programovom vyhlásení bude obozretná rozpočtová politika, ale aj fiškálna politika a postupné upevňovanie stability verejných financií pri dôslednom dodržiavaní maastrichtských kritérií a záväzkov SR vyplývajúcich z reformovaného Paktu stability a rastu.

Vzhľadom na existujúcu korupciu a klientelizmus vo verejnom sektore bude dôsledne potierať neehospodárne nakladanie s verejnými prostriedkami.

Vláda SR si je vedomá, že v spoločenskom prostredí SR je značný priestor pre zlepšovanie daňovej disciplíny, preto pristúpi k reforme daňovej správy tak, aby táto bola efektívnejšia s cieľom metodicky pomôcť subjektom s dobrou daňovou disciplínou a odhaľovať a potíhať subjekty, ktoré sa plateniu daní vyhýbajú, resp. páchajú daňové podvody.

Ďalej vláda v oblasti verejných financií:

- pristúpi k reforme výdavkov s hlavným dôrazom na dôsledné programové rozpočtovanie. Prednosť dostanú také výdavky, resp. programy, ktoré budú

klúčové pre rast výkonnosti ekonomiky, pokles nezamestnanosti a odstraňovanie regionálnych rozdielov, sociálnu a rodinnú stabilitu, budú podporovať priaznivý demografický vývoj a v ekonomike sa prejavia multiplikačne;

- nebude zvyšovať počet orgánov štátnej správy, pričom v súvislosti s programovým rozpočtovaním vykoná inštitucionálnu reformu tak, aby takéto rozpočtovanie bolo úspešne implementované na všetkých úrovniach verejnej správy;
- popri garantovaní princípov decentralizácie verejnej správy zhodnotí stav a úroveň financovania územnej samosprávy a doladí prípadné disproporcie v rámci fiškálnej decentralizácie;
- bude aktívne riadiť štátny a verejný dlh, racionalizovať výdavky spojené s financovaním štátneho dlhu a minimalizovať riziká súvisiace s finančnými aktívami, pasívami, ako aj s celkovými finančnými tokmi štátu. Vláda SR bude využívať inštitút štátnych záruk len v nevyhnutnom rozsahu a v mimoriadnych prípadoch;
- vytvorí legislatívne a ďalšie nevyhnutné predpoklady na realizáciu systémových zmien v národnej metodike účtovania a konsolidovaného vykazovania za celý okruh verejných financií. Harmonizácia národnej metodiky s medzinárodne uznávanou a bežne používanou metodikou Európskej únie odstráni významné rozdiely medzi týmito prístupmi. Tým sa vytvoria predpoklady pre vykonanie nezávislého auditu a transparentnosti výkazníctva, ako aj pre zvýšenie efektívnosti a stability systému riadenia verejných financií ako celku za účelom deklarovania spoľahlivosti informácií predkladaných Národnej rade SR, Eurostatu a iným medzinárodným inštitúciám;
- postupne zharmonizuje, zosúladí a zjednoduší systém vnútornej finančnej kontroly vo verejnej správe, ktorý zahŕňa predbežnú a priebežnú finančnú kontrolu, následnú finančnú kontrolu a vnútorný audit, predmetom ktorých sú prostriedky verejného rozpočtu SR, prostriedky EÚ a prostriedky inej formy pomoci zo zahraničia. Potreba zmeny legislatívy v oblasti terajšej finančnej kontroly a vnútorného auditu vyplýva hlavne z novej legislatívy EÚ na programové obdobie 2007 – 2013;
- zefektívni výkon, postupy a celkovú kvalitu nezávislého overovania a hodnotenia, riadenia procesov a všetkých činností v implementácii programov zahraničnej pomoci v súvislosti so zabezpečením plnenia funkcie orgánu auditu pre programové obdobie 2007 – 2013;

1.3. Makroekonomické rámce zostavenia rozpočtu verejnej správy

Nižšie uvedená tabuľka poskytuje prehľad o základných parametroch fiškálneho rámca, a to o konkrétnych výškach schodku štátneho rozpočtu v metodike ESA 95 v jednotlivých rokoch zostavovaného rozpočtu a predpokladanom vývoji hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy. Zároveň poukazuje na skutočnosť, že pripravovaný rozpočet verejnej správy na roky 2007 až 2009 s plánovanými schodkami na úrovni 3,0 %, 2,5 % a 2 % HDP plní podmienky reformovaného Paktu stability a rastu.

Tabuľka č.50: Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2007 až 2009 v metodike ESA 95

(v mil. Sk)	2006	2007	2008	2009
Štátny rozpočet	-68 960,8	-25 485,9	-51 776,6	-47 799,1
Ostatné subjekty rozpočtu VS spolu	24 552,5	-27 842,1	4 236,6	7 213,1
Rozpočet VS spolu	-44 408,3	-53 328,0	-47 540,0	-40 586,0
Podiel RVS v % na HDP	-2,9	-3,0	-2,5	-2,0
HDP v b. c. v mld Sk	1 531,4	1 777,6	1 901,6	2 029,3

Očakávaný dopad II. piliera	-20 200,4	-21 683,8	-24 144,5	-26 676,3
Podiel dopadu II. piliera v % na HDP	-1,3	-1,2	-1,3	-1,3

Poznámka: Pri rozpočte VS znamienko (+) znamená prebytok, znamienko (-) schodok

Zdroj: MF SR

Výrazný vplyv na deficit rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 95 majú v rozpočtoch ostatných subjektov verejnej správy najmä Fond národného majetku Slovenskej republiky a Sociálna poisťovňa.

Zhoršenie hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy v roku 2007 oproti predchádzajúcemu obdobiu spôsobuje:

1. predpokladaný prevod prostriedkov z Fondu národného majetku Slovenskej republiky získaných z privatizácie Slovenských elektrární, a. s. do štátnych finančných aktív v objeme 31 mld. Sk. Táto transakcia má zároveň pozitívny vplyv na hospodárenie štátneho rozpočtu v metodike ESA 95, ktorého súčasťou sú aj štátne finančné aktíva.
2. schodkové hospodárenie vyšších územných celkov vo výške 1,0 mld. Sk a Sociálnej poisťovne na úrovni 0,9 mld. Sk. Mierne negatívny vplyv má schodkové hospodárenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Environmentálneho fondu a Slovenského pozemkového fondu. Ostatné nespomínané subjekty verejnej správy majú pozitívny, resp. neutrálny vplyv na celkové hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy.

Hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy na roky 2008 a 2009 vykazuje prebytok.

Na základe stanovených parametrov fiškálneho rámca, hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy a stanovenia rámca štátneho rozpočtu je možné definovať nasledujúce základné parametre vývoja verejných financií.

Tabuľka č. 51: Základné parametre vývoja financií 2006-2009

(v mld Sk)	2006	2007	2008	2009
Príjmy verejnej správy	564,0	595,1	628,2	671,6
Výdavky verejnej správy	608,4	648,4	675,8	712,2
Schodok/prebytok verejnej správy	-44,4	-53,3	-47,6	-40,6
Schodok verejnej správy (v % na HDP)	-2,9	-3,0	-2,5	-2,0

Zdroj: MF SR

1.4 Makroekonomické rámce zostavenia rozpočtov obcí

Návrh rozpočtu územnej samosprávy na roky 2007 až 2009 nadväzuje na rok 2005, ktorý bol prvým rokom realizácie fiškálnej decentralizácie. Financovanie samosprávnych kompetencií obce a vyššie územné celky zabezpečujú predovšetkým z vlastných daňových príjmov.

Tabuľka č. 53: Dopad fiškálnej decentralizácie na rozpočty obcí

(v mil. Sk)	2005	2006	2007	2008	2009
Daň z príjmov FO do obcí	26 612	29 673	31 765	35 071	38 886

Zdroj: MF SR

Predpokladá sa, že obce v roku 2006 dosiahnu celkové príjmy vo výške 84 364,3 mil. Sk a celkové výdavky v sume 80 964,3 mil. Sk. Údaje sú odhadom Ministerstva financií SR vzhľadom na to, že financovanie samosprávnych kompetencií je v plnej pôsobnosti obcí.

Daňové príjmy sa očakávajú v sume 38 418,0 mil. Sk a obce ich získajú z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, z výnosu dane z nehnuteľností a z výnosu daní za špecifické služby (miestne dane a poplatok za komunálne odpady).

V rámci nedaňových príjmov sa uvažuje, že obce dosiahnu príjem 14 400,0 mil. Sk. Ide najmä o príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku v sume 4 200,0 mil. Sk, a to z nájomného z prenajatých pozemkov, budov, strojov a zariadení, čiastku 3 500,0 mil. Sk z administratívnych a iných poplatkov a platieb (správne poplatky, za ubytovacie a stravovacie služby, zo vstupného, za relácie v miestnom rozhlase a pod.) a z iných nedaňových príjmov v sume 2 100,0 mil. Sk.

Granty a transfery zo štátneho rozpočtu sa očakávajú v objeme 22 796,3 mil. Sk. Uvedená suma je bez očakávaných prostriedkov z Európskej únie, ktorá bude zapojená do rozpočtov obcí v rámci finančnej perspektívy. Príjmové finančné operácie sa predpokladajú v celkovej sume 8 750,0 mil. Sk.

V roku 2007 sa oproti roku 2006 v rozpočtoch obcí v príjmovej časti očakáva pokles, vyplývajúci najmä z poklesu poskytovaných grantov a transferov z jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí, nižší objem dotácií na programy regionálneho rozvoja a podpory bývania, zníženie dotácií na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva z titulu poklesu žiakov, zníženie dotácií na aktivity ochrany životného prostredia a zníženie dotácií na spolufinancovanie projektov financovaných v rámci predvstupových fondov na úseku ochrany životného prostredia a z titulu zníženia príjmov finančných operácií.

Celkové výdavky obcí na rok 2006 sa predpokladajú v objeme 80 964,3 mil. Sk. Ak by bola zachovaná štruktúra výdavkov obcí na úrovni dosiahnutej skutočnosti roku 2004, potom vývoj výdavkov podľa jednotlivých úsekov činnosti v rokoch 2006 až 2008 by bol nasledovný:

Tabuľka č. 53: Vývoj výdavkov podľa jednotlivých úsekov činnosti 2006-2008

	Funkcia (v mil. Sk)	2006	2007	2008
01	Všeobecné verejné služby	19 700,00	19 800,00	21 040,00
02	Obrana	9,00	10,00	13,00
03	Verejný poriadok a bezpečnosť	1 400,00	1 450,00	1 500,00
04	Ekonomická oblasť	9 450,00	9 460,00	9 860,00
05	Ochrana životného prostredia	6 430,00	6 500,00	6 850,00
06	Bývanie a občianska vybavenosť	8 266,00	7 691,00	7 747,00
07	Zdravotníctvo	220,00	250,00	270,00
08	Rekreácia, kultúra a náboženstvo	4 680,00	4 700,00	4 780,00
09	Vzdelávanie	26 900,00	27 300,00	28 200,00
10	Sociálne zabezpečenie	3 909,30	4 280,10	4 672,50
Spolu		80 964,30	81 441,10	84 932,50

Zdroj: interné údaje MsÚ

Dopad fiškálnej decentralizácie

Nový systém financovania originálnych kompetencií územnej samosprávy sa od 1.1.2005 sa realizuje plynulo a v súlade so schválenou legislatívou. Fiškálna decentralizácia okrem zvýšenej samostatnosti územnej samosprávy pri rozhodovaní o použití vlastných príjmov mala priniesť aj preukázateľne väčší balík finančných prostriedkov do pokladníc miest, obcí a VÚC oproti starému systému. Súčasný vývoj dokonca ukazuje, že pôjde o významne vyššie sumy, ako sa predpokladalo v pôvodných kvantifikáciách MF SR.

Daň z príjmov FO sa podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozdeľuje vo výške 70,3 % výnosu obciam a 23,5 % vyšším územným celkom. Rozdelenie výnosu dane z príjmov FO pre jednotlivé obce a samosprávne kraje vykonávajú daňové úrady na základe východiskových štatistických údajov.

Prognóza vývoja dane z nehnuteľností v rokoch 2006 až 2009 do rozpočtov obcí je podľa Ministerstva financií SR nasledovná (odhad je len indikatívny, lebo subjekty samosprávy si zostavujú vlastné rozpočty):

Tabuľka č. 54: Vývoj dane z nehnuteľností do rozpočtov obcí

v mld. Sk	2005	2006	2007	2008	2009
Výnos z dane z nehnuteľností	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6

Zdroj: ŠÚ SR

V novele zákona sa v súvislosti s určením poplatku za komunálne odpady upresňuje výpočet ukazovateľa produkcie komunálnych odpadov v určenom období.

2. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

2.1 Analýza výsledkov hospodárenia

Rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou

Rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2008 bol schválený ako vyrovnaný s celkovým objemom príjmov a výdavkov v sume 302 785 tis. Sk. Po III. úprave rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou celkové príjmy a výdavky (bežné, kapitálové a finančné operácie) predstavujú sumu 387 752 tis. Sk.

Tabuľka. č. 55: Sumarizácia rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2008
(v tis. Sk)

		Pôvodný rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
1.	Bežné príjmy spolu:	268 283	281 706	298 942
2.	Bežné výdavky spolu:	255 539	274 221	268 586
3.	Rozdiel - prebytok bežného rozpočtu:	+ 12 744	+ 7 485	+ 30 356
4.	Kapitálové príjmy spolu:	29 000	66 749	83 351
5.	Kapitálové výdavky spolu:	41 744	107 979	94 727
6.	Rozdiel - schodok kapitál.rozpočtu:	- 12 744	- 41 230	- 11 376
7.	Príjmy spolu (bežné+kapitálové):	297 283	348 455	382 293
8.	Výdavky spolu (bežné+kapitálové):	297 283	382 200	363 313
	Rozdiel:	+ 0	- 33 745	+ 18 980
9.	Finančné operácie - príjmy:			
	- Fond rozvoja bývania	1 400	6 938	5 537
	- Združené finančné prostriedky	1 102	2 052	1 173
	- Rezervný fond	3 000	11 360	6 655
	- Úver "Prestavba III. ZŠ na adm.budovu"	0	18 000	13 645
	- Zostatok prostriedkov z r. 2007	0	24	27
	- Vrátenie návr.peň. príspevku- Harmoni,n.o.	0	0	17
	- Vysporiadanie pohl'. z ručenia úveru	0	923	1 692
	Spolu:	5 502	39 297	28 746
10.	Finančné operácie - výdavky:			
	- Splátka úveru na 90 M zo ŠFRB	611	611	368
	- Splátka úveru MsNsP - kuchyňa a riad.	1 337	1 337	1 334
	- Splátka úveru námestie	3 264	3 264	3 264
	- Splátka úveru zo ŠFRB - 42 b.j.	66	66	57
	- Splátka leasingu (auto MsP)	99	99	98
	- Splátka leasingu (Škoda Octavia)	125	125	124
	- Návratný peňažný príspevok-	0	50	50

	Harmoni, n.o.			
	Spolu:	5 502	5 552	5 295
11.	Celkové príjmy spolu	302 785	387 752	411 039
12.	Celkové výdavky spolu	302 785	387 752	368 608
13.	Účtovný prebytok (schodok) celkom	0	0	42 431

Zdroj: interné materiály MsÚ

2.2 Rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou v rámci viacročného rozpočtovania

Systém programového rozpočtovania sa na úrovni územnej samosprávy zavádza od roku 2009 a predstavuje významný krok pri riadení rozpočtových zdrojov v podobe zmeny pohľadu na rozpočet, jeho funkciu, obsah a prezentáciu. Hlavným cieľom zavedenia programového rozpočtovania je snaha o maximalizovanie transparentnosti pri nakladaní s verejnými zdrojmi mesta a prezentovanie zámerov a vybraných cieľov samosprávy, ktoré sú základom pre tvorbu rozpočtu a rozdeľovanie verejných zdrojov. Vypracovanie prvého programového rozpočtu na roky 2009 – 2011 však znamená len začiatok procesu. V každom z nasledujúcich rokov sa mestská samospráva bude snažiť prezentovať nielen výdavky, ale aj ciele, ktoré chce naplňať a súčasne s nimi aj merateľné ukazovatele, ktoré najlepším spôsobom umožnia identifikovať, čo mesto v danom roku plánuje realizovať a ako chce zlepšovať služby pre obyvateľov mesta.

Programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobu dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov.

Podstatou programového rozpočtovania je zadefinovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov. Pri tvorbe programového rozpočtu ide hlavne o vytvorenie programovej štruktúry (tvorba programov, podprogramov, prvkov), formulovanie zámerov a cieľov, vytvorenie merateľných ukazovateľov a následné rozdelenie výdavkov rozpočtu do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov a projektov.

V programovom rozpočte na roky 2009 – 2011 budú výdavky mesta Bánovce nad Bebravou alokované do 14 programov:

1. Plánovanie, manažment a kontrola
2. Propagácia a marketing
3. Interné služby mesta
4. Služby občanom
5. Bezpečnosť, právo a poriadok
6. Odpadové hospodárstvo
7. Doprava
8. Komunikácie a verejné priestranstvá
9. Vzdelávanie
10. Šport
11. Kultúra
12. Prostredie pre život
13. Sociálne služby
14. Administratíva

Programy a ich časti obsahujú merateľné ciele, ktoré prezentujú plánované výstupy a výsledky práce mesta, rozpočtových organizácií mesta. Programový rozpočet mesta sa opiera o schválený strategický dokument. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, ktorý prezentuje víziu mesta, jeho poslanie a hodnoty a súčasne strednodobé strategické ciele.

Programový rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou na roky 2009 – 2011 je zostavený v súlade s nasledovnými právnymi normami:

- so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- so zákonom č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy,
- so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- so zákonom č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov rozpočtovej klasifikácie,
- s opatrením MF SR č. MF/008978/2006-421, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia,
- s opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a o rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, obce a VÚC,
- so Zasadami hospodárenia s finančnými prostriedkami mesta Bánovce nad Bebravou v znení neskorších predpisov.

Programový rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou na roky 2009-2011

Návrh rozpočtu obcí na roky 2009 – 2011 nadväzuje na východiská rozpočtu verejnej správy a vývoj hospodárenia v predchádzajúcich rokoch. V roku 2009 sa v rozpočtoch obcí predpokladá vyrovnané rozpočtové hospodárenie a nepredpokladajú sa žiadne nové kompetencie, ani dopady na rozpočty obcí vyplývajúce z pripravovaných nových právnych úprav, najmä v sociálnej oblasti.

Tabuľka č. 56: *Prijmy rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou na roky 2009-2011 sa rozpočtujú vo výške (v eurách):*

	Rozpočet 2009	Rozpočet 2010	Rozpočet 2011
<i>Prijmy rozpočtu mesta - v tom:</i>			
<i>tom:</i>	10 623 286	10 458 906	11 150 501
Bežné príjmy	9 751 979	10 425 712	11 123 946
Kapitálové príjmy	871 307	33 194	26 555
<i>Výdavky rozpočtu mesta - v tom:</i>			
<i>tom:</i>	10 858 705	10 507 237	11 063 367

Bežné výdavky	9 427 517	10 029 908	10 513 510
Kapitálové výdavky	1 431 188	477 329	549 857
Finančné operácie - príjmy:	414 300	237 835	103 100
Finančné operácie - výdavky:	178 881	189 504	190 234
Celkové príjmy:	11 037 586	10 696 741	11 253 601
Celkové výdavky:	11 037 586	10 696 741	11 253 601

Zdroj: interné materiály MsÚ

Programový rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2009 je navrhnutý ako vyrovnaný, t.j. rozdiel medzi celkovými príjmami a výdavkami (vrátane príjmových a výdavkových finančných operácií) je 0,- Sk. Bežný rozpočet je navrhnutý ako prebytkový v sume 324 462 eur, kapitálový rozpočet je rozpočtovaný so schodkom 559 881 eur. Schodok kapitálového rozpočtu je krytý prebytkom bežného rozpočtu a príjmovými finančnými operáciami – predpokladaným prebytkom hospodárenia za rok 2008 ako prevod z Rezervného fondu mesta v sume 269 343 eur, prevodom z Fondu rozvoja bývania v sume 96 926 eur, prevodom zo Združených finančných prostriedkov v sume 14 439 eur na splátky úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania a úverom zo Štátneho fondu rozvoja bývania na prestavbu 14 b.j. v sume 33 592 eur.

Návrh programového rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2009 je zostavený na základe požiadaviek jednotlivých odborov a rozpočtových organizácií mesta vychádzajúc z potrieb a začatých akcií jednotlivých pričlenených častí mesta a mestských častí a obyvateľov mesta a akcií z dokumentu PHSR v rámci možných finančných zdrojov. Výdavky sú zaradené do 14 rozpočtových programov s očakávanými výstupmi a výsledkami realizácie (aktivít).

Príjmová časť návrhu rozpočtu počítala s vyšším rastom výnosu dane z príjmov FO, v porovnaní s rozpočtom na rok 2008 o 10 %. Z prognózy rozpočtu verejnej správy na rok 2008 vyplývalo, že obce môžu očakávať lepši výnos DzP FO až o 2,5 mld. Sk. Reálne hodnoty budú známe až po zúčtovaní roka 2008 a schválení záverečného účtu verejnej správy. Pričom rozpočtované príjmy celej verejnej správy mali medziročne vzrásť o 11,96 %. Celkové výdavky obcí mali vzrásť o 9,7 %. Predpoklad bol, že z výnosu DzP FO budú mestá a obce financovať nové výdavky spôsobené:

- dopadom inflácie (očakávaný rast 2,9 – 3,5 %),
- zvýšením tarifných platov zamestnancov verejnej správy (valorizácia) o 7 % od 1.1.2009,
- zvýšením platov starostov a hlavných kontrolórov o 8,2 %,
- dopadmi schválených a pripravovaných zákonov:
  - novela zákona č. 315/1992 Zb. o verejných telovýchovných, športových a turistických podujatiach,
  - zákon o výchove a vzdelávaní,
  - návrh zákona o pedagogických zamestnancoch,
  - návrh zákona o sociálnych službách,
  - návrh zákona o dani z príjmov – zamestnanecký bonus.

Výdavky na prenesený výkon štátnej správy na rok 2009 boli navrhnuté v ŠR vyššie o 6,7 %. Problematické je navrhnuté medziročné zníženie dotácie na činnosť stavebných úradov o 0,3 %.

K 1.1.2009 bola v Slovenskej republike prijatá spoločná mena EÚ – euro, t.j. euro sa zaviedlo súčasne do hotovostného i bezhotovostného obehu a stalo sa jediným zákonným platidlom v Slovenskej republike. V programovom rozpočte mesta na rok 2009 sa ráta s finančnými prostriedkami potrebnými na plynulý prechod na menu euro.

2.3 Majetok mesta

K ultimu roka 2005 hospodárilo mesto Bánovce nad Bebravou s celkovým majetkom v objeme 1 074 965 tis. Sk, v jeho štruktúre dominuje neobežný majetok so 93,1 %-ným podielom na bilančnej sume. Najväčšou zložkou neobežného majetku je dlhodobý hmotný majetok, ktorý dosiahol k ultimu roka 2005 výšku 879 428 tis. Sk. Dlhodobý finančný majetok predstavuje hodnotu 119 128 tis. Sk.

2.4 Rating mesta

Celkové hospodárenie mesta Bánovce nad Bebravou od roku 2002 hodnotí Slovenská ratingová agentúra. Za hodnotené obdobie roka 2005 k obdobiu jún 2006 zvýšila mestu ratingové hodnotenie na :

Dlhodobý korunový rating	BBB	/stabilný výhľad/
Dlhodobý devízový rating	BBB -	/stabilný výhľad/
Krátkodobý rating	S2	

Mestu Bánovce nad Bebravou bolo priradené dlhodobé ratingové hodnotenie v kategórii transakcií v slovenských korunách BBB (stabilný výhľad). V kategórii transakcií v cudzích menách bolo mestu Bánovce nad Bebravou priradené ratingové hodnotenie BBB - (stabilný výhľad). Krátkodobé ratingové hodnotenie mesta Bánovce nad Bebravou je S2, čo je najlepšie možné krátkodobé ratingové hodnotenie pre subjekty dosahujúce dlhodobé ratingové hodnotenie BBB.

Zdôvodnenie:

- Mesto Bánovce nad Bebravou schválilo v roku 2005 základný strategický dokument – **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou**, ktorý definuje prioritné rozvojové oblasti mesta na obdobie 5 až 7 rokov. Mesto postupne spracováva koncepcné dokumenty pre rôzne oblasti, v roku 2005 vypracovalo **Koncepciu rozvoja v oblasti tepelnej energetiky**, ktorá sa postupne dopĺňa.
- Finančné hospodárenie mesta je stabilné. Hospodárenie mesta bolo za rok 2005 ukončené prebytkom v objeme 20,8 mil. Sk; zadlženosť mesta dosahuje bezpečnú úroveň, čo dokumentujú aj hodnoty ukazovateľov nových pravidiel používania návratných zdrojov financovania – zadlženosť k bežným príjmom za rok 2005 bola 14,8 %-ná, pomer dlhovej služby k bežným príjmom bol 2,92 %-ný. Mesto

disponuje dostatočným objemom finančných prostriedkov a je schopné dlhodobo uhrádzať svoje záväzky riadne a včas.

- Mesto je v súčasnosti v štádiu pripravenosti k implementácii novej organizačnej schémy (schválená v októbri 2005), ktorá predpokladá prechod na trojstupňové riadenie a vznik nových útvarov v organizačnej štruktúre mestského úradu a obsadenie novovzniknutých pracovných pozícií. V oblasti informatizácie agentúra pozitívne hodnotí snahu vedenia mesta o zjednotenie v súčasnosti využívaných modulov v rámci vnútorného informačného systému, nakoľko informačný systém v podmienkach MsÚ je významným podporným nástrojom interného riadenia.
- Pozitívne agentúra vníma využívanie inštitútu osobitného príjemcu dávok v hmotnej núdzi mestom Bánovce nad Bebravou z dôvodu zamedzenia vzniku pohľadávok z neplatenia nájomného za byty. Mesto tak nielen predchádza vzniku pohľadávok z nájomného, ktorých vymáhanie by mohlo byť v budúcnosti problematické, ale je tak nápomocné pri udržaní riadnych podmienok bývania sociálne slabších občanov mesta.

III. SWOT ANALÝZA

1. SILNÉ STRÁNKY

- vysoký podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov, obyvateľov v produktívnom veku
- relatívne nízky a znižujúci sa počet poberateľov sociálnych dávok, vrátane dávok v hmotnej núdzi
- bohatý prírodný potenciál krajiny
- zdroj termálnej vody
- tranzitné mesto – cca 80 000 zastavených návštevníkov za rok
- dobré cestné a železničné spojenie, blízkosť diaľnice D1
- zmeny zostávajúcich palivových základní ich splynofikovaním
- ochrana prírody a krajiny
- schválený územný plán mesta
- dostatočná kapacita inžinierskych sietí
- odborná kvalifikácia pracovnej sily
- historické, kultúrne hodnoty

2. SLABÉ STRÁNKY

- klesajúca tendencia vývoja pôrodnosti – budúcich ekonomicky aktívnych obyvateľov mesta pribúda v menšej miere ako tých už ekonomicky neaktívnych (dôchodcov)
- strata časti ľudského kapitálu migráciou – mladší a tí, ktorí majú vyššie vzdelanie, majú väčší sklon k vysťahovaniu sa z mesta
- nedostatok (kvalitných) služieb v cestovnom ruchu, tým nevyužitý vnútorný potenciál mesta a jeho okolia
- nedostatočná kapacita poskytovateľov sociálnych služieb, predovšetkým v domácej a komunitnej starostlivosti a nevyužitý potenciál na opatrovanie starších občanov v domácej starostlivosti (aj keď v ostatnom období dochádza k zvyšovaniu záujmu o opatrovateľskú službu)
- zlý stav niektorých školských budov, nedostatočná vybavenosť škôl pomôckami a výpočtovou technikou
- nízka úroveň vybavenosti zariadení cestovného ruchu
- nedostatočná infraštruktúra rekreačných oblastí
- slabá propagácia územia
- zložité majetkovoprávne vzťahy území
- stará ekologická záťaž
- nízka úroveň starostlivosti o kultúrne pamiatky
- nedostatočná manažérska pripravenosť

3. PRÍLEŽITOSTI

- rast ekonomickej výkonnosti, príjmov a zamestnanosti z rozvoja obchodu a služieb, najmä cestovného ruchu, pre ktorý sú v regióne predpoklady, ale v súčasnosti nie sú v dostatočnej miere využité
- spolupráca verejného a súkromného sektora v oblasti sociálnej politiky, schopnosť získavať financie z rôznych zdrojov
- vznik chýbajúcich a nedostatkových poskytovateľov v sociálnej a zdravotnej sfére súkromnými zriaďovateľmi, nespoliehajúcich sa na verejné zdroje
- dobudovanie rýchlostnej cesty R2, napojenie mesta na diaľničnú sieť
- možnosti dobudovania rekreačnej zóny Pažiť s využitím termálneho vrtu
- zapojenie súkromných investorov do rozvoja mesta
- postupné oživenie priemyselnej výroby
- cielené využívanie finančných prostriedkov z eurofondov
- spolupráca na úrovni mikroregiónu Bánovecko
- dostatok ľudských zdrojov na trhu práce
- znižovanie ekologických záťaží územia

4. OHROZENIA

- koncentrácia menej majetných vrstiev obyvateľstva v okrajových oblastiach mesta – „robotníckych“ sídliskách predstavuje hrozbu sociálnej segregácie
- prírastok tzv. civilizačných chorôb – onkologických ochorení ako karcinóm prsníka, pľúc, hrubého čreva, žalúdka
- odliv kvalifikovanejšej pracovnej sily mimo región a/alebo neprispôsobenie sa značnej časti ostatnej pracovnej sily v meste zmeneným požiadavkám na trhu práce
- problémy s vytvorením podmienok pre služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti a financovaním rastúcich nárokov na starostlivosť o starších ľudí
- problémy pri prechode zodpovednosti v oblasti pomoci občanom v hmotnej núdzi zo štátnej správy na samosprávu
- negatívny demografický vývoj a s ním súvisiace problémy so zavádzaním racionalizačných opatrení v oblasti školstva
- nízke percento majetkovoprávneho vysporiadania vlastníkov pozemkov

- vecné bremená
- riziká znečistenia životného prostredia priemyselnými zónami na území mesta
- divoké skládky odpadov na území mesta
- slabá koordinácia všetkých zainteresovaných subjektov regiónu
- nízka úroveň priestorového vybavenia kultúrnych akcií, absencia amfiteátra

IV. STRATÉGIA ROZVOJA MESTA

1. STAVEBNÝ ROZVOJOVÝ PROGRAM

Zámerom je vytvoriť podmienky pre motivačné a konkurenciu nedeformujúce prostredie pre podnikanie, osobitne malé a stredné, so zameraním na tvorbu nových produktívnych pracovných miest v súkromnej sfére, najmä prostredníctvom znižovania neefektívnych výdavkov a zmenou príjmovej (daňovej a poplatkovej) politiky mesta.

1.1 Priemysel

Priority

- vytváranie nových pracovných miest
- oživenie výroby v jestvujúcich výrobných zariadeniach
- výstavby priemyselných parkov

Opatrenia

- reštrukturalizácia vybudovaného priemyslu,
- príprava a realizácia nových priemyselných zón - Horné Naštice, Biskupice, Horné Ozorovce,
- príprava a realizácia nehnuteľností pre malé a stredné podnikanie,
- vytvorenie podnikateľského inkubátora.

Aktivity

- územné plánovanie, vysporiadanie majetkovoprávných vzťahov, príprava inžinierskych sietí,
- siete, hľadanie potencionálnych investorov prostredníctvom firiem, ktoré spolupracujú s investormi – SARIO, IPEC, MHSR, TSK, RRA TN.

Merateľné ukazovatele

- vytvorenie nových pracovných príležitostí v počte 300-900 pracovných miest.

Doba realizácie

- roky 2009 - 2013

Realizátori

- mesto, potencionálni investori, SARIO, MH SR

Financovanie:

Finančné krytie bude z nasledovných zdrojov:

- rozpočtu mesta,
- štátneho rozpočtu,
- zo zdrojov EÚ,
- súkromných zdrojov,
- úverov.

Tabuľka č. 57: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
Opatrenie: Opatrenie 1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
Podporované aktivity: Budovanie hnedých a zelených priemyselných parkov
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: 10 mil. EUR
Doba realizácie: max. 36 mesiacov
Poznámka: žiadateľ musí byť 100%-ným vlastníkom nehnuteľného majetku súvisiaceho s projektom
Ďalšie informácie: www.sea.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP K a HR

1.2 Výstavba

Priority

- zatraktívnenie rázu mesta

Opatrenia

- rekonštrukcia Ulic Farská a J. Jesenského,
- výstavba polyfunkčných domov,
- rekonštrukcia strechy Kostola Najsvätejšej Trojice,
- architektonická úprava existujúcich budov na námestí (strechy a pod.),
- rekonštrukcia Domu kultúry na Ul. Farská a výstavba parkoviska
- rekonštrukcia a prístavba Základnej školy na Ulici Duklianska
- infraštruktúra Pažiť.

Doba realizácie

- rok 2009 – 2013

Realizátori

- mesto, súkromní investori, cirkev, MH SR

Financovanie

- rozpočet mesta,

- súkromné zdroje,
- grantové programy,
- štátny rozpočet

Tabuľka č. 58: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Výnos ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR
Účel dotácie: Tento výnos ustanovuje rozsah, podmienky a spôsob poskytovania dotácií v pôsobnosti Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v rámci Programu rozvoja bývania na a) obstarávanie nájomných bytov, b) výstavbu technickej vybavenosti, c) odstraňovanie systémových porúch bytových domov.
Finančné zdroje: 80% výdavkov na projekt hradených z príspevku štátneho rozpočtu 20% Štátny fond rozvoja bývania
Ďalšie informácie: www.build.gov.sk

Zdroj: výnos ministra výstavby a regionálneho rozvoja SR

1.3 Koncepcia rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou v oblasti tepelnej energetiky

Problematika tepelnej energetiky je rozobratá podrobne v prijatej Koncepcii tepelnej energetiky pre mesto Bánovce nad Bebravou. Ako programový materiál je otvorená, t. z., že v priebehu budúcich rokov bude aktuálne doplňaná a priority a čiastkové opatrenia.

Úvodom analyzuje súčasný stav tepelnej energetiky v meste t.j. výrobu tepla na ÚK a ohrev TÚV – spôsoby, využitie, ale i vplyvy na životné prostredie.

Koncepcia hlavne navrhuje a podporuje nové alternatívne spôsoby hlavne z obnoviteľných zdrojov t.j solárna energia, geotermálna energia /kúpalisko a plaváreň/ i biomasa / ktorá sa úspešne využíva na sídlisku Dubnička/. Ponúka alternatívy úsporných opatrení v spotrebe počnúc zlepšením komunikácie medzi výrobcami a odberateľmi tepla, cez inštaláciu ekvitermickej regulácie, po komplexnú obnovu budov vrátane zateplenia.

Záverom potrebné opatrenia zhŕňa do návrhu záväznej časti Koncepcie rozvoja tepelnej energetiky Mesta Bánovce nad Bebravou.

Plné znenie Koncepcie tepelnej energetiky pre mesto Bánovce nad Bebravou je možné si stiahnuť z webovej stránky Mesta Bánovce nad Bebravou v časti Samospráva pod

http://web.banovce.sk/na_stiahnutie/koncepciaBceSchvalenaMsZ05092006.zip.

Tabuľka č. 59: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy
Operačný cieľ: 3.2. Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie
Podporované aktivity: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia); výstavba alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálneho zásobovania teplom
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

1.4 Informatizácia

Priority

- vybudovanie mestskej metropolitnej siete.

Opatrenia

- pripojenie jednotlivých obcí mikroregiónu Bánovecko na mestskú metropolitnú sieť,
- vybudovanie Bánovského informačného centra.

Doba realizácie

- roky 2009 – 2013

Realizátori

- mesto.

Financovanie

- rozpočet mesta,
- súkromné zdroje,
- grantové programy.

Tabuľka č. 60: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Informačná spoločnosť
Prioritná os: 3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu
Opatrenie: Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu
Podporované aktivity: zavádzanie, rozvoj a prevádzka moderných sieťových platforiem zabezpečujúcich komunikáciu systémov štátnej správy v rozsahu potrebnom pre rozvoj eGovernmentu, budovanie a rozvoj optických, metalických či bezdrôtových prístupových širokopásmových sietí
Finančné zdroje: 85% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.opis.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP IS

2. CESTOVNÝ RUCH A OBCHOD

Priority:

- zvýšenie atraktívnosti mesta,
- zvýšenie návštevnosti mesta,
- podpora budovania turistickej infraštruktúry,
- skvalitňovanie služieb CR,
- vytváranie podmienok pre potencionálnych investorov v CR,
- podpora propagácie a prezentácie mesta, marketing,
- rozvoj obchodnej siete.

Opatrenia:

- dobudovanie cyklotrás a turistických chodníkov,
- podpora voľno časových aktivít pre miestne obyvateľstvo a návštevníkov mesta,
- využitie potenciálu vodných zdrojov v rozvoji aktivít CR,
- podpora malého a stredného podnikania v CR,
- podpora regionálnej organizačnej štruktúry CR,
- výstavba obchodného centra,
- zvýšenie počtu ubytovacích zariadení.

Aktivity:

- vybudovanie cyklotrás a turistických chodníkov v náväznosti na existujúce trasy Trenčianskeho regiónu a prihraničných oblastí v Českej republike,
- údržba a spevnenie chodníkov využívaných na pešiu turistiku, pozdĺž chodníkov rozmiestnenie cvičebných náradí za účelom upevnenie zdravia a telesnej kondície,
- zabezpečenie značenia cyklotrás a chodníkov,
- budovanie oddychových zariadení, ihrísk,
- dobudovanie zimného štadióna s prestrešením,

- vytvorenie prírodného centra voľného času,
- ostatná športovo-rekreačná vybavenosť (náučné chodníky, cvičná lyžiarska lúka, korčuľovanie...),
- zvýšenie aktivity v športovej oblasti (usporiadanie turnajov v rôznych oblastiach športu),
- realizácia propagácie kultúrnych pamiatok a prírodných krás,
- hľadanie investorov pre budovanie areálu termálneho kúpaliska Pažiť,
- majetkovoprávne vysporiadanie vlastníckych vzťahov, vybudovanie inžinierskych sietí a odvodnenie okolitých pozemkov termálneho kúpaliska Pažiť,
- dobudovanie termálneho kúpaliska Pažiť,
- výstavba aquaparku,
- vodná nádrž Prusy, sanácia rybníkov,
- riešenie nedostatkov v oblasti ubytovania – skvalitnenie a rozšírenie kapacity,
- skvalitnenie stravovacích zariadení na území mesta,
- podpora penziónového ubytovania na území mesta,
- komplexný regionálny informačný systém (internet, propagačný materiál...),
- spracovanie marketingovej stratégie za účelom lepšej ponuky na trhu,
- vybudovanie TIC,
- príprava stavebného pozemku pod obchodné centrum a náväzná úprava časti námestia,
- výstavba bungalovov, chát v rekreačnej zóne Pažiť.

Doba realizácie:

- roky 2009 – 2013

Financovanie:

- rozpočet mesta,
- štátny rozpočet,
- zdroje EÚ,
- súkromné zdroje,
- úvery

Tabuľka č. 61: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu
Opatrenie: 3.2. Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu
Podporované aktivity: rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok, vrátane dopravných subsystémov, parkoviská, cyklotrasy, lyžiarske trasy, orientačné tabule, chodníky, verejné sociálne zariadenia, verejné priestranstvá a zeleň, verejné osvetlenie, autobusové zastávky, vytváranie a podpora existujúcich TIK
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu

Limity na výdavky: min. 166 tis. EUR a max. 1.66 mil. EUR
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

3. DOPRAVA

3.1 Cestná doprava

Priority:

Cieľom je zabezpečiť kvalitné cestné spojenie.

Opatrenia:

- riešenie kolíznych bodov na štátnej ceste I/50.

Aktivity:

- výstavba kruhového objazdu na Trenčianskej ceste pri reštaurácii Eso Dallas,
- rekonštrukcia križovatky na Trenčianskej ceste nad čerpacou stanicou Slovnaft,
- riešenie kolíznych bodov na Trenčianskej ceste pri bývalej Dyháňni, pri železničnej stanici, pri čerpacej stanici Slovnaft,
- realizácia návestia nad štátnou cestou I/50 pri čerpacej stanici Slovnaft,
- realizácia obchvatu mesta,
- obnova, údržba a majetkové vysporiadanie mestských komunikácií.

Doba trvania:

- roky 2009 – 2013

Financovanie:

- rozpočet mesta,
- štátny rozpočet,
- fondy EÚ,
- súkromné zdroje.

PRIORITA: Skvalitnenie stavu cestnej infraštruktúry, statickej dopravy a osvetlenia

1. Vypracovať štúdiu cyklistických chodníkov a prípadne ich realizácia.
2. Vypracovať štúdiu na statickú dopravu mesta, ktorá po prerokovaní a schválení bude slúžiť ako podklad pre rozhodovanie pri umiestňovaní nových stavieb a zmien dokončených stavieb.
3. Pri predkladaní investičných zámerov pri každom potenciálnom zdroji dôsledne vyžadovať riešenie statickej dopravy tak, aby bola uspokojená jej potreba v súlade s platnými normami a to na vlastnom alebo prenajatom pozemku.

4. Zriadiť fond statickej dopravy pre fyzické a právnické osoby, ktoré nemajú možnosť riešiť statickú dopravu na vlastnom alebo prenajatom pozemku.
5. Vypracovať VZN o statickej doprave, čím sa vytvoria legislatívne predpoklady vrátane využívania fondu v oblasti investičnej činnosti.
6. Parkovanie riešiť ako pohotovostné parkovacie plochy pre rezidentov, business, krátkodobú potrebu klientely, pasantov atď.

Tabuľka č. 62: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Operačný program doprava
Prioritná os 5 – Cestná infraštruktúra
Cieľom opatrenia je prispieť k zvyšovaniu bezpečnosti a plynulosti dopravy na cestách I. triedy prostredníctvom ich výstavby a modernizácie. Opatrenie je zamerané na výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy.
Skupiny oprávnených aktivít <ul style="list-style-type: none">
– Výstavba ciest I. triedy (obchvaty miest a obcí),
– Odstraňovanie nevyhovujúcich technických parametrov ciest,
– Zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky (odstraňovanie kritických nehodových lokalít, kolíznych bodov a pod.),
– Projekty zamerané na budovanie inteligentných dopravných systémov.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.telecom.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP Doprava

3.2 Železničná doprava

Priority:

- Cieľom je modernizácia trate, zlepšenie nevyhovujúceho technického stavu železničných tratí a železničnej stanice, efektívne zapojenie tratí do regionálneho systému dopravnej obslužnosti. Skvalitnenie dopravy po železnici by v budúcnosti malo smerovať k spokojnosti cestujúceho, k zvýšeniu jeho pohodlia, súkromia a zníženiu ceny cestovného.

Opatrenia:

- modernizácia technického stavu železničných tratí a železničnej stanice,
- aktívna účasť na parciálnych poradách s krajským úradom na prípravách GVD (grafikon vlakovej dopravy) a zefektívňovaní spolupráce a koordinácie v oblasti harmonizácie spojov ŽSR a SAD.

Doba trvania:

- roky 2009 – 2013

Financovanie:

- štátny rozpočet,

- fondy EÚ

Tabuľka č. 63: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Operačný program doprava
Prioritná os 1 – Železničná infraštruktúra
Cieľom opatrenia je prostredníctvom výstavby a modernizácie fixnej infraštruktúry vytvoriť predpoklady pre zvyšovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy na dopravnom trhu. Opatrenie je zamerané na zlepšenie stavu železničnej infraštruktúry, modernizáciu železničných staníc, výstavbu kľúčových železničných uzlov, zvyšovanie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky a znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie.
Skupiny oprávnených aktivít <ul style="list-style-type: none">
▪ Výstavba nových úsekov železničných tratí;
▪ Modernizácia železničných tratí TEN-T (realizácia aktivít zameraných najmä na zvyšovanie traťových rýchlostí, prestavbu a rekonštrukciu železničných staníc, budovanie mimoúrovňových križovaní s cestnou infraštruktúrou a pod.);
▪ Modernizácia zriaďovacích staníc;
▪ Zavádzanie interoperability a zvyšovanie bezpečnosti prevádzky;
▪ Elektrifikácia železničných tratí.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.telecom.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP Doprava

4. ĽUDSKÉ ZDROJE

Globálnym cieľom je „**Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile**“, ktorý vychádza z analýzy súčasnej ekonomickej a sociálnej situácie zamestnanosti, nezamestnanosti, možnosti a potrieb rozvoja ľudských zdrojov, z Programového vyhlásenia vlády SR a zo Stratégie podpory rastu zamestnanosti na základe reformy sociálneho systému a trhu práce.

Prvým cieľom je „**Zvýšenie zamestnanosti a pružnosti trhu práce**“.

Prvý cieľ je zameraný na podporu rozšírenia programov, projektov, nástrojov

a opatrení na podporu zamestnania evidovaných nezamestnaných, na podporu zvýšenia účinnosti aktívnej politiky trhu práce tak, aby sa dosiahlo vzpruženie trhu práce a rýchlejšie začlenenie nezamestnaných ľudí, najmä dlhodobo nezamestnaných, na trh práce.

Druhým cieľom je „Rozvoj inkluzívneho trhu práce a rovnosti príležitostí“.

Druhý cieľ je určený na podporu sociálnej inklúzie prostredníctvom zlepšenia zamestnanosti a začlenenia rizikových účastníkov na trh práce.

Tretím cieľom je „Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability pracovnej sily“.

Tretí cieľ je určený na dosiahnutie väčšieho súladu medzi ponukou kvalifikovanej pracovnej sily a kvalifikáciou požadovanou trhom práce.

4.1 Zvýšenie zamestnanosti a pružnosti trhu práce

Priority

- zastavenie rastu dlhodobej nezamestnanosti a predchádzanie jej vzniku,
- uplatňovanie aktivizačného a integrovaného prístupu k podpore zamestnania všetkých skupín odkázaných na sociálny systém,
- rozvoj efektívneho systému poradenstva o povolaniach a zamestnaniach.

Opatrenia

- podpora a implementácia metód regionálnych poradensko-informačných centier (PIC) pre občanov so ZPS,
- tvorba a realizácia vzdelávacích rekvalifikačných programov zameraných na sociálno-psychologický výcvik, internet, jazykové znalosti,
- posilnenie vzdelávacích aktivít pre ženy po MD,
- vytvorenie špeciálnych programov pre najviac ohrozené skupiny EN,
- burzy práce,
- internetový trh práce,
- podpora programov zameraných na samozamestnanie EN občanov,
- informačné poradenstvo,
- poradenstvo pre voľbu povolania, poradenstvo na školách.

Aktivity

- sociálna rehabilitácia EN so zmenenou pracovnou schopnosťou (rekvalifikačné kurzy),
- nové metódy komunikácie (PC, internet),
- projekt podpory zamestnávania mladých ľudí (rekvalifikačné kurzy),
- stratégia hľadania zamestnania (poradenstvo).

Doba realizácie a realizátor

Uvedené aktivity budú realizované v rokoch 2005 – 2011, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Financovanie

- štátny rozpočet MPSVaR SR,
- fondy EÚ,
- TSK,
- súkromné zdroje.

4.2 Zvýšenie kvalifikácie pracovného potenciálu a adaptability

Priority

- rozvoj efektívneho a pružného systému odborného vzdelávania a prípravy,
- rozvoj efektívneho a funkčného systému ďalšieho vzdelávania ako záruky adaptability ľudských zdrojov.

Opatrenia

- dobudovanie materiálno - technickej základne škôl a školských zariadení v súlade s európskymi štandardami,
- dobudovanie informačnej siete,
- podpora partnerstva štátnych a neštátnych inštitúcií,
- podpora vnútropodnikového vzdelávania.

Doba realizácie a realizátor

Uvedené aktivity budú realizované v rokoch 2009 – 2013, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, mesto Bánovce nad Bebravou.

Financovanie

- štátny rozpočet – MPSVaR SR,
- fondy EÚ,
- TSK,
- rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou,
- súkromné zdroje

Tabuľka č. 64: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia
Prioritná os: 1. Podpora rastu zamestnanosti
Opatrenie: 1.1. Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
Podporované aktivity: podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: neuvádzajú sa
Doba realizácie: neuvádza sa
Ďalšie informácie: www.sia.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP ZaSI

Tabuľka č. 65: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Výnos ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR
Účel dotácie: <ul style="list-style-type: none">
-Dotácia na rekondicno-rehabilitačné pobyty a integracné pobyty, na programy sociálnej rehabilitácie, na tvorbu a vydávanie časopisov a nepravidelných periodík, na členstvo v medzinárodných organizáciách a na financovanie časti prevádzkových nákladov občianskych združení
-Dotácia na podporu rozvoja sociálnych služieb a na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- Dotácia na humanitnú starostlivosť
- Dotácia na výkon osobitného príjemcu
- Dotácia na stravu
- Dotácia na školské potreby
Ďalšie informácie: www.employment.gov.sk

Zdroj: výnos MPSVaR

5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5.1 Ochrana a racionálne využívanie vôd

Priority

- obmedziť znečisťovanie povrchových vôd technickými opatreniami na ochranu vodných zdrojov,
- zrealizovať rekonštrukciu zariadení na distribúciu pitnej vody,
- vybudovať a zrekonštruovať kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd.

Opatrenia

- rozšírenie kapacity a intenzifikácia mestskej ČOV,
- ukončenie kanalizácie na Ul. Textilná,
- zrealizovanie kanalizácie a vybudovanie vlastných ČOV v jednotlivých mestských častiach – Malé Chlievany, Horné Ozorovce, Biskupice, Horné Ozorovce, Biskupice,
- obnovenie prietoku mlynského náhonu v Malých Chlievanoch,
- ekologizácia vodných tokov.

Aktivita

- príprava projektov a rozpočtovej dokumentácie, územné rozhodnutia, stavebné povolenia.

Merateľné ukazovatele

- rozšírenie ČOV o 2000 ekvivalentných obyvateľov,
- rozšírenie kanalizačnej siete o 7500 bm.

Doba realizácie

- roky 2005 – 2011

Realizátori

- mesto Bánovce nad Bebravou, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, Štátny vodohospodársky podnik,
- Ministerstvo ŽP SR

5.2 Ochrana ovzdušia

Priority

- zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia (SO₂, NO_x, CO, C_xH_y, tuhých emisií, prchavých organických zlúčenín a ťažkých kovov),
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie a racionálne využívanie neobnoviteľných zdrojov energie.

Opatrenia

- zmena palivových základní z tuhého paliva na zemný plyn alebo biomasu v CVČ,
- realizovať medziprašné bariéry výsadbou zelene,
- zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie,
- zlepšovanie tepelnotechnických vlastností stavieb,
- zníženie prašnosti okolo dopravných komunikácií,
- zmena technológií výroby zapríčiňujúcich znečistenie ovzdušia, inštalovanie nových zariadení a používanie nových ekologických látok.

Realizátori

- mesto Bánovce nad Bebravou, podnikateľské subjekty, Ministerstvo ŽP SR

Tabuľka č. 66: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy
Operačný cieľ: 3.2. Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie
Podporované aktivity: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia); výstavba alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

5.3 Odpadové hospodárstvo

Priority

- zaviesť inováciu stratégie riadenia odpadového hospodárstva v praxi,
- znížiť množstvo produkovaného TKO na území mesta Bánovce nad Bebravou,
- znížiť množstvo TKO vyvážaného na skládku Veronika, a.s. Dežerice,
- intenzifikovať separovaný zber druhotných surovín a zvýšiť využívanie vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu.

Opatrenia

- zväčšiť podiel vyseparovaných komodít z celkového množstva odpadov a ich príprava na spracovanie za účelom ďalšieho zhodnotenia a využitia,
- dôsledné zavedenie separovaného zberu do IBV (individuálna bytová výstavba) aj KBV (komplexná bytová výstavba) pre komodity papier, plasty, sklo, kovy, bioodpad, nebezpečný odpad,
- pravidelný a časovo prístupnejší zber a likvidácia nebezpečných odpadov,
- zvyšovať podiel kompostovaných biologických odpadov – využitím kompostární a priestorov pevných hnojísk na kompostovanie biologických odpadov, ďalej postupným vybudovaním a zavádzaním kompostární pre kompostovanie bioodpadov z domácností a verejnej zelene,
- vybudovanie zariadení na zhodnocovanie dreveného odpadu na biomasu,

- spracovanie plánu enviromentálnej výchovy v oblasti triedeného zberu odpadu,
- postupné zavedenie ekonomickej stimulácie všetkých občanov a organizácií.

Doba realizácie

- roky 2009 - 2013

Tabuľka č. 67: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 4. Odpadové hospodárstvo
Operačný cieľ: 4.1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu
Podporované aktivity: zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

5.4 Ochrana, zlepšenie a regenerácia prírodného prostredia

Priority

- revitalizovať narušené oblasti životného prostredia v meste prostredníctvom vytvorenia podmienok ekologickej stability a tvorby prvkov ÚSES,
- uplatňovať zvýšenú ochranu a racionálne využívanie prírodných zdrojov,
- ochraňovať existujúcu vysokokvalitnú zeleň a zlepšovať, dopĺňovať a regenerovať ostatnú zeleň.

Opatrenia

- vypracovanie projektov miestnych územných systémov ekologickej stability, ako súčasti projektov pozemkových úprav alebo územno-plánovacej dokumentácie,
- vybudovanie systému označenia náučných chodníkov,
- ochrana a revitalizácia zelene v mestskom parku, na cintorínoch, na Námestí Ľ. Štúra,
- dopĺňovať nové výsadby zelene na Námestí Ľ. Štúra, pokračovať vo výsadbe v jednotlivých častiach mesta sídliska Dubnička, Sever, Prednádražie, atď.,
- realizovať formou výsadby novej zelene protihlukové a protiprašné bariéry,
- postupne nahradzovať prestárle dreviny,
- využitie vodných tokov v meste pre zlepšenie mikroklimy mesta,
- obnova a ekologizácia rekreačnej oblasti Pažiť,

- protierózne opatrenia – ochrana záhradkárskeho osád (priehrada Prusy),
- podpora environmentálnych vzdelávacích a školiacich aktivít pre verejnosť,
- vypracovanie projektov monitoringu a kontroly životného prostredia, analýz, koncepcií s dopadom na životné prostredie.

Aktivity

- vypracovať pasportizáciu existujúcej zelene a plány náhradnej výsadby ,
- plán obnovy a revitalizácie vzrastlej zelene,
- zabezpečiť finančné prostriedky z rozpočtu mesta a iných zdrojov pre realizáciu vyššie uvedených plánov.

Merateľné ukazovatele

- zväčšenie množstva zelene a jej kvality v meste,
- zlepšenie mikroklimy mesta Bánovce nad Bebravou.

Doba realizácie

- roky 2009 - 2013

6. SOCIÁLNA OBLASŤ

Priority v oblasti sociálnych služieb

Sociálna pomoc je – sociálna prevencia a riešenie sociálnej núdze, riešenie sociálnej núdze občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Sociálna pomoc sa uskutočňuje prostredníctvom sociálnej práce. Sociálna práca je získavanie a spracúvanie informácií o príčinách vzniku alebo možného vzniku sociálnej núdze a o potrebe poskytovania sociálnej pomoci.

Účastníci právnych vzťahov sociálnej pomoci sú: občan, cudzinec, osoba bez štátnej príslušnosti, azylant, odídenec, zahraničný Slovák, ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny, krajské úrady, úrady práce sociálnych vecí a rodiny, Centrum pre medzinárodno-právnu ochranu detí a mládeže, zariadenia sociálnych služieb, obce a samosprávne kraje, subjekty, ktoré poskytujú sociálnu pomoc.

Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a na zabraňovanie príčin vzniku, prehĺbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občana.

Sociálna prevencia sa vykonáva najmä pre: maloletého, plnoletého občana, občana s ťažkým zdravotným postihnutím a občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

Formy sociálnej prevencie sú: vyhľadávacia činnosť, nápravná činnosť, rehabilitačná činnosť, resocializačná činnosť a organizovanie výchovno – rekreačných táborov.

Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej núdze, na zistenie príčin jej vzniku, na poskytnutie informácií o možnostiach riešenia sociálnej núdze a na usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci.

Sociálne služby sú špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze. Sociálne služby sú: opatrovateľská služba, organizovanie spoločného stravovania, prepravná služba, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb a sociálna pôžička.

Keďže starobní dôchodcovia majú problémy vyplývajúce zo zdravotného poškodenia telesného charakteru a pri návšteve lekára sú odkázaní na prepravu pomocou finančne náročnej taxi služby, je vhodné, aby v meste Bánovce nad Bebravou bola zriadená prepravná služba. Touto službou bude možné zabezpečovať nielen prepravu k lekárovi, ale sa aj nemobilným seniorom sprístupnia možnosti návštev klubu dôchodcov a iných verejných podujatí organizovaných mestom Bánovce nad Bebravou.

Hmotná núdza je stav, kedy príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahujú životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Za vlastné pričinenie zabezpečenia príjmu alebo zvýšenia príjmu sa účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi považuje najmä vlastná práca, užívanie vlastného majetku a uplatnenie zákonných nárokov.

Opatrenia

- zvyšovať úroveň poskytovaných sociálnych služieb,
- podporiť služby (sociálne poradenstvo podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v platnom znení) pre marginalizované skupiny občanov (bezdomovci, sociálne neprispôsobiví občania, občania po návrate z výkonu trestu odňatia slobody, občania po návrate z detských domovov) a týrané osoby,
- vytvoriť sieť zariadení sociálnych služieb
  - zriadiť zariadenia poskytujúce sociálne služby pre prestárlych a osamelých občanov,
  - zriadiť útulok, zariadenie pre týrané osoby, prechodné ubytovanie pre marginalizované skupiny občanov,
  - zriadiť stredisko osobnej hygieny,
  - zriadiť prepravnú službu,
  - zriadiť dom sociálnych služieb.

Aktivity

V roku 2006 - 2007

- vytvoriť sociálne poradenstvo pre marginalizované skupiny občanov
- .

V roku 2007 - 2008

- realizovať projekt zariadenia prepravnej služby, ktorý bude financovaný z poplatkov od prepravovaných osôb a z rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou.

V roku 2009 - 2011

- realizovať projekt zriadenia Domu sociálnych služieb, súčasťou ktorého bude ZOS (zariadenie opatrovateľskej služby), útulok a stredisko osobnej hygieny. ZOS a útulok budú financované podľa pripravovaného zákona o financovaní sociálnych služieb a poplatkov od občanov.

V roku 2010 - 2011

Ďalší rozvoj sociálnych služieb bude závisieť od pokračovania reformy verejnej správy.

Doba realizácie a realizátori

V období rokov 2005 – 2011, mesto Bánovce nad Bebravou.

Zdroje financovania

- rozpočet TSK,
- rozpočet mesta Bánovce nad Bebravou,
- štátny rozpočet,
- fondy EÚ,
- poplatky od občanov.

Tabuľka č. 68: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
Opatrenie: 2.1. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
Podporované aktivity: rekonštrukcia, rozširovanie, modernizácia a budovanie zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a zariadení sociálnej kurately, vrátane obstarania ich vybavenia (aj IKT)
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 266 tis. EUR a max. 3.32 mil. EUR
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

7. OBLASŤ ZDRAVOTNÍCTVA

Priority

- zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti,
- zvyšovať kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti,
- zvyšovať štandard zdravotníckych zariadení,
- zvyšovať úroveň poskytovania poradenstva v oblasti zdravotníctva,
- zabezpečovať v spolupráci s Unipharmou, a.s. komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých, prostredníctvom odbornej lekárskej osvetu zabezpečiť pre školopovinné deti prevenciu v oblasti drogovej závislosti a sexuálnej výchovy,
- prostredníctvom terénnej práce zabezpečiť osvojenie si základných hygienických návykov, sexuálnej výchovy a k zodpovednému rodičovstvu u rómskej komunity,
- podporovať rozvoj nových foriem zdravotnej starostlivosti (jednodňová chirurgia, urgentná pohotovosť),
- zvýšiť kvalitu prenatálnej starostlivosti o dieťa, rozvoj alternatívnych metód pôrodov a zvýšiť kvalitu služieb starostlivosti o matku a dieťa po pôrode,
- zabezpečiť úsporu energií a skvalitnenie ekológie, prispôsobenie sa normám EÚ v oblasti zdravotníctva,
- zabezpečiť ošetrovateľskú službu v domácnosti pacienta,
- zabezpečiť kvalifikovanú terénnu prácu zdravotných sestier, najmä v oblasti starostlivosti u novorodencov a rómskej komunity.

8. OBLASŤ KULTÚRY

Vytváranie podmienok na tvorbu, rozvoj a prezentáciu kultúrnych hodnôt a aktivít, podporovať kultúrnu a záujmovú umeleckú činnosť, tradičnú ľudovú kultúru, folklór a vzdelanie, chrániť a rozvíjať kultúrne a historické dedičstvo mesta Bánovce nad Bebravou, podporovať umeleckú činnosť významných osobností, rozvoj talentov mesta a prezentovať ich tvorbu v médiách.

Priority

- podpora a rozvoj tradičných i nových kultúrnych aktivít,
- rozvoj informačno-komunikačných technológií a masového využitia internetu (Knížnica Ľ. Štúra),
- obnova technického vybavenia oddelení MsKS, s.r.o., údržba a rekonštrukcia budovy MsKS, s.r.o.,
- vybudovanie prírodného amfiteátru, stabilného a esteticky vhodného pódia (prenosného), slúžiaceho pre kultúrne aktivity poriadané na Námestí Ľ.Štúra
- vybudovanie galérie alebo múzeá mesta.

Opatrenia

1. Podpora a rozvoj tradičných i nových kultúrnych aktivít:

Východiskový stav:

Oblasť kultúry zahŕňa široké spektrum aktivít a vzťahov spolu vytvárajúcich celkový život v meste Bánovce nad Bebravou. Vývoj kultúry a vonkajších vzťahov ovplyvňuje do značnej miery vývoj sociálnej oblasti. Prehliadka umenia Kultúrne leto v Bánovciach nad Bebravou nadobúda od roku 2006 iný rozmer. Je to z dôvodu, že prezentácia umenia jednotlivých kultúrnych telies a jednotlivcov začala mať stabilné a pre občanov veľmi kultivované a esteticky príťažlivé miesto – novo zrekonštruované Námestie Ľudovíta Štúra. Prehliadka umenia Kultúrneho leta by mala byť každoročne prezentáciou rôznorodosti žánrov a foriem hudobného, estrádného i dramatického umenia. I budúce ročníky by mali nadväzovať na tradíciu predchádzajúcich, ale s dôrazom na vyššiu úroveň prezentácie daných vystúpení. Vzhľadom k úrovni miesta organizovania akcií, súčasne si dať za cieľ každoročne obohatiť letnú scénu o nové žánre a programom osloviť čo najširšiu verejnosť a väčšie spektrum generácií.

Ciele:

- Podporiť ciele využitie potenciálu kultúrneho zariadenia na vytváranie partnerstva a spolupráce s mimovládny sektorom s dôrazom na rozvoj multikultúrneho prostredia mesta.
- Podporiť oblasť rozvoja živej kultúry za účelom zvýšenia atraktivity kultúrnych podujatí, aktuálnych aj v oblasti cestovného ruchu.
- Podporiť talent a originalitu jednotlivcov, hudobných skupín a iných kultúrnych formácií, nielen z mesta Bánovce nad Bebravou, ale i z blízkeho a vzdialenejšieho okolia.
- Podporiť v programoch vystúpení prvky ľudových tradícií, ľudovej slovesnosti, ľudových krojov a tiež netradičných foriem prejavu.

Aktivity

- aktivity zaoberajúce sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru, ľudových remesiel,
- podpora a zachovanie kultúrnych tradícií regiónu – monitorovať a podporovať kultúrne projekty v meste prostredníctvom účelovo vynaložených finančných prostriedkov z rozpočtu mesta,
- vznik nových a podpora existujúcich významných kultúrnych projektov. Iniciovať nové kultúrne a umelecké projekty nadregionálneho významu,
- prezentácie zaoberajúce sa propagáciou mesta a jeho zariadení (ZUŠ, CVČ, ZŠ, MsKS), stredných škôl v oblasti kultúrnych aktivít.

Merateľné ukazovatele

- zvýšiť počet festivalov kultúrneho leta o jeden projekt nadregionálneho významu a jeden projekt multikultúrneho významu,
- vytvorenie fondu na podporu tradičných i nových kultúrnych aktivít,
- zvýšiť počet o jeden bonusový projekt uskutočnený navyše.

Plán finančného zabezpečenia:

Popis priority	Termín realizácie a finančné krytie [roky] [tis. Sk]					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Podpora a rozvoj tradičných i nových kultúrnych hodnôt	300	350	400	450	500	500

Realizátor: mesto Bánovce nad Bebravou

2.Rozvoj informačno-komunikačných technológií a masového využitia internetu /Knižnica Ľ. Štúra/

V rámci rozvoja elektronizácie a sieťového prepojenia knižníc na Slovensku sa technicky a organizačne zabezpečujú podmienky na implementáciu vyššej verzie informačného systému knižnice.

Aj v Knižnici Ľ. Štúra je potrebné zabezpečiť doplnenie a obnovu informačnej a reprografickej techniky nevyhnutnej na automatizovanú prevádzku výpožičného systému a poskytovanie knižnično-informačných služieb a využívanie služieb internetu.

Ciele

- včlenenie knižnično-informačného systému do štátneho informačného systému ako základný zdroj na zabezpečenie informačnej obsluhy verejnosti a prepojenia v rámci štátnej knižničnej a informačnej siete,
- podpora kooperácie Knižnice Ľ. Štúra v rámci národného knižničného systému,
- zvýšenie efektívnosti knižničných procesov a služieb, nových metodík a technológií.

Aktivity

- systematický podporovať rozvoj knižničných fondov a informačných zdrojov,
- investovať do rozvoja informačno-komunikačných technológií (6ks PC, softwarové knižničné programy),
- podporovať budovanie informačnej infraštruktúry a koncových staníc (PC, kiosky),
- zabezpečiť dostupnosti internetu v Knižnici Ľ.Štúra s kvalitným pripojením.

Merateľné ukazovatele

- zvýšiť počet knižničných výpožičiek a užívateľov internetových služieb na území mesta,
- vybudovať moderné informačné a komunikačné systémy pre podporu riešenia problémov mesta.

Plán finančného zabezpečenia:

Popis priority	Termín realizácie a finančné krytie [roky] [tis. Sk]					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rozvoj informačno-komunikačných technológií a masového využitia internetu (Knížnica L. Štúra)	50	80	100	50	50	50

Realizátor: mesto Bánovce nad Bebravou

3. Obnova technického vybavenia oddelení MsKS, s.r.o., údržba a rekonštrukcia

Východiskový stav

V súčasnosti zabezpečuje MsKS, s.r.o. svoju činnosť v priestoroch budovy Farského úradu, ktorej priestory nevyhovujú súčasným štandardom a náklady na správu celého objektu prekračujú finančné možnosti rozpočtu organizácie, čo má za následok neúmerne zvyšovanie prevádzkových nákladov. Technické vybavenie pracovísk je zastaralé a morálne opotrebované.

Technické vybavenie štúdia BTV potrebuje nutnú modernizáciu a vybavenie technikou, ktorá spĺňa kritéria a parametre na nakrúcanie a výrobu relácií .

Opatrenia

- obnova a revitalizácia budovy MsKS za účelom vytvorenia kapacít pre kultúrne a vzdelávacie činnosti na úrovni súčasného štandardu,
- dovybavenie technických zariadení na činnosť jednotlivých oddelení ZUČ, kino Slovan (osvetľovacia technika, ozvučovacia technika a premietacia technika),
- dovybavenie a zriadenie štúdia BTV (zvukové pracovisko, strihové pracovisko, režijné pracovisko),
- nájsť adekvátny priestor na organizovanie výstav, vernisáží a iných kultúrnych podujatí,
- využívať v maximálnej miere priestory ZUŠ.

Aktivity

- dovybaviť potrebnú osvetľovaciu, ozvučovaciu a javiskovú techniku (ZUČ),
- zmodernizovať a technicky dovybaviť štúdio BTV,
- dovybaviť priestory spoločenskej sály klimatizačnou technikou v budove verejnej správy.

Merateľné ukazovatele

- zvýšiť návštevnosť na akciách usporiadaných MsKS, s.r.o.,

- zabezpečovať ozvučenie na akciách mesta, organizácií ním zriadených, neziskového sektora vlastnými kapacitami,
- možnosť nakrúcania živých relácií priamo zo štúdia BTV,
- dosiahnutie technickej kompatibility s kooperujúcimi televíznymi štúdiami.

Plán finančného zabezpečenia:

Popis priority	Termín realizácie a finančné krytie [roky] [tis. Sk]					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obnova technického vybavenia oddelení MsKS, s.r.o., údržba	200	200	200	200	200	-

Realizátor: mesto Bánovce nad Bebravou

4. Vybudovanie prírodného amfiteátru a galérie (MsKS,s.r.o.)

Východiskový stav

Pri organizovaní projektov počas Kultúrneho leta je nutné zabezpečovať montáž, demontáž a prevoz konštrukcie s pódium na rôzne miesta konania akcií. Náklady na realizáciu týchto projektov prekračujú finančné možnosti MsKS s.r.o.

Pri organizovaní výstav výtvarných diel, fotografií umelcov, žiakov ZŠ je vážnym problémom neexistencia galérie nakoľko technické vybavenie a priestory MsKS, s.r.o. nezodpovedajú bežným štandardom.

Opatrenia

- poskytnutie možností kultúrneho a rekreačného vyžitia návštevníkov rekreačnej zóny,
- organizovanie výstav na požadovanej kvalitatívnej úrovni.

Aktivity

- vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom,
- vybudovanie dopravných napojení, infraštruktúry a vytvorenie ďalších podmienok,
- vypracovať štúdiu a projekt na vybudovanie prírodného amfiteátru v rekreačnej oblasti Pažiť,
- zriadiť galériu na území mesta vo vhodných priestoroch, ktoré budú spĺňať súčasný štandard.

Merateľné ukazovatele

- zvýšenie počtu návštevníkov rekreačnej oblasti,
- vyššia úroveň a počet organizovaných výstav na území mesta.

Plán finančného zabezpečenia:

Popis priority	Termín realizácie a finančné krytie [roky] [tis. Sk]					
----------------	--	--	--	--	--	--

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vybudovanie prírodného amfiteátru a galérie (MsKS, s.r.o.)	2 000	500	500	500	500	500

Realizátor: mesto Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 69: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Grantový systém ministerstva kultúry SR
<p>Účel dotácie   Dotáciu z rozpočtovej kapitoly ministerstva na príslušný rozpočtový rok (ďalej len „dotácia“)   možno poskytnúť na účely realizácie projektov z týchto oblastí:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tvorba a šírenie kultúrnych hodnôt, b) ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva, c) zahraničné kultúrne aktivity a medzinárodné kultúrne aktivity celoslovenského významu, d) kultúrna tvorivosť a voľnočasové kultúrne aktivity, e) vzdelávacie programy v kultúre, f) audiovizuálna tvorba, produkcia a šírenie audiovizuálnej kultúry, g) rozvoj kultúry národnostných menšín, h) kultúrne aktivity zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva, i) podpora sprístupňovania kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, študentom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných škôl a stredných škôl.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z príspevku štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.culture.gov.sk

Zdroj: grantový systém ministerstva kultúry SR

9. OBLASŤ ŠKOLSTVA A ŠPORTU

9.1 Školstvo

Priority

Základná škola - otvorené spoločenstvo žiakov, učiteľov a rodičov, ktorého základným poslaním je poskytovať komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania každej rodine.

Materská škola rešpektujúca sociálnu potrebu dieťaťa na spoločenský kontakt s rovesníkmi, ktorý sa objavuje medzi druhým a tretím rokom veku človeka.

Základná umelecká škola zabezpečujúca odborné umelecké vzdelanie v odboroch hudobnom, výtvarnom, tanečnom a literárno – dramatickom v meste podľa potrieb a požiadaviek žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností.

Centrum voľného času – zabezpečiť podmienky pre výchovno – vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti a mládež v meste v priebehu celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin.

Zariadenia školského stravovania musia zabezpečiť v meste stravovanie detí, žiakov a dospelých v zmysle zásad správnej výživy a odporúčaných výživových dávok a výchovu k správnym stravovacím návykom.

Opatrenia v jednotlivých oblastiach v meste

Rozvíjať a skvalitňovať vzdelávanie v základných školách, v materských školách a v ZUŠ v duchu národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania v SR („ Milénium“).

Optimalizovať sieť škôl a školských zariadení na území mesta realizovaná spájaním základných škôl a materských škôl na základe demografického vývoja v meste.

- v školskom roku 2008/2009 je sieť základných škôl a materských škôl na území mesta Bánovce nad Bebravou optimálna, školy by sa nemali spájať, lebo od 1.9.2008 platí nový školský zákon, podľa ktorého sa znižuje najvyšší počet žiakov a detí v triedach ZŠ a MŠ, v súčasnosti je v meste 5 základných škôl s 2274 žiakmi, ktorí navštevujú 103 tried, ZŠ Školská má 1 triedu nultého ročníka, materské školy navštevuje 641 detí v 33 triedach, 1 trieda v MŠ Hollého je pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami – očná trieda a 1 trieda v MŠ Radlinského je pre deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami,

Zapájať základné školy do programov MŠ SR „Otvorená škola“ ako centra vzdelávania, športu a kultúry pre miestnu komunitu v rámci záujmovo – vzdelávacej činnosti, celoživotného vzdelávania a rekvalifikácie.

- na projekt vzdelávacie poukazy získali základné školy a centrum voľného času v roku 2008 - 1 886 000,- Sk, na projekt asistenti učiteľa získali základné školy v roku 2008 - 568 000,- Sk, na projekt kultúrne poukazy 378 900,- Sk, na projekt Otvorená škola získalo CVC 50 000,- Sk,

Zapájať základné školy a ZUŠ do vedomostných predmetových olympiád, športových súťaží a umeleckých súťaží.

- na projekt organizovania súťaží žiakov v okrese – bolo prisunutých 84 627,- Sk, projekt cez Slovenská asociácia športu na školách 65 000,- Sk,
- na vyhodnotení najúspešnejších škôl v okresných a krajských vedomostných a záujmovo-umeleckých súťažiach sa umiestnila na 2. mieste ZŠ Duklianska v školskom roku 2007/2008 cca zo 197 škôl kraja, medzi prvými desiatimi školami boli ďalšie naše školy - ZŠ Školská 6. miesto, ZŠ Partizánska 7. miesto a ZŠ Gorazdova 9. miesto,
- na vyhodnotení najúspešnejších škôl v okresných a krajských športových súťažiach sa v školskom roku 2007/2008 umiestnila na 1. mieste ZŠ Partizánska,
- za dosiahnutie mimoriadnych výsledkov žiakov, ktorí sa najvyššie umiestnili v celoštátnych a medzinárodných olympiádach a súťažiach – zo ZŠ Duklianskej, ZŠ Komenského, ZŠ Partizánskej a ZŠ Gorazdova – sme získali finančné prostriedky v sume 96 000,- Sk,

Štúdium na ZUŠ rozšíriť o kurz spoločenských tancov, otvoriť gitarové oddelenie a zvýšiť záujem o výučbu hry na organ, saxofón a ostatné dychové nástroje.

- v školskom roku 2007/2008 ZUŠ rozšírila ponuku o kurz spoločenských tancov, otvorila gitarové oddelenie, vo väčšej miere sa začala venovať hre na dychové nástroje s možnosťou vychovať budúcich členov mestskej dychovej hudby,

Objavovať a systematicky rozvíjať detské talenty vo veku od 4 rokov so zreteľom na psychohygienu prislúchajúcu veku a systematicky pripravovať žiakov všetkých odborov na prezentovanie školy a mesta v rôznych súťažiach.

Zapojiť pedagogických pracovníkov mesta v rámci ďalšieho vzdelávania učiteľov do nového poňatia výučby prostredníctvom moderných informačno – komunikačných technológií (IKT).

- projekt vzdelávania učiteľov základných a stredných škôl sa realizuje na ZŠ Školská, kde sa nachádza školiace stredisko pre okres Bánovce nad Bebravou a navštevujú ho aj pedagógovia z okresu Trenčín v pôsobnosti Spoločného školského úradu,
- v roku 2008 sa zapojili pedagogickí pracovníci v rámci ďalšieho vzdelávania učiteľov do projektov Personálny manažment v počte 46, FIT učiteľa v počte 137 a II. Kvalifikačnú skúšku získalo 8 pedagogických pracovníkov

Dobudovať IKT na školách, v CVČ a v MŠ.

- na ZŠ v meste je vybudovaných 11 učební IKT, v ktorých sa vyučujú žiaci a miestna komunita základom počítačovej gramotnosti, využívajú sa na mnohé školenia pre pedagogických a ostatných pracovníkov,
- na CVČ sú vybudované 2 učebne IKT, ktoré slúžia okrem krúžkovej činnosti pre CVČ aj ako verejný internet pre mladých ľudí a pre nezamestnaných, ktorí si môžu hľadať prácu,
- v každej MŠ má riaditeľka a vedúca školskej jedálne zakúpený nový PC s pripojením na internet a zodpovedajúcim softvérom,

Zapájať manažmenty škôl do prípravy, vypracovania a realizácie rôznych projektov a získavania finančných prostriedkov z EÚ.

- cez projekty ÚPSVaR pre žiakov v hmotnej núdzi sme získali 956 453,- Sk, projekt na dopravné 915 000,- Sk, projekt školské mlieko 622 700,- Sk,
- v roku 2008 pripravili základné školy a ZUŠ projektovú dokumentáciu k stavebnej časti Eurofondov v nasledovných objemoch – ZŠ Duklianska 375 000,- Sk, ZŠ Komenského 237 000,- Sk, ZŠ Partizánska 141 000,- Sk, ZŠ Školská 115 000,- Sk, ZUŠ 680 000,- Sk ,
- MŠ Radlinského získala cez nadáciu Socia v roku 2008 dva krát prostriedky na projekt pre triedu s deťmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami v celkovej výške 137 075,- Sk, MŠ Hollého pre triedu s deťmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami získala grant v hodnote 70 000,- Sk od nadácie Pontis,
- CVČ v spolupráci s Mestom Bánovce nad Bebravou, MsKS, Mládežníckym parlamentom, SŠÚ, materskými školami, základnými školami, strednými školami, ZUŠ, špeciálnou základnou školou, chránenou dielňou Tri ruže a DSS Archa zorganizovalo 3. ročník „Vianočnej benefície“. Výťažok v objeme 50 000,- Sk bude doplnený cez projekt SPP o sumu ďalších 50 000,- Sk a pôjde pre žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami v ZŠ Partizánska,
- CVČ získalo z Úradu vlády SR na projekt Otvorených dverí pod názvom „Gašparko“ 40 000,- Sk,

Rekonštruovať a obnovovať budovy škôl a školských zariadení.

- v roku 2008 sa dokončilo školské ihrisko v spolupráci Úradu vlády, SPP a Mesta Bánovce nad Bebravou v areáli ZŠ Gorazdova za 3 100 000,- Sk,
- v roku 2008 sa realizoval projekt výmeny okien - havarijný stav - v ZŠ Duklianska v hodnote 2 000 000,- Sk,
- v roku 2008 sa realizoval projekt „Jazykového laboratória“ v ZŠ Komenského v hodnote 275 000,- Sk,
- v roku 2008 sa realizoval projekt „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“ v ZŠ Školská a v ZŠ Komenského každý v hodnote 93 000,- Sk,
- v roku 2008 sa realizoval projekt „Revitalizácia školského stravovacieho zariadenia v MŠ Hollého v hodnote 150 000,- Sk,
- uskutočnili sa opravy okien v MŠ a v ZŠ, dobudovali sa viacúčelové ihriská pri ZŠ Partizánska a ZŠ Komenského,

- urobili sme rekonštrukciu vykurovania v MŠ Radlinského, rekonštrukciu kotolne Strediska služieb školy a reguláciu vykurovania v MŠ 9. mája,

Aktivity v jednotlivých oblastiach

Podporovať vzdelávacie aktivity na školách, ktoré vychádzajú z alternatívnych spôsobov vyučovania, podporovať vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami.

Zabezpečiť aktívnu ochranu detí pred sociálno – patologickými javmi, fyzickým a psychickým týraním, kriminalitou, šikanovaním a šírením legálnych a nelegálnych drog.

Optimalizovať na území mesta počet základných a materských škôl tak, aby boli naplnené učebné plány a program výchovy a vzdelávania detí v materských školách.

Vytvoriť v rámci projektov Otvorená škola na školách celoročne priestor pre športové aktivity, záujmovú – vzdelávaciu činnosť, informatizáciu, kultúrne aktivity a podnikanie.

Zapojiť všetky školy v meste do vedomostných, športových a umeleckých súťaží vyhlasovaných MŠ SR.

Pripraviť v spolupráci s MPC Bratislava, MPC Trenčín v rámci vzdelávania učiteľov metodické aktivity výučby moderných IKT.

Dobudovať v priebehu piatich rokov IKT na školách a v školských zariadeniach.

Finančne oceňovať manažmenty tých škôl, ktoré získajú a zrealizujú projekty EÚ.

Uskutočniť rekonštrukciu budov škôl a odstraňovať havarijné stavy budov v majetku mesta podľa naliehavosti.

Doba realizácie a realizátori

V období rokov 2009 – 2013, firmy v okrese Bánovce nad Bebravou a v kraji Trenčín.

Plán finančného zabezpečenia

- rozpočet mesta
- štátny rozpočet

Tabuľka č. 70: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Vzdelávanie
Prioritná os: 1. Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie: 1.1. Premena tradičnej školy na modernú
Podporované aktivity: podpora reformy a rozvoj všeobecného a odborného vzdelávania na ZŠ; podpora výchovného a kariérového poradenstva na ZŠ; podpora systému otvorenej školy; podpora a rozvoj nástrojov hodnotenia výchovno-vzdelávacích činností škôl a školských zariadení
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: nie sú stanovené (až vo výzvach)
Doba realizácie: nie je stanovená (až vo výzvach)
Ďalšie informácie: www.asfeu.sk

Tabuľka č. 71: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 1. Infraštruktúra vzdelávania
Opatrenie: 1.1. Infraštruktúra vzdelávania
Podporované aktivity: rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia predškolských zariadení a základných škôl, vrátane obstarania ich vybavenia (aj IKT)
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 8 000 000 Sk a max. 100 000 000 Sk
Doba realizácie: max. 18 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

9.2 Stredné školy

Zvýšenie podielu maturantov z celkového počtu absolventov stredných škôl, zvýšenie počtu žiakov gymnaziálneho štúdia a cieľavedomé prepojenie odborného vzdelávania s potrebami trhu práce. Podpora pomaturitného a nadstavbového štúdia na SOU a SOŠ, ako aj rekvalifikácií.

Z dôvodu klesajúceho počtu študentov došlo dňa 1.9. 2005 k spojeniu dvoch SŠ, a to: SOU odevného a SPŠ. Zlúčená SŠ sa nazýva Spojená stredná škola. Po uskutočnenej racionalizácii sa študenti SOU odevného presťahovali do budovy SPŠ. V súčasnom období sa na území mesta Bánovce nad Bebravou nachádzajú tri stredné školy a patria do pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja.

9.3 Šport

Priority

V meste Bánovce nad Bebravou máme rôzne druhy športov v ktorých si môžu realizovať svoje plány rôzne vekové kategórie od detí až po dospelých, registrovaných, ale aj neregistrovaných športujúcich.

Veľmi dôležitou činnosťou mesta (jeho vedenia a pracovníkov) je dobrá spolupráca s TJ, klubmi, oddielmi a podpora nielen po organizačnej, ale hlavne finančnej stránke .

Je veľmi dobré, že v niektorých druhoch športov je mesto reprezentované na vysokej úrovni, napr. hádzaná –ženy 1. ligy, futbal V. liga, zápasenie a karate - mládežnícke kategórie, výborné umiestnenia na majstrovstvách Slovenska i v zahraničí, silový trojboj I. liga,

Darila sa a aj darí spolupráca mesta, TJ, klubov a oddielov s inými právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.

Spolupráca s občianskym združením, Slovenskou asociáciou stolného hokeja (STIGA) – pri CVČ. Spolupráca s občianskym združením, Slovenskou asociáciou športu na školách – pri CVČ. Zdravotne postihnutým občanom je umožnené vyvíjať svoje športové aktivity, hlavne v plavárni, telocvičniach na školách, či v modernej posilňovni.

Aj v mestských pričlenených častiach sú dobré podmienky na športovanie – hlavne sa darí futbalu (Biskupice, H. Ozorovce) a stolnému tenisu (M. Chlievany), keď ich športovci súťažia v majstrovstvách okresu.

Je dobré, že aj v pričlenených častiach je umožnené vyvíjať športové aktivity širokej neregistrovanej vrstve občanov na športoviskách.

Opatrenia

- dobudovať rozostavaný objekt na futbalovom štadióne v Biskupiciach (tribúna, šatne a sociálne zariadenia),
- dobudovať letné kúpalisko Pažiť a jeho areál zmodernizovať a vymeniť potrubie privádzajúce termálnu vodu,
- vybudovať areál zdravia v priestore medzi lokalitou Pažiť a Rybárskou baštou (cyklistické a turistické trasy),
- vybudovať v mestskom parku ihrisko a ďalšie atrakcie pre deti,
- dobudovať športový areál za Kultúrnym domom v Malých Chlievanoch.

V roku 2009-2010:

- prekrytie zimného štadióna, dobudovanie kabín, sociálnych a spoločenských miestností,
- dbať o pravidelnú údržbu všetkých uvedených objektov v predchádzajúcich bodoch,
- zriadiť Informačné centrum pre propagáciu športu,
- vybudovať v mestskom parku ihrisko a ďalšie atrakcie pre deti,
- dobudovať športový areál za Kultúrnym domom v Malých Chlievanoch.

V roku 2012-2015:

- dobudovať letné kúpalisko Pažiť, jeho areál zmodernizovať a vymeniť potrubie privádzajúce termálnu vodu,

- vybudovať areál zdravia v priestore medzi lokalitou Pažiť a Rybárskou baštou, (cyklistické a turistické trasy),

Zdroje financovania

- rozpočet mesta a TSK,
- súkromné firmy,
- fondy EÚ,
- občania.

10. OBLASŤ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI A MAJETKOVOPRÁVNÝCH VZŤAHOV

10.1 Oblasť bytovej politiky

Priority

- v návrhovom období 2005 – 2011 je prognóza, že počet bytových jednotiek v našom meste dosiahne 7600 pri počte obyvateľov 22795,
- vytváranie podmienok pre vznik nových bytových jednotiek,
- zvyšovanie kvality bytového fondu.

Opatrenia

Počty nových bytových jednotiek

- pre prírastok obyvateľov	967 b.j.
- obnova 1/2 bytového fondu do r. 1919	33 b.j.
- obnova 20% bytového fondu v rokoch 1920 – 1980	386 b.j.
- pre znižovanie obtiažnosti	467 b.j.

1853 b.j.

Z uvedeného počtu bytových jednotiek bude 1434 bytov realizovaných na nových pozemkoch.

Formy výstavby :

Hromadná bytová výstavba (75%)	-	1076 b.j.
Individuálna bytová výstavba (25 %)	-	358 b.j.

Hromadná bytová výstavba

1/ humanizácia Prednádražia	50 b.j.
2/ Stred II.	150 b.j.
3/ Dubnička V.	200 b.j.
4/ Dubnička IV.	500 b.j.
5/ Pažiť I.	500 b.j.
6/ Pažiť II.	260 b.j.
7/ sociálne bývanie v hmotnej núdzi	65 b.j.

Individuálna bytová výstavba

1/ Clementisova	38 RD
2/ Pažiť	50 RD
3/ Dolné Ozorovce	177 RD
4/ Malé Chlievany	110 RD
5/ Horné Ozorovce	100 RD
6/ Biskupice	88 RD

Aktivita

- majetkovoprávne vysporiadanie nehnuteľností vlastníkmi bytov,
- spolufinancovanie bytov a technickej vybavenosti,

- výstavba I. etapy bytového súboru Dubnička V. FIRMA IPEC MANAGEMENT Bratislava 82 b.j.,
- územnoplánovacia dokumentácia,
- v zmysle smerníc ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja uplatňovať požiadavky zo strany mesta Bánovce nad Bebravou o poskytnutie finančných prostriedkov,
- prestavba bývalého ZK na 42 b.j. nižšieho štandardu.

Merateľné ukazovatele

- vybudovanie nových bytov v počte $82 + 42 = 124$

Doba realizácie

- roky 2005 – 2011

Realizátori

- stavebníci, mesto, podnikateľské subjekty, správcovia inžinierskych sietí.

Financovanie

- štátny rozpočet,
- finančné prostriedky súkromných investorov,
- rozpočet mesta.

10.2 Majetkovoprávne vzťahy

Činnosť obecnej samosprávy v akejkoľvek oblasti musí byť zameraná na hospodárske a sociálne povznesenie obce pri zachovaní podmienok trvalo udržateľného rozvoja. Pozemky v intraviláne aj v extraviláne, cesty, chodníky, verejné priestranstvá, obytné domy, budovy – to všetko je prostredie, v ktorom obec žije svoj život a rozvíja svoju činnosť.

Jedným z vážnych problémov, ktoré komplikujú prechod k spoločnosti založenej na trhovom hospodárstve je vysoká miera neusporiadanosti pozemkového vlastníctva a s ňou súvisiace ťažkosti pri preukazovaní vlastníckeho práva k pozemkom. Takýto stav pretrváva aj v našom meste.

Územie mesta Bánovce nad Bebravou pozostáva zo štyroch katastrálnych území:

- katastrálne územie Bánovce nad Bebravou o výmere 1387 ha 0758 m²,
- katastrálne územie Biskupice nad Bebravou o výmere 293 ha 6141 m²,
- katastrálne územie Horné Ozorovce o výmere 457 ha 9295 m²,
- katastrálne územie Malé Chlievany o výmere 507 ha 2783 m².

Úlohou majetkovoprávneho oddelenia je usporiadať nehnuteľný majetok – pozemky a stavby, ktoré sú v užívaní mesta Bánovce nad Bebravou. Mesto Bánovce nad Bebravou úzko spolupracovalo so spracovateľmi Registra obnovennej evidencie pozemkov v zmysle zák. č. 180/95 Zb., vykonávacej vyhlášky č. 157/96 Zb. a metodického návodu na spracovanie registra. Týmto spôsobom sa usporiadali pozemku v prospech konkrétnych vlastníkov v katastrálnom území Biskupice nad Bebravou, Horné Ozorovce, Malé Chlievany. V priebehu rokov 2006 – 2008

spracovateľ registra obnovennej evidencie pozemkov spoločnosť GSK, majetkovo - právny servis, s.r.o., Bánovce nad Bebravou začne s usporiadaním pozemkov v katastrálnom území Bánovce nad Bebravou.

Súčasne s touto akciou mesto v priebehu rokov 2005 – 2011 má vytypované priority, a to usporiadanie pozemkov v areáloch, ktoré sú pre aktívny život v meste potrebné.

Priority :

- úspešne ukončiť register obnovennej evidencie pozemkov v katastrálnom území Bánovce nad Bebravou,
- majetkovoprávne usporiadať :
  1. Dom smútku + urnový háj, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  2. Areál, kde činnosť vykonáva spoločnosť BYTTHERM, s.r.o. Bánovce nad Bebravou, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  3. Areál, kde činnosť vykonáva spoločnosť TEDOS, s.r.o., Bánovce nad Bebravou, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  4. Areál TJ Bánovce nad Bebravou, futbalové ihriská, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  5. Miestne komunikácie, účelové komunikácie, verejné priestranstvá a verejná zeleň na území celého mesta Bánovce nad Bebravou,
  6. Dom služieb, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  7. Areál TJ v k.ú. Biskupice nad Bebravou,.
  - 8 . Areál Občianskej vybavenosti – kultúrny dom, k.ú. Biskupice nad Bebravou,
  - 9 . Cintorín, k.ú. Biskupice nad Bebravou,
  10. Vrt termálnej vody, k.ú. Biskupice nad Bebravou,
  - 11 . 6 ks rodinných domov, k.ú. Biskupice nad Bebravou,
  12. Areály základných škôl – SEVER, Partizánska, k.ú. Bánovce nad Bebravou,
  13. Areály materských škôl - Ul. J.C.Hronského, 5.apríla, Hollého, Prednádražie, Komenského, k.ú . Bánovce nad Bebravou,
  14. Prístavbu kultúrneho domu v Horných Ozorovciach a prístupová cesta ku kultúrnemu domu v Horných Ozorovciach,

S majetkovoprávnym usporiadaním a finančnou náročnosťou na ich výkupy, ktorú výšku je problematické presne stanoviť (nakol'ko hodnota nehnuteľností sa určuje dohodou medzi predávajúcim a kupujúcim) úzko súvisia aj náklady na vyhotovenie geometrických plánov a tieto budú potrebné na :

1. Porealizačné zameranie prístavby kultúrneho domu a prístupová cesta ku kultúrnemu domu v k.ú. Horné Ozorovce,
2. Materské školy Ul. Komenského, J.C.Hronského, 5.apríla , Hollého, Prednádražie
3. Základné školy Sever, Ul. Partizánska
4. Sídlišká Dubnička I., Dubnička II., Dubnička III., Sever, Stred, Prednádražie

Doba realizácie :

- roky 2005 - 2011

Financovanie :

Finančné krytie bude z nasledovných zdrojov:

- predajom prebytočného a nepotrebného majetku mesta,
- z rozpočtu mesta,
- z iných zdrojov.

10.3 Mestská polícia

Priority rozvojovej stratégie MsP v Bánovciach nad Bebravou na roky 2009 – 2011

1. Rozšírenie kamerového systému (dokúpenie minimálne 3 ks kamier), čím by sa zabezpečilo monitorovanie inkriminovaných miest v meste kde dochádza k najčastejšiemu porušovaniu verejného poriadku:

- Autobusová stanica
- Sídliisko Dubnička (okolie tržnice)
- Ulica Záfortňa
- Ulica K nemocnici.

K 1.1.2009 MsP využíva kamerový monitorovací systém skladajúci sa z 3 kamier umiestnených na Námestí Ľudovíta Štúra, ktoré s ovládacím a záznamovým zariadením obsluhujú štyria pracovníci chránenej dielne so zníženou pracovnou schopnosťou, ktorých mzdy sú hradené zo štátneho rozpočtu a Európskeho sociálneho fondu.

Zavedením tohto monitorovacieho systému sa podstatne znížilo porušovanie verejného poriadku na Námestí Ľudovíta Štúra.

2. V najbližšej dobe treba zabezpečiť prepojenie počítačovej siete medzi mestskou políciou a mestským úradom pomocou už podloženého optického kábla.

3. Mesto Bánovce nad Bebravou má cca 21 tisíc obyvateľov, podľa tabuliek na 1 tisíc obyvateľov pripadá 1 príslušník MsP.

K 1.1.2009 má MsP 12 členov vrátane náčelníka, t.j. 57% stav. Je potrebné tento stav navýšiť minimálne o 2 až 4 príslušníkov.

Pri 85% stave, t.j. 18 príslušníkov by bolo možné denne postaviť 2 dvojčlenné hliadky, jednu pešiu a druhú mobilnú.

V roku 2008 boli príslušníkom MsP pridelené hodnostné stupne nielen na základe ich odpracovaných rokov a kvalifikácie, ale bolo to podmienené získaním odbornej spôsobilosti.

Dvaja príslušníci absolvovali odbornú spôsobilosť na odchyt túlavých zvierat a štyria príslušníci -preventisti na drogy a alkohol.

V tomto roku si budú rozširovať odbornú spôsobilosť ďalší príslušníci nielen v uvedených špecializáciach ale aj v ďalších ako je napr. „šikanovanie“. Príslušníci

každý mesiac vo vybraných triedach na základných školách zabezpečujú prednášky, čím napomáhajú výchove žiakov.

So zlepšením práce príslušníkov MsP súvisí aj kvalitné technické vybavenie (auto, kamerový systém, telefónny záznamník).

Tabuľka č. 72: Realizačné zámery mestskej polície 2009 - 2011

ROK	REALIZAČNÝ ZÁMER	FINANČNÉ NÁKLADY
2009	Monitor. kamerový systém – 3 kamery +zariadenie	1 000 000
	Prijatie 2 príslušníkov MsP	800 000
2010	Nákup osobného motor. vozidla –leasing, akontácia staré auto	500 000
	Prijatie 2 príslušníkov MsP	800 000
	Záznamové zariadenie telef. hovorov	40 000
2011	Prijatie 2 príslušníkov MsP	800 000

Zdroj: Mestská polícia, Bánovce nad Bebravou

11. MOŽNOSTI SPOLUFINANCOVANIA REALIZÁCIE OPATRENÍ Z FONDŮ EÚ, ŠTÁTNEHO ROZPOČTU A INÝCH GRANTOVÝCH SCHÉM

Vyššie popísané opatrenia je možné počas programovacieho obdobia 2007-2013 spolufinancovať z fondov EÚ, štátneho rozpočtu a iných grantových schém. V nasledovných tabuľkách sú na základe programových manuálov k operačným programom popísané možné zdroje spolufinancovania opatrení, ktoré by mohla samospráva mesta Bánovce nad Bebravou realizovať ako oprávnený žiadateľ, a to podľa príslušnosti opatrení k jednotlivým strategickým zámerom definovaným v stratégii rozvoja mesta:

Tabuľka č. 73: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia
Prioritná os: 1. Podpora rastu zamestnanosti
Opatrenie: 1.1. Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
Podporované aktivity: podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: neuvádzajú sa
Doba realizácie: neuvádza sa
Ďalšie informácie: www.sia.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP ZaSI

Tabuľka č. 74: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
Opatrenie: 2.1. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
Podporované aktivity: rekonštrukcia, rozširovanie, modernizácia a budovanie zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon sociálnoprávnej ochrany a zariadení sociálnej kurately, vrátane obstarania ich vybavenia (aj IKT)
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 266 tis. EUR a max. 3.32 mil. EUR
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál OP Vzdelávanie

Tabuľka č. 75: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Vzdelávanie
Prioritná os: 1. Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie: 1.1. Premena tradičnej školy na modernú
Podporované aktivity: podpora reformy a rozvoj všeobecného a odborného vzdelávania na ZŠ; podpora výchovného a kariérového poradenstva na ZŠ; podpora systému otvorenej školy; podpora a rozvoj nástrojov hodnotenia výchovno-vzdelávacích činností škôl a školských zariadení
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: nie sú stanovené (až vo výzvach)
Doba realizácie: nie je stanovená (až vo výzvach)
Ďalšie informácie: www.asfeu.sk

Zdroj: programový manuál OP Vzdelávanie

Tabuľka č. 76: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Vzdelávanie
Prioritná os: 2. Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov
Opatrenie: 2.1. Podpora ďalšieho vzdelávania
Podporované aktivity: zvyšovanie kvality ďalšieho vzdelávania; rozvoj ľudských zdrojov v ďalšom vzdelávaní; podpora učiacich sa regiónov a vytvárania sietí v ďalšom vzdelávaní; podpora ďalšieho vzdelávania v jednotlivých sektoroch; uľahčenie prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu; podpora diverzifikácie foriem financovania ďalšieho vzdelávania; rozvoj kľúčových kompetencií prostredníctvom ďalšieho vzdelávania; zlepšenie priechodnosti medzi sektormi a úrovňami formálneho a neformálneho vzdelávania
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: nie sú stanovené (až vo výzvach)
Doba realizácie: nie je stanovená (až vo výzvach)
Ďalšie informácie: www.asfeu.sk

Zdroj: programový manuál OP Vzdelávanie

Tabuľka č. 77: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 1. Infraštruktúra vzdelávania
Opatrenie: 1.1. Infraštruktúra vzdelávania
Podporované aktivity: rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia predškolských zariadení a základných škôl, vrátane obstarania ich vybavenia (aj IKT)
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu

rozpočtu
Limity na výdavky: min. 266 tis. EUR a max. 3.32 mil. EUR
Doba realizácie: max. 18 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

Tabuľka č. 78: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu
Opatrenie: 3.1. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov
Podporované aktivity: rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia pamäťových a fondových inštitúcií, obnova kultúrnych pamiatok na kultúrno-spoločenské účely, revitalizácia historických parkov v areáloch kultúrnych pamiatok, vrátane obstarania ich vybavenia (aj IKT)
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 166 tis. EUR a max. 2.49 mil. EUR
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

Tabuľka č. 79: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 3. Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu
Opatrenie: 3.2. Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu
Podporované aktivity: rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok, vrátane dopravných subsystémov, parkoviská, cyklotrasy, lyžiarske trasy, orientačné tabule, chodníky, verejné sociálne zariadenia, verejné priestranstvá a zeleň, verejné osvetlenie, autobusové zastávky, vytváranie a podpora existujúcich TIK
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 166 tis. EUR a max. 1.66 mil. EUR
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

Tabuľka č. 80: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Regionálny operačný program
Prioritná os: 4. Regenerácia sídiel
Opatrenie: 4.1. Regenerácia sídiel
Podporované aktivity: úprava verejných priestranstiev a prvkov zelene, verejné osvetlenie, chodníky a cyklotrasy, rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok, vrátane dopravných subsystémov, zastávky, verejné hygienické zariadenia, úprava a regulácia povodí, rekonštrukcia vodovodov a kanalizácií
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. 166 tis. EUR a max. 2.32 mil. EUR (dopytové) resp. min. 266 tis. EUR a max. 4.98 mil. EUR (integrované stratégie rozvoja mestských oblastí)
Doba realizácie: max. 20 mesiacov
Ďalšie informácie: www.ropka.sk

Zdroj: programový manuál ROP

Tabuľka č. 81: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy
Operačný cieľ: 3.1. Ochrana ovzdušia
Podporované aktivity: znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší; zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie); opatrenia investičného charakteru určené v integrovanom povolení v spaľovacích energetických zariadeniach
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

Tabuľka č. 82: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy
Operačný cieľ: 3.2. Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie
Podporované aktivity: znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia); výstavba alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

Tabuľka č. 83: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 4. Odpadové hospodárstvo
Operačný cieľ: 4.1. Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu
Podporované aktivity: zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotriedňovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

Tabuľka č. 84: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Životné prostredie
Prioritná os: 4. Odpadové hospodárstvo
Operačný cieľ: 4.2. Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov
Podporované aktivity: úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením; zhodnocovanie odpadov; zvýšenie miery recyklácie; energetické zhodnocovanie odpadov
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: min. sa nestanovuje (až vo výzve)
Doba realizácie: nestanovuje sa
Ďalšie informácie: www.opzp.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

Tabuľka č. 85: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
Opatrenie: 2.2. Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetických úspor
Podporované aktivity: podpora verejného sektora pri budovaní a modernizácii verejného osvetlenia v mestách a obciach
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: max. 250 000 EUR
Doba realizácie: max. 36 mesiacov
Poznámka: žiadateľ musí byť 100%-ným vlastníkom nehnuteľného majetku súvisiaceho s projektom
Ďalšie informácie: www.sea.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP ŽP

Tabuľka č. 86: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
Opatrenie: Opatrenie 1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
Podporované aktivity: Budovanie hnedých a zelených priemyselných parkov
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Limity na výdavky: 10 mil. EUR
Doba realizácie: max. 36 mesiacov

Poznámka: žiadateľ musí byť 100%-ným vlastníkom nehnuteľného majetku súvisiaceho s projektom

Ďalšie informácie: www.sea.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP KaHR

Tabuľka č. 87: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Informačná spoločnosť

Prioritná os: 1. Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb

Opatrenie: 1.2. Elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na regionálnej a miestnej úrovni

Podporované aktivity: rozvoj zdieľaných služieb eGovernmentu na regionálnej a miestnej úrovni rozvoj špecializovaných služieb eGovernmentu na regionálnej a miestnej úrovni zamerané na vytvorenie a udržateľný rozvoj kvalitného back office samosprávy prostredníctvom investícií do zdieľaného HW, SW a integrácia IKI a vybraných procesov verejnej správy do jedného bodu – front office

Finančné zdroje: 85% výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu

Ďalšie informácie: www.opis.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP IS

Tabuľka č. 88: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Informačná spoločnosť

Prioritná os: 3. Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu

Opatrenie: Rozvoj a podpora trvalo udržateľného využívania infraštruktúry širokopásmového prístupu

Podporované aktivity: zavádzanie, rozvoj a prevádzka moderných sieťových platforiem zabezpečujúcich komunikáciu systémov štátnej správy v rozsahu potrebnom pre rozvoj eGovernmentu, budovanie a rozvoj optických, metalických či bezdrôtových prístupových širokopásmových sietí

Finančné zdroje: 85% výdavkov na projekt hradených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu

Ďalšie informácie: www.opis.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP IS

Tabuľka č. 89: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Cezhraničná spolupráca SR – CZ 2007 - 2013
Prioritná os I: Podpora sociokultúrneho a hospodárskeho rozvoja cezhraničného regiónu a spolupráce
Prioritná os II: Rozvoj dostupnosti cezhraničného územia a životného prostredia
Oblasť podpory I.1. Kultúrny rozvoj a zachovanie tradícií Oblasť podpory II.1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry a dostupnosti pohraničia Oblasť podpory III.1. Podpora riadenia, implementácia, kontrola programu, monitorovanie a propagácia programu Oblasť podpory I.2. Spolupráca a sieťovanie Oblasť podpory II.2. Zachovanie životného prostredia a rozvoj krajiny Oblasť podpory I.3. Vzdelávanie, trh práce a zamestnanosť Oblasť podpory II.3. Zlepšenie informačnej a komunikačnej dostupnosti prihraničia Oblasť podpory I.4. Rozvoj podnikateľského a inovačného prostredia Oblasť podpory I.5. Rozvoj cezhraničného turizmu Oblasť podpory I.6. Fond mikroprojektov
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.sk-cz.eu

Zdroj: programový manuál OP Cezhraničná spolupráca SR – CZ

Tabuľka č. 90: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

EHP a Nórsky finančný mechanizmus
Čerpanie prostriedkov z finančných mechanizmov sa na Slovensku realizuje nasledovnými formami pomoci: <ul style="list-style-type: none"> • Individuálny projekt je ekonomicky nedeliteľný súbor prác s jasne identifikovaným cieľom. Môže obsahovať jeden alebo viac podprojektov. Minimálna výška príspevku zo zdrojov finančných mechanizmov je 250 tis. EUR. • Blokové granty sú fondy vytvorené s jasne definovaným účelom, z ktorých je možné poskytnúť finančnú pomoc jednotlivcom, organizáciám alebo inštitúciám. Blokované granty sú zamerané na pomoc pri implementácii projektov, kde konečný užívateľ je príliš malý na to, aby jeho projekt bol z hľadiska efektívnosti nákladov administrovaný na individuálnej báze.
Prioritné oblasti: <ul style="list-style-type: none"> • Ochrana životného prostredia • Podpora trvalo-udržateľného rozvoja • Zachovanie európskeho kultúrneho dedičstva • Rozvoj ľudských zdrojov

<ul style="list-style-type: none">
• Zdravie a starostlivosť o deti
• Výskum
• Zavedenie schengenského acquis, posilnenie súdnictva
• Regionálna politika a cezhraničné aktivity
• Technická pomoc súvisiaca s implementáciou acquis communautaire
Finančné zdroje: 90% výdavkov na projekt hrađených z EHP + Nórskeho kráľovstva a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.eeagrants.gov.sk

Zdroj: Nórsky finančný mechanizmus

Tabuľka č. 91: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Švajčiarský finančný mechanizmus
Prioritné oblasti: Bezpečnosť a stabilita; Životné prostredie a infraštruktúra; Súkromný sektor; Ľudský a sociálny rozvoj; Osobitné prídely (Blokový grant, Twinningový blokovaný grant)
Finančné zdroje: 85% výdavkov na projekt hrađených z príspevku Švajčiarskej konfederácie a štátneho rozpočtu
Indikatívna alokácia pre SR: 66, 866 miliónov CHF
Ďalšie informácie: sfm.vlada.gov.sk

Zdroj: švajčiarsky finančný mechanizmus

Tabuľka č. 72: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Výnos ministerstva financií SR
Dotácia na individuálne potreby obcí
Dotáciu na individuálne potreby obcí možno poskytnúť obci na plnenie úloh súvisiacich s výkonom jej samosprávnych pôsobností, a to najmä na
a) riešenie havarijných situácií na majetku obce,
b) rekonštrukciu a modernizáciu majetku obce,
c) údržbu budov, miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia v majetku obce.
Ďalšie informácie: www.finance.gov.sk

Zdroj: výnos ministerstva financií SR

Tabuľka č. 93: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Grantový systém ministerstva kultúry SR
Účel dotácie Dotáciu z rozpočtovej kapitoly ministerstva na príslušný rozpočtový rok (ďalej len „dotácia“) možno poskytnúť na účely realizácie projektov z týchto oblastí: a) tvorba a šírenie kultúrnych hodnôt, b) ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva, c) zahraničné kultúrne aktivity a medzinárodné kultúrne aktivity celoslovenského významu, d) kultúrna tvorivosť a voľnočasové kultúrne aktivity, e) vzdelávacie programy v kultúre, f) audiovizuálna tvorba, produkcia a šírenie audiovizuálnej kultúry, g) rozvoj kultúry národnostných menšín, h) kultúrne aktivity zdravotne postihnutých alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva, i) podpora sprístupňovania kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, študentom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných škôl a stredných škôl.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z príspevku štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.culture.gov.sk

Zdroj: grantový systém ministerstva kultúry SR

Tabuľka č. 94: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Výnos ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR
Účel dotácie: -Dotácia na rekondicno-rehabilitačné pobyty a integračné pobyty, na programy sociálnej rehabilitácie, na tvorbu a vydávanie časopisov a nepravidelných periodík, na členstvo v medzinárodných organizáciách a na financovanie časti prevádzkových nákladov občianskych združení -Dotácia na podporu rozvoja sociálnych služieb a na podporu vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately - Dotácia na humanitnú starostlivosť - Dotácia na výkon osobitného príjemcu - Dotácia na stravu - Dotácia na školské potreby
Ďalšie informácie: www.employment.gov.sk

Zdroj: výnos MPSVaR SR

Tabuľka č. 95: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Výnos ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR
Účel dotácie: Tento výnos ustanovuje rozsah, podmienky a spôsob poskytovania dotácií v pôsobnosti Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v rámci Programu rozvoja bývania na d) obstarávanie nájomných bytov, e) výstavbu technickej vybavenosti, f) odstraňovanie systémových porúch bytových domov.
Finančné zdroje: 80% výdavkov na projekt hrađených z príspevku štátneho rozpočtu 20% Štátny fond rozvoja bývania
Ďalšie informácie: www.build.gov.sk

Zdroj: výnos MVaRR SR

Tabuľka č. 96: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Operačný program doprava
Prioritná os 5 – Cestná infraštruktúra
Cieľom opatrenia je prispieť k zvyšovaniu bezpečnosti a plynulosti dopravy na cestách I. triedy prostredníctvom ich výstavby a modernizácie. Opatrenie je zamerané na výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy.
Skupiny oprávnených aktivít <ul style="list-style-type: none">
– Výstavba ciest I. triedy (obchvaty miest a obcí),
– Odstraňovanie nevyhovujúcich technických parametrov ciest,
– Zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky (odstraňovanie kritických nehodových lokalít, kolíznych bodov a pod.),
– Projekty zamerané na budovanie inteligentných dopravných systémov.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.telecom.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP Doprava

Tabuľka č. 97: Možný zdroj pre nenávratné finančné prostriedky na projekty mesta Bánovce nad Bebravou

Operačný program: Operačný program doprava
Prioritná os 1 – Železničná infraštruktúra
<p>Cieľom opatrenia je prostredníctvom výstavby a modernizácie fixnej infraštruktúry vytvoriť predpoklady pre zvyšovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy na dopravnom trhu.</p> <p>Opatrenie je zamerané na zlepšenie stavu železničnej infraštruktúry, modernizáciu železničných staníc, výstavbu kľúčových železničných uzlov, zvyšovanie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky a znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie.</p>
<p>Skupiny oprávnených aktivít</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ Výstavba nových úsekov železničných tratí;
▪ Modernizácia železničných tratí TEN-T (realizácia aktivít zameraných najmä na zvyšovanie traťových rýchlostí, prestavbu a rekonštrukciu železničných staníc, budovanie mimoúrovňových križovaní s cestnou infraštruktúrou a pod.);
▪ Modernizácia zriaďovacích staníc;
▪ Zavádzanie interoperability a zvyšovanie bezpečnosti prevádzky;
▪ Elektrifikácia železničných tratí.
Finančné zdroje: 95% výdavkov na projekt hrađených z fondov EÚ a štátneho rozpočtu
Ďalšie informácie: www.telecom.gov.sk

Zdroj: programový manuál OP Doprava

12. PHSR V KONTEXTE PROGRAMOVÝCH DOKUMENTOV SR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou strednodobý programový dokument, ktorý mesto Bánovce nad Bebravou vypracováva v súlade so zákonom NR SR č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a jeho novelizáciou č. 539/2008 Z.z..

Východiskové dokumenty pre vypracovanie PHSR

- Programovacie dokumenty jednotlivých oddelení MsÚ v Bánovciach nad Bebravou vo väčšine len vo forme informatívnych správ a realizačných zámerov,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, AUREX, december 2001,
- Analýza sociálno – ekonomického rozvoja okresu Bánovce nad Bebravou,
- Národný rozvojový plán, marec 2003,
- PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja, TSK, júl 2003,
- Územný plán mesta Bánovce nad Bebravou, Stavoprojekt Nitra, 2002,
- Rozvojový plán mesta Bánovce nad Bebravou do roku 2010.

Štatistické informácie a stanoviská pre PHSR

- Štatistický úrad SR,
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny,
- Krajský úrad v Trenčíne,
- Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja,
- Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Trenčíne,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bánovciach nad Bebravou,
- Agentúra SARIO,
- Príslušné oddelenia MsÚ v Bánovciach nad Bebravou,
- Iné právnické a fyzické osoby.

Prerokovanie a schvaľovanie PHSR

Podľa zákona 503/2001 Z.z. (novelizácia č.539/2008 Z.z.) mesto Bánovce nad Bebravou prerokováva a schvaľuje PHSR. Prerokovanie sa realizuje v týchto etapách:

- na úrovni jednotlivých pracovísk MsÚ v Bánovciach nad Bebravou,

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou

- na úrovni vedúcich pracovníkov MsÚ v Bánovciach nad Bebravou,
- na úrovni Mestskej rady v Bánovciach nad Bebravou,
- na úrovni komisií MsZ v Bánovciach nad Bebravou,
- na úrovni MsZ v Bánovciach nad Bebravou.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 5-7 rokov. Bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou. Z hľadiska štruktúry bol rozčlenený na štyri základné časti. V prvých troch častiach je podrobne analyzovaný skutkový stav jednotlivých oblastí územia mesta Bánovce nad Bebravou. V tretej časti bola zostavená SWOT analýza. Dôležitou časťou je štvrtá časť – Rozvojová stratégia, v ktorej sú zadefinované hlavné priority a opatrenia rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou na toto programovacie obdobie.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátormi PHSR nie je len mesto, ale aj štátna správa a podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu mesta sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viac zdrojovým financovaním.

Schválený PHSR je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. PHSR mesta Bánovce nad Bebravou je rozvojový dokument mesta. PHSR schvaľuje MsZ v Bánovciach nad Bebravou. Za vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie realizuje MsÚ v Bánovciach nad Bebravou.

Zoznam použitých skratiek

BTV – Bánovské televízne vysielanie
CVČ – centrum voľného času
ČOV – čistička odpadových vôd
CR – cestovný ruch
EÚ – Európska únia
FO – fyzická osoba
HBV – hromadná bytová výstavba
HDP – hrubý domáci produkt
IBV – individuálna bytová výstavba
ICM – Informačné centrum mladých
IKT – informačno - komunikačné technológie
MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR – Ministerstvo hospodárstva SR
MK – miestne komunikácie
MPSVaR – ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MsKS – mestské kultúrne stredisko
MsNsP – mestská nemocnica s poliklinikou
MsP – mestská polícia
MsR – mestská rada
MsÚ – mestský úrad
MsZ – mestské zastupiteľstvo
MŠ – materská škola
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia SR
NRP – Národný rozvojový plán
OKEČ – Odborová klasifikácia ekonomických činností
PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RRA – Regionálna rozvojová agentúra
ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
SOU – stredné odborné učilište
SWOT analýza – analýza silných, slabých stránok a príležitostí, rizík
TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
ÚK – účelové komunikácie
ÚSES – Územný systém ekologickej stability
ÚZKP – Ústredný zoznam kultúrnych pamiatok
VÚC – vyšší územný celok
VZN – Všeobecné záväzné nariadenie
ZŠ – základná škola
ZUŠ – základná umelecká škola

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka č. 1: Základné štatistické údaje mesta Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 2: Klimatické ukazovatele katastrálneho územia mesta Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 3: Chránené územia v okrese Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 4: Počet obyvateľov mesta Bánovce nad Bebravou 1990 – 2008

Tabuľka č. 5: Migrácia obyvateľov mesta Bánovce nad Bebravou 1994 – 2008

Tabuľka č. 6: Prehľad hospodársky subjektov podľa činnosti OKEČ v okrese Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 7: Súkromní podnikatelia mesta Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 8: Strojárska výroba na území mesta Bánovce nad Bebravou v roku 2008

Tabuľka č. 9: Kultúrno – historické pamiatky na území mesta Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 10: Organizované podujatia v meste Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 11: Ubytovacie zariadenia v meste Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 12: Stravovacie zariadenia v meste Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 13: Priemerný počet obyvateľov v produktívnom veku 1997 – 2006

Tabuľka č. 14: Celkový počet nezamestnaných v meste Bánovce nad Bebravou 2003 – 2008

Tabuľka č. 15: Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa doby evidencie 2003 – 2005

Tabuľka č. 16: Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa doby evidencie 2006 – 2008

Tabuľka č. 17: Štruktúra evidencie nezamestnaných podľa veku 2006 – 2008

Tabuľka č. 18: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2005

Tabuľka č. 19: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2006

Tabuľka č. 20: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2007

Tabuľka č. 21: Štruktúra evidencie nezamestnaných v roku 2008

Tabuľka č. 22: Prehľad postelového fondu nemocnice v Bánovciach nad Bebravou 1994 – 2008

Tabuľka č. 23: Redukcia postelového fondu nemocnice v Bánovciach nad Bebravou 1994 – 2008

Tabuľka č. 24: Prehľad zamestnanosti v nemocnici v Bánovciach nad Bebravou 1994 – 2008

Tabuľka č. 25: Redukcia počtu zamestnaných v nemocnici v Bánovciach nad Bebr. 1994-2008

Tabuľka č. 26: Redukcia posteľového fondu nemocnice v Bánovciach nad Bebravou 2005 - 2008

Tabuľka č. 27: Priemerný prehľad poskytovania opatrovateľskej služby

Tabuľka č. 28: Preprava seniorov k lekárovi

Tabuľka č. 29: Preferencia sociálnych služieb

Tabuľka č. 30: Základné životné potreby

Tabuľka č. 31: Štatistické údaje o základných školách v meste Bánovce nad Bebravou

Tabuľka č. 32: Sumár základných škôl za mesto Bánovce nad Bebravou v šk. roku 2008/2009

Tabuľka č. 33: štatistické údaje o stredných školách

Tabuľka č. 34: Počet skolaudovaných bytových jednotiek v roku 2008

Tabuľka č. 35: Komplexná bytová výstavba – súčasný stav 2008

Tabuľka č. 36: Individuálna bytová výstavba – súčasný stav 2008

Tabuľka č. 37: Nádoby na komunálny odpad

Tabuľka č. 38: Nádoby na separovaný zber

Tabuľka č. 39: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2002

Tabuľka č. 40: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2003

Tabuľka č. 41: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2004

Tabuľka č. 42: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2005

Tabuľka č. 43: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2006

Tabuľka č. 44: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2007

Tabuľka č. 45: Uloženie odpadu na skládke Veronika 2008

Tabuľka č. 46: Prepis na rok 2008

Tabuľka č. 47: počet vydaných rozhodnutí na rok 2008

Tabuľka č. 48: Výdaje na jednotlivé komodity v trenčianskom samosprávnom kraji

Tabuľka č. 49: Očakávaný vývoj hlavných makroekonomických indikátorov

Tabuľka č. 50: Návrh rozpočtu verejnej správy 2007 - 2009-02-26

- Tabuľka č. 51: Základné parametre vývoja financií
- Tabuľka č. 52: Dopad fiškálnej decentralizácie na rozpočty obcí
- Tabuľka č. 53: Vývoj výdavkov podľa jednotlivých úsekov činnosti 2006 – 2008
- Tabuľka č. 54: Vývoj dane nehnuteľností do rozpočtov obcí
- Tabuľka č. 55: Sumarizácia rozpočtu mesta Bánovce nad Bebravou na rok 2006
- Tabuľka č. 56: Štruktúra prijatých úverov mesta Bánovce nad Bebravou
- Tabuľka č. 57: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 58: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 59: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 60: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 61: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 62: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 63: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 64: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 65: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 66: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 67: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 68: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 69: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 70: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 71: Zdroj spolufinancovania projektov mesta
- Tabuľka č. 72: Realizačné zámery mestskej polície 2009 – 2011
- Tabuľka č. 73: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 74: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 75: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 76: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 77: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 78: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 79: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 80: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta
- Tabuľka č. 81: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 82: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 83: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 84: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 85: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 86: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 87: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 88: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 89: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 90: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 91: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 92: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 93: Možný zdroj pre nenávratný finančný prostriedok na projekty mesta

Tabuľka č. 94:

Tabuľka č. 95:

Tabuľka č. 96:

Tabuľka č. 97:

Graf č. 1: Zastúpenie drevín v lesných porastoch

Príloha č. 1

Koncepcia riešenia problémov rómskej komunity v najbližších rokoch

A. Riešenie problematiky bývania a súvisiacej infraštruktúry

Riešenie problematiky bývania rómskej komunity je v súčasnom období najnaliehavejší problém vzhľadom na technický stav budov, v ktorých sú ubytovaní. Vznikol v dôsledku postoja Rómov k hodnotám, ktoré užívajú, ale tiež v dôsledku toho, že v posledných rokoch sa do opravy domov a bytov neinvestovali temer žiadne prostriedky s výnimkou riešenia havarijných stavov kanalizácie, a tiež preto že v dôsledku veľkého počtu neplatičov sa netvoril v dostatočnej miere fond opráv. Za nedostatočné tiež považujeme pôsobenie správcovskej spoločnosti Byttherm jednak voči neplatičom a tiež vo vzťahu k správe majetku mesta ako takému.

Vzhľadom na túto situáciu a vzťah Rómov k okolitému prostrediu nebola venovaná skoro žiadna pozornosť dopĺňovaniu a rekonštrukčným prácam v oblasti infraštruktúry týchto bytových domov.

Z hľadiska komplexného riešenia ubytovania rómskej komunity a prístupom k nej si treba uvedomiť, že časť Rómov je ubytovaná na Družstevnej ulici, na Partizánskej ulici, časť je roztrúsená po sídliskách mesta a najväčšia časť práve na Ul. K nemocnici. Bytový problém teda možno riešiť :

- rekonštrukciou existujúcich bytoviek,
- rekonštrukciou jednej či dvoch bytoviek v pôvodnej lokalite, a výstavbou nových bytov v tejto lokalite,
- výstavbou nových bytov v inej lokalite,
- vytváraním podmienok pre bývanie kombináciou všetkých predchádzajúcich možností.

No treba si súčasne uvedomiť, že riešenie bytovej otázky Rómov nemožno oddeliť od riešenia ostatných problémov tejto marginalizovanej skupiny obyvateľov. Je potrebné aj tu diferencovať potreby samotných Rómov a tiež ich možnosti, schopnosti a prístup. Tých, ktorí sú ochotní pracovať a podieľať sa na riešení svojich problémov nedávať do jednej roviny s tými, ktorí túto ochotu nemajú. Skúsenosti z riešenia bytovej otázky v iných mestách a lokalitách naznačujú, že je veľmi vhodné bytový problém riešiť v úzkej súčinnosti so samotnými rómskymi občanmi a vytvárať podmienky, aby sa sami na rekonštrukčných prácach alebo na budovaní nových bytov podieľali vlastnou prácou.

Pri hľadaní zdrojov na riešenie bytovej otázky Rómov treba vychádzať predovšetkým z podmienok štátu a dokumentov Vlády SR k riešeniu rómskej problematiky a to financovaním :

- z Programu rozvoja bývania,
- z možností dotácií a úverov ŠFRB,
- z vlastných zdrojov mesta,
- štrukturálnych fondov EÚ,
- z príspevkov budúcich nájomníkov (finančný príspevok, vlastná práca).

Návrh opatrení a postupov v nasledujúcom období :

- oboznámiť sa s výsledkami verejnej obchodnej súťaže vyhlásenej mestom na rekonštrukciu bytoviek na Ul. K nemocnici, prehodnotiť jej výsledok v závislosti od dodržiavania zákonných ustanovení a základných ľudských práv a stanoviť základné strategické postupy mesta v tejto oblasti pre nasledujúce obdobie;
T: 23.2.2010 Z: MsZ a primátor mesta
- rozhodnúť o ďalšom postupe v otázke riešenia bytového problému rómskej komunity v našom meste (rekonštrukcia jestvujúcich bytoviek, nová lokalita s novými bytmi a pod.) v úzkych súvislostiach na riešenia ďalších sociálnych problémov tejto marginalizovanej skupiny obyvateľov;
T: podľa výziev Z: MsZ a primátor mesta
- vyčleniť finančné prostriedky mesta na riešenie bytovej otázky Rómov (projekty, pozemky, infraštruktúra) a ďalšie možné finančné podiely štátu (EÚ, budúcich užívateľov);
T: podľa výziev Z: MsZ, FO a ORR
- pri riešení bytových problémov v ktorejkoľvek lokalite dbať na bezpečnosť cestnej premávky rekonštrukciou, prípadne budovaním chodníkov, parkovísk, barierových prístupov (estetické bariérové múry s úzkymi vstupmi doplnené vhodnou verejnou zeleňou a odolným mestským mobiliárom);
T: podľa výziev Z: MsZ a ORR
- pri budovaní či rekonštrukcii bytových domov doplniť infraštruktúru tak, ako pri ostatných bytových domoch (vhodné služby, odolné detské ihrisko, priestory pre kultúrny život a osvetovú činnosť).
T: podľa výziev Z: ORR a OSO
- Vstúpiť do rokovania s VÚC aby odkúpil pavilón vedľa ŠZŠ pre jej potreby za účelom vytvorenia učebných odborov, na ktorých by žiaci ŠZŠ mohli pokračovať v stredoškolskom štúdiu.
T: do 30.4.2010 Z: PO a OSO

B. Návrhy riešení problémov rómskej komunity v komplexe sociálnej roviny.

Nakoľko je súčasný stav v lokalizácii rómskych rodín v rámci mesta daný predošlými rozhodnutiami vedení mesta, prirodzeným vývojom, vplyvom možností získať si lacnejšie bývanie v bytoch s menšou rozlohou po rekonštrukciách stavieb využívaných v meste pôvodne na iné účely (internáty, ubytovne ...) je okrem vyššie spomenutej časti Ulice K nemocnici s tromi bytovými domami časť rodín rozptýlená v bytových domoch na Ul. Partizánska a Družstevná.

Z pohľadu početnosti rodín a z nej priamo plynúcej miery osobnej devastácie samotných bytov, spoločných priestorov bytových domov a ich okolia však jednoznačne lokalita na Ul. K nemocnici si vyžaduje najviac pozornosti, úsilia a nákladov na ich prípadnú obnovu. Uvedené fakty jednoznačne potvrdzujú, že

Rómovia - občania mesta napriek ich sociálnej situácii majú v rámci bývania aj na Ul. K nemocnici zabezpečený prístup k základnej infraštruktúre – elektrickej energii, pitnej vode, kanalizácii, čo je úplne prirodzené pri lokalite nachádzajúcej sa prakticky v strede mesta.

Rodiny žijúce rozptýlene v iných častiach mesta majú v rámci bývania ako vyšší štandard k dispozícii byty s centrálnou výrobou TUV a centrálnym kúrením, čo už je štandard prakticky všetkých bytov v rámci KBV mesta.

Je nutné zdôrazniť skutočnosť, že z pohľadu technického stavu bytového fondu obývaného rómskymi rodinami v porovnaní so susednými bytovými domami obývanými občanmi nerómami, ktorí sú prakticky na 100% ich vlastníkami, je ich stav pri rovnakej „štartovacej čiare“ bytových domov úplne nezrovnateľný.

Nie je to však spôsobené odlišným záujmom o správu bytových domov v rovnakej lokalite, rozhodujúca príčina je v prístupe nájomníkov k užívaniu bytového fondu, spoločných častí a priestorov bytových domov a ich okolia. Ekonomické pravidlá pri spravovaní bytových domov určujú zásadným spôsobom možnosti správcu i vlastníka bytových domov, t.j. ak sa v dôsledku dlhodobého neplatenia nájmu, ktorý je navyše stanovený len v minimálnej výške, prakticky nenapĺňa fond údržby a opráv, nie je možné „držať krok“ pri opravách s tempom devastácie a prirodzeným starnutím bytového fondu. Ak pripustíme, že v realite života platí aj zásada, že „všetko trochu súvisí so všetkým“, potom takéto permanentne devastované prostredie na život vytvára málo podnetné podmienky pre žijúcich nájomníkov a roztáča špirálu problémov. Ich vyriešenie v celom komplexe je však nad finančné a materiálne možnosti mesta.

Možným východiskom z danej situácie v rámci akčného plánu Dekády inklúzie Rómov 2005-2015 sa javí možnosť pokúsiť sa v spolupráci s nimi samotnými získať zdroje na zmeny danej nepriaznivej situácie v rámci **Lokálnej stratégie komplexného prístupu** (LSKP). Stratégia s využitím doterajších skúseností a možností z prostredia rómskych komunít musí dosiahnuť zmeny v oblastiach vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, vzájomného spolunažívania majority a minority, bývania a rozvoja. Cieľom je účelne a efektívne využitie zdrojov na vytvorenie motivujúceho, udržateľného mechanizmu na znižovanie úpadku, chudoby a ich všetkých sociálnych a spoločenských dopadov.

LSKP zahŕňa 4 horizontálne priority:

1. marginalizované rómske komunity,
2. rovnosť príležitostí,
3. trvalo udržateľný rozvoj,
4. informačná spoločnosť,

S ohľadom na filozofiu prístupu k problematike riešenia komplexu problémov rómskych komunít a spomenuté odlišné podmienky v jednotlivých lokalitách mesta je nevyhnutné, aby ako iniciátor, koordinátor .... bol v štruktúre zamestnancov mesta zaradený aj post zamestnanca s požadovanou kvalifikáciou a praxou, aby prierezovo zastrešoval túto problematiku. Je to základná podmienka na dosiahnutie požadovaného postupu zmien, ich trvalého udržania do budúcnosti, nakoľko doterajšie skúsenosti práce s komunitou si takéto prístupy vyžadujú.

Základ všetkých zmien vidíme v zmene začatej priamo v rodine, kde ženu ako občana, životného partnera, matku ... považujeme za rozhodujúci základ každej zamýšľanej a realizovanej zmeny.

V širšom kontexte je v rámci začatia a postupu zmien potrebné priamo v komunitách mať dostatočný počet kvalifikovaných terénnych sociálnych pracovníkov, ktorí budú koordinovane pôsobiť na jednotlivé rodiny pri rešpektovaní individuálnosti ich potrieb a tempa realizovaných zmien.

Dlhodobý stav nezamestnanosti, nízkeho sociálneho štandardu a chýbajúcich pozitívnych vzorov v mnohých rómskych rodinách logicky vyúsťuje do všeobecného nezáujmu rodičov i detí o vzdelávanie a výchovu – formujú sa rezignácia a pasívne postoje k životu a možnostiam vlastnými silami prispievať ku možnej zmene a integrácii do majoritnej spoločnosti.

Zo strany mesta je jednoznačne pri akýchkoľvek ďalších aktivitách smerom ku rómskym komunitám nevyhnutné zaviesť a jednoznačne vyžadovať osobnú aktivitu, princíp participácie na dosahovaní zmien a spoločenskú akceptáciu jednotlivcov, rodín a komunity podmieňovať dosiahnutím a udrжанím konkrétneho výsledku.

Stav sociálneho a životného štandardu v bývaní, možnostiach a podmienkach rodín majoritnej spoločnosti je podmienený úrovňou ich jednotlivých členov v oblasti vzdelania, získanej kvalifikácie a zamestnania, ktoré determinuje príjem rodiny ako zdroj na jej každodenné fungovanie vo všetkých funkciách.

Nie je preto reálne a možné zúžiť problémy zmien iba do zmeny miesta alebo kvality bývania rodín či komunity. Požiadavky tohto druhu zo strany Rómov sú síce čiastočne pochopiteľné, ale zdevastovaný stav bývania si spôsobili osobne a sami pričom záujem o nápravu je len výnimočný. Je zbytočné primárne riešiť z kontextu problémov vytrhnutú otázku bývania, ak na vyšší štandard v bývaní nebudú mať rodiny príjem získaný v zamestnaní – toto bývanie si pre finančnú neúnosnosť tak či tak neudržia.

Ak je finálnym cieľom začlenenie rómskych rodín do majoritnej spoločnosti je potrebné riešiť

- vzdelávanie, prípravu na povolanie, budovanie pozitívneho vzťahu k práci ako determinujúcich faktorov na získanie a udržanie zamestnania,
- výchovu k uvedomeniu si osobnej zodpovednosti za vlastnú existenciu, zodpovednosti za plánované rodičovstvo v priamej väzbe na vytvorené materiálne podmienky konkrétnej rodiny,
- výchovu k zodpovednosti za zdravotný stav jednotlivca a rodiny, k dodržiavaniu zásad hygieny jednotlivca, prostredia,
- zriadenie a trvalé fungovanie samosprávy v oblasti riešenia problémov v lokalite sústredeného bývania rodín na princípe 1 vchod bytového domu – 1 dôverník,
- zintenzívnenie spolupráce s cirkvami na využitie ich vplyvu cez náboženstvo na uskutočňovanie a udržanie zmien v myslení, postojoch a konaní jednotlivcov,
- výchovu a vzdelávanie jednotlivcov k získaniu schopností a zručností podmieňujúcich normálne fungovanie v bežnom živote – komunikácia, bežná administratíva, právne vedomie,
- zintenzívnenie a zvýšenie kvality činnosti Rómskeho komunitného centra ako rozhodujúceho článku realizácie plánovaných zmien,

- podpora a zintenzívnenie voľnočasových aktivít (šport, kultúra, spoločenské aktivity ...)

Nakoľko sa koncentrovaná komunita a aj rozptýlené osídlenie nachádzajú v intraviláne mesta a sú integrované do súvislej zástavby spomenutých lokalít je ako súčasť komplexného prístupu k riešeniu problémov Rómov aj riešenie otázok bývania. Najviac je potrebné, napriek všetkým negatívnym skutočnostiam súvisiacim s bývaním na Ul. K nemocnici č. 782, 783, 784, uvedomiť si zásadnú skutočnosť, že tieto bytové domy sú vlastníctvom mesta, ktoré je povinné sa o svoj majetok v primeranom rozsahu starať.

Z komplexu problémov, pri riešení ktorých je potrebná ich intenzifikácia resp. zmena v prístupe je jednoznačne dominujúca otázka riešenia vzdelávania, kvalifikácie a následného zamestnania Rómov, pretože bez dostatočnej podpory riešenia týchto oblastí vyrastá a zostane v pasci chudoby ďalšia generácia Rómov s pokračujúcou marginalizáciou a vylúčením.

Riešenie zamestnanosti takého veľkého a rôznorodého počtu osôb je nad sily a možnosti mesta. Mesto však vždy aj v minulosti aj v súčasnosti aktívne vystupuje a využíva v spolupráci s úradom práce i samostatne všetky právne a finančne dostupné možnosti aspoň na udržiavanie a podporu pracovných návykov v podobe projektov aktivácie resp. organizovaním menších prác pre obec. Sú napriek všetkým problémom aj významnou sociálnou pomocou pre rodiny, ktoré dostávajú vyplácaný mesačnej sociálnej dávke aktivačný príspevok cca 63 €/osobu.

Mesto Bánovce nad Bebravou bude v rámci vlastných možností a popri využití ďalších možností mimo svojho rozpočtu bude pre všetkých svojich občanov vytvárať priestor pre plnohodnotný život. Nie je možné niektoré skupiny občanov zvýhodňovať alebo znevýhodňovať na úkor iných občanov. Všetky služby a možnosti poskytované mestom sú a budú poskytované v meste pre všetky etnické, vekové ... skupiny občanov bez rozdielu.

Je však potrebné si uvedomiť základný fakt, že závisí výlučne na každom jednotlivcovi, ako pri tejto rovnosti príležitostí a rovnosti zaobchádzania využije vytvárané podmienky pre svoje uplatnenie sa a život. Vyvážené zabezpečené podmienky pre harmonickú život všetkých kategórií obyvateľov však musia byť ako protipól vyvažované aktívnou participáciou na občianskom spoložití a sociálno-ekonomickom rozvoji mesta.

Návrh opatrení a postupov v sociálnej oblasti v nasledujúcom období :

- vytvárať podmienky pre začleňovanie rómskych detí do systému predškolskej výchovy;
T : ihneď a priebežne Z: OŠM a OSO
- v oblasti vzdelávania v ZŠ je nutné pokračovať v dôslednom sledovaní školskej dochádzky, rozšíriť pôsobenie „asistenta učiteľa“ aj na rómske deti;
T: ihneď a do 1.1.2011 Z: OSO a OŠM
- hľadať možnosti vytvorenia vhodných študijných profesií na SOŠ J. Ribaya, prípadne vytvorením priestorových možností pri ŠZŠ s cieľom, aby rómske deti pokračovali v štúdiu na strednej škole;

- T: do 1.9.2010 Z: OŠM, OSO a ORR
- v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami usilovať o zriadenie funkcie učiteľa pre rozvoj kultúrnych hodnôt rómskej komunity;
- T: do 1.9.2010 Z: OSO a OŠM
- v oblasti zvyšovania zamestnanosti Rómov :
    - pokračovať v aktivačných prácach,
    - najschopnejších z nich zaradiť do VPP (vláda SR pripravuje ich znovu vytvorenie),
    - organizovať pre vybrané skupiny rekvalifikačné kurzy (murár, pomocník v stavebníctve, a pod.),
    - vytvárať podmienky pre poradenskú činnosť v oblasti živnostenských prác a drobného podnikania samotnými Rómami,
  - spolupracovať s ÚPSVaR a MPSVaR pri hľadaní možností začlenenia Rómov do pracovného procesu;
- T: ihneď a priebežne Z: OSO
- vytvoriť materiálne podmienky pre zlepšenie práce KCR (klubové priestory, kancelária, materiálne vybavenie) a v spolupráci s nim organizovať osvetovú, vzdelávaciu činnosť, vytvárať podmienky pre kultúrne, spoločenské a športové akcie komunity a pastoračnú činnosť;
- T: priebežne a do 31.12.2011 Z: ORR a OSO
- vytvoriť pri ubytovacích domoch rómsku samosprávu (zástupcov jednotlivých domov a vchodov), ktorá bude v spolupráci s pracovníkmi správcovskej organizácie a MsÚ riešiť problémy spolužitia Rómov s väčšinovou skupinou obyvateľstva a problémy bývania;
- T: do 30.4.2010 Z: OSO a spol. BYTTHERM
- naďalej realizovať a posilňovať inštitút osobitného príjemcu s cieľom naučiť rómske rodiny zabezpečovať základné životné podmienky a hospodáriť s finančnými prostriedkami;
- T: ihneď a priebežne Z: OSO
- posilniť „rómsku občiansku stráž“ o ďalšiu hliadku ako i počet členov MsP. Ich činnosť rozšíriť aj o preventívne aktivity zamerané na rómsku komunitu. Pri tom spolupracovať so špecialistami z radov OO PZ;
- T: do 31.12.2010 Z: OSO, MsP a FO
- vytvoriť v štruktúre pracovníkov MsÚ na Odbore starostlivosti o občanov samostatný referát so zameraním na problematiku marginalizovaných skupín obyvateľstva. Jeho činnosť posilniť terénnyimi pracovníkmi na znížený úväzok v oblasti zdravotníctva a sociálnej oblasti.
- T : do 31.8.2010

Záver

Pri študovaní tohto materiálu si treba uvedomiť, že jeho obsah, i keď dost' podrobne vystihuje problémy rómskej komunity v našom meste a v mnohom naznačuje konkrétne riešenia, nemôže v plnom rozsahu nahradiť ucelenú koncepciu, ktorá by vychádzala s dôkladných sociologických prieskumov a sociografických hodnotení a analýz.

Absencia odborných prístupov spojených so štúdiom príslušných dokumentov a nedostatok skúseností nám neumožnil zaoberať sa problematikou rómskej komunity do patričnej hĺbky a šírky. Tiež sa domnievame, že tak širokú problematiku je v ďalšej etape potrebné riešiť v úzkej súčinnosti so štátnymi orgánmi a v zmysle dôslednej, finančne zabezpečenej, štátnej politiky. Chýba nám tiež akýkoľvek podiel VÚC na pomoci tejto skupine obyvateľstva. Mesto osamotené a bez dostatočného finančného zabezpečenia tento problém nevyrieši rovnako, ako ho nevyriešili zatiaľ ani iné a väčšie mestá. Z toho dôvodu ďalej navrhujeme, aby MsZ súhlasilo s tým :

- a) aby III. časť tohto materiálu, ktorá tvorí koncepciu ďalšieho postupu riešenia problematiky rómskej komunity, bola priebežne doplňovaná podľa aktuálnych podmienok a možností získavania finančných prostriedkov zo štátnych fondov a štrukturálnych fondov EU,
- b) aby sa komisia MsZ pre marginalizované skupiny obyvateľstva najmenej 1x za dva mesiace zaoberala plnením koncepcie riešenia problematiky rómskej komunity v meste a 1x za štyri mesiace podala MsZ správu o svojej činnosti, prípadne návrhy na doplnenie koncepcie,
- c) aby bolo možné členov komisie doplniť o ďalšie osoby, ktoré môžu napomôcť riešeniu problematiky rómskej komunity a prizývať na rokovania zástupcov vládnych, štátnych a samosprávnych inštitúcií ako i mimovládnych organizácií, ktoré sa touto problematikou zaoberajú.